B103/c/19/4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN
PAPER D N
D AJX

LATVIJA
AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats,** 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe,** 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis,** 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs,** 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR 51./52. SESTDIENA, 1982. GADA 18. DECEMBRIS 32. GADS SATURDAY, DECEMBER 18, 1982

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 CENA 1 DOLARS

Arnolds Lūsis

Klusa nakts — Svēta nakts

Daudzi no mums būs lasījuši Zelmas Lagerlēvas skaisto leģendu par Kristus piedzimšanu, ko zviedru rakstniecei bērnībā stāstījusi viņas vecmāmiņa.

Šī leģenda stāsta par vīru, kas tumšā, aukstā ziemas naktī iet meklēt uguni, jo viņa sievai ir piedzimis bērniņš, un māte un bērns salst aukstā, pamestā ganu būdā.

,,Bet bija dziļa nakts un visi cilvēki gulēja. Neviens viņam neatbildēja. Vīrs gāja un gāja. Pēdīgi viņš tālumā ieraudzīja uguni spīdam. Viņš nu traucās uz to pusi un ieraudzīja, ka uguns dega uz lauka. Daudz baltu aitu gulēja visapkārt ugunskuram — un vecs gans sēdēja un sargāja ganāmpulku... Trīs lieli suņi gulēja ganam pie kājām. Viņam pieejot, tie pamodās un plati izplēta rīkles, it kā gribētu riet, bet nedzirdēja ne skaņas. Vīrs redzēja, kā sacēlās spalva suņiem uz muguras, kā viņu asie zobi balti vizēja uguns gaismā un kā viņi metās viņam klāt. Viņš juta, ka viens no tiem sakampa viņa kāju, otrs roku, bet trešais sagrāba viņu aiz rīkles. Bet žokļi un zobi, ar kuriem suņi gribēja kost, neklausīja viņiem, un vīram nenotika ne mazākā vaina.

...Kad vīrs bija piegājis gluži tuvu uguni, gans pacēla acis. Tas bija vecs, īdzīgs vīrs, nelaipns un ciets pret visiem cilvēkiem. Ieraudzījis tuvojamies svešinieku, viņš paķēra garu, smailu spieķi, ko mēdza turēt rokā, ganīdams aitas, un svieda ar to viņam. Spieķis žvinkstēdams laidās vīram pretim, bet, pirms viņu ķert, nogriezās sāņš un aizšalca viņam garām, tālu prom no lauka.

Kad vīrs piegāja pie gana... uguns jau gandrīz bija izdzisusi... Bet vīrs noliecās un kailām rokām lasīja ogles no pelniem, likdams tās savā mētelī. Un ne ogles dedzināja viņam rokas, kad viņš tām ķērās klāt, ne viņa mēteli, bet vīrs nesa tās projām, it kā tie būtu rieksti vai āboli..."

Šī Zelmas Lagerlēvas leģenda — jādomā, noklausīta zemē, kur Jēzus piedzimis, — dod skaistu krāsainību samērā vienkāršos vārdos aprakstītam evaņģelista Lūkas vēstījumam par Pestītāju, kas kā bērns — no šķīstas jaunavas klēpja — ienāk cilvēces vēsturē.

Un — arī katrā leģendā jau būs atrodams kāds patiesības graudiņš. Kristus piedzimšana bija brīnums, kurā Dievs uzrunāja cilvēci — mīlestības valodā. Un kur runā Dievs — tur ļaunuma vara tiek salauzta, kaut arī mēs daudzreiz to neredzam un nejūtam, kaut arī mēs paši daudzreiz — tāpat kā Jāzeps — velti klauzinām pie aizslēgtām durvīm — lai meklētu uguni — savai pasaules tumsā un pasaules biedos — nosalušai sirdij.

Lai kāda ir pasaule — vēsts par Kristus piedzimšanu Betlēmē — vienmēr ir vēsts par prieku un vēsts par mieru, ko Dievs — ar Kristus evaņģeliju — no paaudzes uz paaudzi, piesola cilvēcei. Mūsu nelaime ir tikai tā, ka Dievā mīlestības apskaidrotā prieka vietā mēs parasti meklējam izpriecu, ko daudz un dažādā veidā — alkatīgam cilvēkam — piesola pasaule. Mēs vairs nemākam būt pieticīgi. Mēs vairs nemākam — atsacīties. Mūsu bērni un jaunatne aug garīgi piesārņotā vidē, kur netikumi un nemorāle tiek uzlūkota par dzīves ziņu, kas atbrīvota no reliģijas ,,aizspriedumiem". Un mēs vairs nemākam priecāties ar bērna apskaidroto prieku.

Ar Kristus evaņģeliju Dievs apsola cilvēcei arī mieru, kas būtu ilgstošs un paliekams, ja vien mēs mācētu to īstenot un iedzīvināt. Šāds miers, kas sakņojas mīlestībā uz citiem un atbildības izmaņā Dieva likumu gaismā, nav sasniedzams un nodrošināms ne ar bruņošanos, ne ar atbruņošanos. Tie, kas pēc miera brēc dažādās demonstrācijās, bieži vien ir cilvēki, kas bez jebkādiem sirdsapziņas pārmetumiem iznīcinātu visus savus pretiniekus. Tā nav tikai fražainība vai aforisms, ja bībelē lasām, ka arī sātānam labprāt patīk parādīties kā gaismas eņģelim.

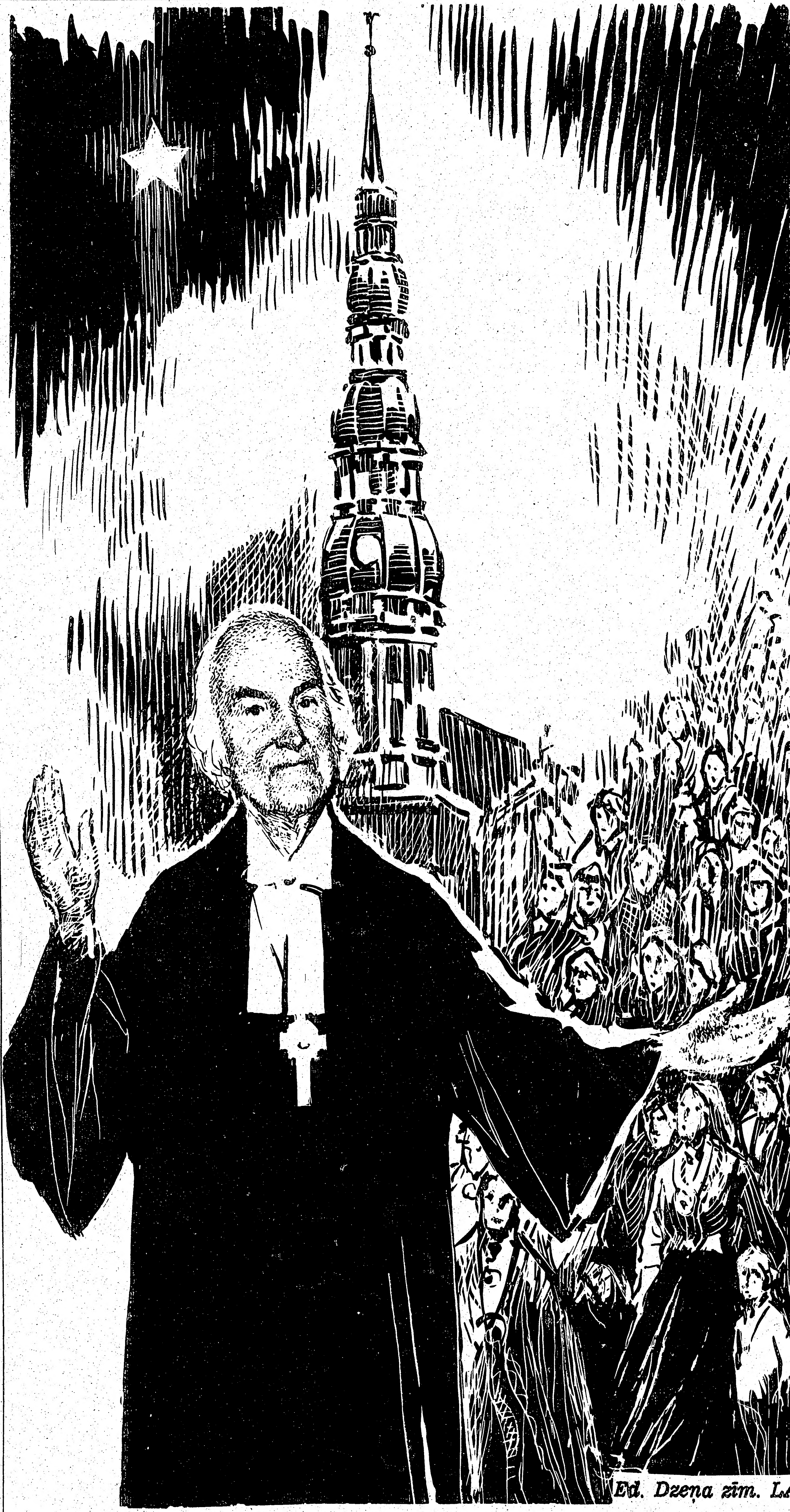

Ed. Dzeņa zīm. LA

Cilvēka dvēsele ir tā vieta, kurā jābūt rakstītai konstitūcijai, kas nodrošina vai cenšas nodrošināt — mieru pasaulei: ,,Mieru es jums atstāju" — saka Kristus, ,,savu mieru es jums dodu — ne tā, kā pasaule dod, es jums dodu."

Tiešām — miers ir tur, kur ir Kristus. Prieks ir pilnīgs tur, kur ir Kristus. Un Viņa piedzimšana mums piedāvā šīs debesu balvas — un ieved mūs tai garīgā gaisotnē, kādu rada evaņģelija vēsts — un leģenda, ko daudzi, tāpat kā Zelma Lagerlēva — bērnībā ar aizrautību esam klausījušies — jo mūsu sirdis bija atvērtas ticībai un brīnumiem, kas notiek visur, kur runā Dievs.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN SEKMĪGU JAUNO GADU!

LATVIEŠU NACIONĀLĀ APVIENĪBA KANADĀ

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. GADA 18. decembris, 51./52. numurs

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valde — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

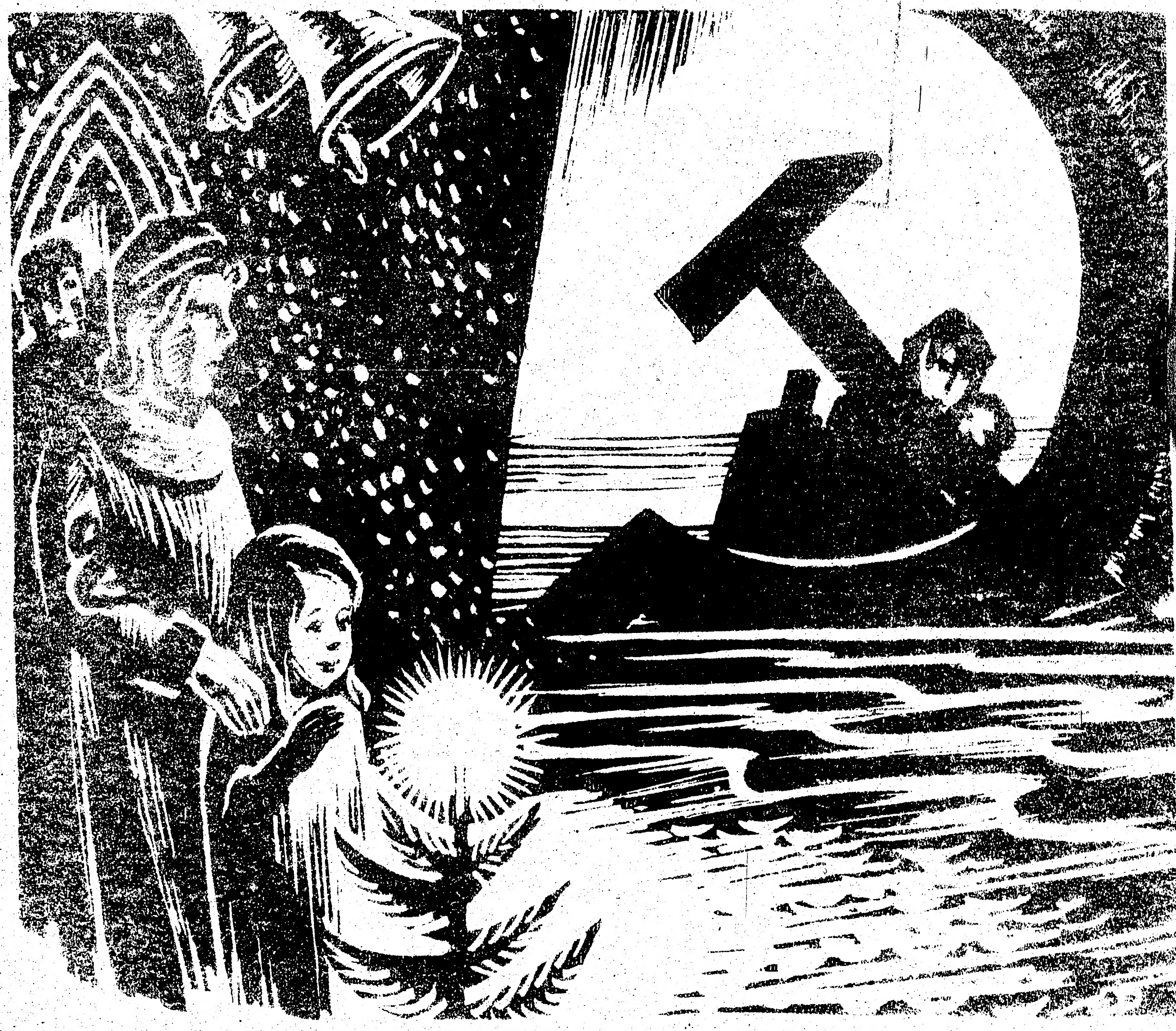

Divas pasaules.

E. Damberga zīm. LA.

Teodors Sīlis

Pārmetumi mūsu karavīriem

Pēc Otrā pasaules kara rietumos bija izkļuvuši ap 12.000 latviešu karavīru. Kā jau parasti cīņu zaudējušiem karavīriem bijis, arī rietumos izkļuvušo latviešu karavīru ceļš nebija rozēm kaisīts, bet daudzu asu dzeloņu pilns.

Jau norādīju, ka viņu „atalgojums" par varonīgām cīņām bija vispirms gūstekņu nometnes pazemojumi, bads un sals drēgnās Flandrijas purva municijai vairs nevajadzīgās barakās. Arī pēc DV organizācijas nodibināšanas, lai cīņu garīgiem ieročiem turpinātu pret komūnistu okupācijas varu Latvijā, iznākot no gūsta, latviešu karavīriem bija jāsaņem dažādu pārmetumu krusa ne tikai no komūnistiski noskaņotiem svešiniekiem, bet arī no dažiem tautiešiem, pat tādiem, kas pateicoties tikai karavīriem, bija varējuši izkļūt brīvībā.

Jāatzīstas, šie pirmie dzeloņi no pašu tautiešu vidus arī man skaudri iesāpējās, bet gribējās tos arī tūlīt aizmirst, pieņemot, ka tautietis to dara, dziļāk nepadomājis. Visumā karavīri arī pēc iznākšanas no gūsta saņēma DP nometnēs esošo tautiešu iespējamo palīdzību un sirsnīgu rūpēšanos, lai atvieglinātu arī karavīriem trimdinieka ceļa sākumu. Mēs, karavīri, drīz vien saskatījām, ka ar pārmetumiem mētājas galvenokārt tikai daži no tiem tautiešiem, kuņi iekārtojušies „siltās vietiņas" DP nometņu administrācijā un „pielīdīgi" kalpo, lai tikai iegūto stāvokli paturētu. Bet vēlāk trimdas gaitā bija redzams, ka „pārdomāti" mērķtiecīgi pārmetumi karavīriem nāk no trimdinieku kreisajām aprindām, kas „atjaunojuši partiju". Viņi vēl tagad tādā pašā garā mulsina trimdā izaugušo paaudzi. Man nācās no kāda jaunekļa dzirdēt „atzinumu", ka latviešu leģionāri esot kauna traips visai latviešu tautai, jo atbalstījuši „nacistus". Pēdējā laikā arī kāds „aptaurēts virsnieks" iesaistījies izpalīgos, celt apsūdzību par latviešu karavīru necīnīšanos īstā laikā, bet cīnīšanos vēlāk kā leģionāriem nepareizā pusē. Tāpat diezgan plaši runās un rakstos tiek spriedelēts, ka Sarkanarmijai bijis jāstājas pretī toreiz, kad tā pirmo reizi iebruka neatkarīgā Latvijā, tāpat kā to darījusi mazā somu tauta un brīvību paturējusi.

Tiek dedzīgi apgalvots — ja toreiz būtu cīnījušies, tad rietumu valstis latviešu tautu augstāk vērtētu un nevarētu pārmest, ka gļēvumā labprātīgi esam savu zemi atdevuši krieviem. Cīnoties kopā ar vāciešiem, latviešu karavīri sevi esot padarījuši par kara noziedzniekiem — svešas varas kalpiem. Nereti varam konstatēt, ka šīs vāvuļotāju aprindas savā „gudrībā" sakņojas tagadējās Latvijas varas melu propogandā, nevēlēdamies ieskatīties patiesībā, kuŗa jau ir dokumentēta trimdā iznākušās vēstures grāmatās. Šī patiesība ir pasakāma nedaudzās vārdu rindās: nekāda gļēvuma nebija, visa brīvās Latvijas izaudzinātā paaudze kopā ar vecāko paaudzi, visi Latvijas armijā esošie karavīri bija gatavi katrā brīdī un apstākļos stāties iebrucējam pretī, nedomājot par savām dzīvībām, un gaidīja tikai pavēli. Arī tas, kādēļ šāda pavēle nenāca, visiem ir zināms, vēstures grāmatās un vairākos publicētos rakstos izgaismots. Zinām, ka toreizējā situācijā valsts prezidents, valdība un Latvijas armijas augstākā vadība atzina, ka nav nekādu cerību vieniem pašiem ar armijās rīcībā esošiem ieročiem un municijas krājumiem aizkavēt Sarkanarmiju un novērst Latvijas okupāciju.

Cerību sagaidīt palīdzību no citām valstīm arī nebija, jo Sarkanarmijas iebrukuma laikā jau bija zināms, ka neviena valsts palīdzību nesniedza Austrijai un Čechoslovākijai, kad tās okupēja Hitlera bruņotie spēki. Bijām jau pieredzējuši, kā iznīcināja Polijas valsti, kuŗai bija ap 30 miljonu iedzīvotāju, liela, samērā labi apbruņota armija, toreiz vēl varenās Lielbritanijas un Francijas garantijas ar militāro nolīgumu par visu triju valstu kopējo cīņu, ja kādai no viņām uzbruktu kāda cita valsts.

(Turpinājums 6. lp.)

Lasītāju Vēstules

KAS UN KĀDĒĻ IZVĒLĒJIES ŠOS AUTORUS

Latviešu izglītības iestādījuma studentiem Literātūras kursam ieteikts šāds Lasāmo darbu saraksts — Latvijā izdotās grāmatas: Monte Kroma — Lūpas. Tu. Lūpas. Es. Skaņas nospiedums; Olga Lisovska — Pavedieni; Vizma Belševica — Gadu gredzeni; Imants Ziedonis — Motocikls. Es ieeju sevī. Kā svece deg. Epifānijas 1 un 2. Kurzemīte 1 un 2. Caurvējš. Krāsainas pasakas; Ojārs Vācietis — Dzegužlaiks. Aiz simtās slāpes. Melnās ogas. Visāda garuma stundas. Tās dienas acīm; Imants Auziņš — Skumjais optimisms; Vitauts Ļudēns — Rudzu putenī. Trīsdesmitgadīgas acis; Māris Caklais — Kājāmgājējs un mūžība. Zāļu diena. Lapas balss. Sastrēgumstunda; Jānis Peters — Dzirnakmens. Asinszāle.Mans bišu koks. Ceturtā grāmata; Laima Līvēna — Šūpoles. Caur ziemas dienām. Diena; Visvaldis Lāms — Jokdaris un lelle; Aivars Kalve — Vēja kaņepes; Gunārs Priede — Zilā (luga; krājumā Piecas lugas, arī Karogā); Regīna Ezera — Dzilnas sila balāde. Pavasara pērkons. Cilvēkam vajag suni; Alberts Bels — Izmeklētājs. Būris. Saucēja balss; Andris Jakubāns — Mana baltā ģitara; Arvīds Grigulis — Šekspīrs mazgā traukus (luga); Marģers Zariņš — Saulrietu violetās ērģeles. Viltotais Fausts. Sapnis vasaras naktī.

Kas un kādēļ ieteicis mūsu jauniešiem iestādījumā, ko ar naudu atbalsta trimdas saime, lasīt okupētās Latvijas autoru darbus? Daļa autoru ir kompartijas biedri un viņu dēļ cietuši nacionālās pretestības darbinieki. **A. Ruks-Roze**
Battle Creek.

INFLĀCIJA

Pašreiz zelts maksā 429.00 ASV dolarus par „troy" unci vai 13,79 ASV dol. par gramu.

Latvijā pirms 50 gadiem zelts maksāja 3,44 latus par gramu. To var redzēt, apskatoties Latvijas laika papīra naudas zīmes. 13,79 ASV dolari tātad ir līdzvērtīgi 3,44 Latvijas laika latiem. Ar visvienkāršākās aritmētikas palīdzību varam tūlīt aprēķināt, ka viens Latvijas laika lats ir līdzvērtīgs 4 šodienas ASV dolariem. Ja šodien kādam bankā ir 400 ASV dolaru, tad, Latvijas naudā, tas ir tieši 100 lati, ne vairāk, ne arī mazāk.

Bet pirms 50 gadiem dolars bija daudz vērtīgāks, vajadzēja 5 latus, lai nopirktu vienu ASV dolaru. Pirms 50 gadiem ar 20 ASV dolariem varēja nopirkt to pašu, ko šodien ar 400 ASV dolariem. Tāds izskatās laikmets, kuŗā mēs dzīvojam.

Jānis Zībiņš
Cambridge, Ontario

ĶEGUMNIEKS MALDĪJIES

LA 47. numurā Raibajā nodēļā padomju ārlietu ministrs Gromiko ir devīgi nogodāts par superdiplomātu. Jāpiezīmē, ka pirms tam LA 31./32. numurā Aleksandrs Ķegumnieks tā nogodāja arī bijušo ASV ārlietu ministru Dr. Kisingeru.

Par Gromiko jāsaka, ka tas, ilgus gadus ārlietu ministrs būdams, nav spējis pat iemācīties angļu valodu, bet buldurē kā pa celmiem, tāpēc bieži lieto tulku.

Andreju Gromiko varētu saukt par superdiplomātu tikai tad, ja mēraukla nav gara spējas, bet gumijas mugurkauls un stipra sēžamvieta, ar ko izcēlās arī Gromiko priekštecis, Staļina kalps Vjačeslavs Molotovs.

A. Dravnieks, Kalamazū

VEICA PIEMINĒŠANA

Ļoti pateicos par ievietoto skaisto rakstu jūsu laikrakstā. Laikam vienīgais laikraksts trimdā, kas atzīmējis mana tēva 100 gadus. Mūsu nelaimīgajā dzimtenē viņu reklamē teātŗa mūzejs ar afišām un foto attēliem, pat ar rakstiem laikrakstos un latviešu kalendāros. Nesaprotu, kāpēc to dara, jo vajaga būt kādam iemeslam šādai izrīcībai. Līdz šim tēvs tika ignorēts vai pieminēts cita starpā.

Tāpat mīļš paldies par manu 80 gadu atzīmēšanu.

Patiesā cieņībā **K. Veics,**
Bostonā.

Paldies Jānim Širmanim

JĀNIS ŠIRMANIS MANA PASAULE. PASAKAS UN STĀSTI. SAULESKALNS, 1982. JĀŅA GORSVĀNA ILLUSTRĀCIJAS UN APVĀKS. 201 LP.

„Pasaku! Pasaku! "sauca bērni — tā lasām Andersena pasaciņā par eglīti, kad svecītes bija izdzisušas un visas rotaļlietas apskatītas. Un vecais tēvocis stāstīja bērniem pasaku...

Teodors Zeltiņš tēlojumā Ziemas svētki iebrauc Rīgā raksta, ka nespējot ne iedomāties, ne atcerēties Ziemas svētkus bez jaunām grāmatām. (Zvaigzne egles zarā 75. lp.). Un Dzidra Zeberiņa atmiņas, kas pēc pantiņu noskaitīšanas un zoss paēšanas viņa aizlīdusi aiz eglītes un drīz vien jau izlasījusi jauno grāmatu līdz pusei. (Kad es maza biju 141. lp).

Ja latviešu bērni svešumā arī tagad ierauga zem eglītes jaunas grāmatas, par to liels paldies ir jāsaka rakstniekam Jānim Širmanim. Kā 1936. gadā sācis, tā līdz pat šim laikam Jānis Širmanis ir rakstījis pasaku stāstu grāmatas latviešu bērniem. Četrdesmit sešos gados Širmanis ir uzrakstījis divdesmit septiņas bērnu grāmatas. Tie, kas 1936. gadā lasīja Širmaņa pirmo grāmatu Kapteinis Lāčaķepa, sen jau pieauguši, izaugušas jaunas audzes un audzītes, radušies jauni un atkal jauni Širmaņa grāmatu lasītāji.

Rakstot par grāmatu Mana pasaule, Jānis Aistars saka: „...šis ir slavējams notikums. Priecāsimies! Mana pasaule atnes svētku dienu!" (uz Manas pasaules apvāka aploces.). Uz šīs aploces atrodam arī informāciju par Širmaņa sarakstīto grāmatu skaitu, to aplēšot pēc eksemplāru daudzuma. Kopsumma ir 100.000 eksemplāru! Tātad 100.000 reižu Jānis Širmanis ir iepriecinājis kādu bērnu vai pieaugušu lasītāju ar grāmatu!

Jaunajā grāmatā Mana pasaule lasām trejāda veida pasakas un stāstus. Pirmajā daļā, kuru Širmanis nosaucis Aiz trejdeviņiem kalniem, savirknētas pasakas par runājošiem meža zvēriem un putniem, par rūķiem un Ziemas svētku vecīti, arī par cilvēkiem, kas dažādu iemeslu dēļ ienākuši šinī brīnišķīgajā vietā.

Daļa no šīm pasakām ir Lielmeža pasaku turpinājums, tie paši rūķi, tie paši zvēri, bet, protams, notikumi jauni. Daļa pasaku stāsta par Kruzuļu birzs Krikumu, Kruzuļu birzs nav tālu no Lielmeža, un daļā pasaku darbība risinās Elka parkā pie bērnu nometnes Bērzaines.

Te varbūt būtu vietā atcerēties, kas ir Lielmežs. „Kur atrodas šis brīnumu un noslēpumu pilnais mežs? Lūdzu nemeklēt!" raksta Širmanis grāmatā Lielmeža pasakas (5. lp.) „Ja katram tas būs zināms, tad brīnumi pazudīs. Pilsētu parkos to sen vairs nav! Lauku birzītēs arī ne!... Līdz Lielmežam dzeloņstieples vēl nav aizsniegušās. Brīnumiem vēl vietas diezgan. Vēl rūķi jūtas brīvi kalnos un lejās..."

Lielmežs tātad ir brīnumu mežs. Pa to ejot, var nonākt tādās latviešu lauku mājās kā Silmaļi, var nokļūt mežsarga mājās, kur dzīvo Kriksis, pa Lielmežu ejot, var nokļūt arī Huntsvillē un Raķešu parkā, iziet uz auto ceļiem, par kuŗiem brauc šerifs, it kā tikko iznācis no Klementa Mūres (Moore) dzejoļa.

Ko tas viss nozīmē? — Pēc mana prāta, to, ka Lielmežs ir Jānis Širmanis pats. Viņā pašā dzīvi un zaļojoši kā zāle un koki Lielmežā vienmēr vēl dzīvo viņa dzimtās zemes Latvijas priekšstati, kuŗus pasakās ienes viņa skaistā, skaidrā un bagātā latviešu valoda, bet, būdams draugos ar tagadnes latviešu bērniem Amerikā, Širmanis zina, ka šie bērni pasauli bieži vien skata cauri amerikāņu dzīves, valodas, literātūras, skolas un televīzijas radītiem priekšstatiem. Šos priekšstatus, kā, piem., Ziemsvētku vecīti un viņa briežus, čipmankus, šerifu, raķetes un citus technikas izgudrojumus Širmanis uzņem savā Lielmežā jeb sevī pašā, jo tie ir mīļi bērniem.

Tas, ka viņš to ir iespējis, rāda, ka Širmanis ir daudz ar bērniem runājies un ilgi un daudz arī bērnu valodās klausījies. Šos bērniem pazīstamos amerikāņu priekšstatus atdodot bērniem atpakaļ pasaku pasaulē, viņš iespēj viņus ievadīt arī latviešu valodas un latviešu dzīves taciņās, tais taciņās, kas no Lielmeža aiziet uz Silmaļiem un uz mežsarga mājām.

Širmanim ir daudz izdomas, daudz humora, pasakās daudz spraigu dialogu un, galvenais, ļoti daudz sirds siltuma jeb, kā Skalbe teica, sirds bagātības. Tādēļ Širmaņa pasakās bērni var ieiet kā tādā vietā, kur valda drošība, draudzība, kur labie spēki ir stiprāki par ļaunajiem. Šai ziņā Širmaņa pasaule ir līdzīga tai, kas amerikāņu bērniem atklājas grāmatā Vējš vītolos (The Wind ir the Willows, by Kenneth Grahame).

Grāmatas Mana pasaule otra daļa Kaimiņu sētas īsos stāstiņos rāda latviešu bērnu dzīvi Amerikā. Tāpat kā pasakās, arī šais stāstiņos daudz humora un siltuma, dzīvi dialogi. Stāsti par Anitu, Kasparu, Usiņu un viņu vecākiem ir līdzīgi tiem, kuŗus lasījām Rozē un dadzīšos, tie ir stāsti par puikām un par meitenēm, un tie literārā veidā dokumentē latviešu dzīvi Amerikā, līdzīgi kā amerikāņu šī laikmeta dzīvi dokumentē Beverlijas Klērijs (Cleary) grāmatas.

Nodaļā Kaimiņu sētas ir arī stāstiņi vai tēlojumi, kuŗos Širmanis runā pats par sevi. Jo vecais jūrnieks Mārtiņš, kas labvēlīgi un ar smaidu sejā runājas ar puķēm un putniem, ir rakstnieks pats. Lai atceramies, ka arī Skalbe rakstīja pasaku par jūrnieku Gaigalu, kad svešumā jutās vientuļš un noskumis.

Ir jāizlasa stāstiņš Bēdas (Rozē un dadzīšos 76. — 78. lp.), lai saprastu, kāpēc rakstnieks Širmanis ir viens ar savām puķēm, kāpēc dažreiz viņš nemāk atvairīt skumjas un kāpēc puķei, ko sauc par Balto brīnumu, būtu jāuzzied tieši Austras dienā. Širmanis ir nemākulīgs vārīšanā un citos mājas darbos, protams, bieži viņu traucē arī velniņi.

Ir labi, ka Širmanis bērniem parāda savu vientulību un skumjas, jo arī bērniem bēdas, skumjas, vientulība un zaudējumi ir viņu dzīves un dvēseles daļa. Redzot, ka Širmanis šīs izjūtas ir spējis pārvērst skaistumā un priekā, bērni varbūt sapratīs, ka arī viņiem tas iespējams. Bez skumjām nav dzīvojis neviens no tiem pasaku stāstītājiem, kas patiesi lieli: Andersens, Skalbe, Astrida Lingrena un daudzi citi.

Kopš vācu mācītājs Kēlbrants pārtulkoja latviski skaisto Ziemas svētku dziesmu Es skaistu rozīt' zinu, šī dziesma, gadiem ejot, latviešiem ir kļuvusi par vienu no vismīļākajām Ziemas svētku dziesmām. Grāmatā Zvaigzne egles zarā Teodors Zeltiņš raksta, kā viņš šo dziesmu dziedājis kopā ar tēvu un māti Rīgā; dzejnieks Skalbe, būdams bēglis tālajā, svešajā zviedru zemē, sacerēja skaisto dzejoli par brīnišķīgo Kristus rozi. Jāņa Širmaņa pasakā Velnēns zaļumos dziesmu Es skaistu rozīt zinu dzied velniņš Pastarītis. „Vai tik tas nav mans Pastarītis? Sēž pie baznīcas sētas? Jā, tas ir viņš! Dzied baznīcas dziesmu un vicina puķīti." (149. lp.)

Tik jauki un mīlīgi ir Širmaņa velniņi! Tik liela Širmaņa labestība pret pasauli! Tik lielā skaistumā pārvērtušās viņa skumjas! Lai tāpēc Ziemas svētkos vismaz domās nosūtām rakstniekam Širmanim kādu skaistu rozīti kā paldies par visām tām grāmatām, kuŗas viņš ir devis latviešu bērniem. Es nešaubos, ka grāmata Mana pasaule būs nolikta zem eglītes visās latviešu mājās, kuŗās ir bērni.

Grāmatu Mana pasaule var pasūtināt tieši no Sauleskalna apgāda: 10959 Lucas Rd., Three Rivers, MI, 49093. Var arī pieprasīt grāmatu galdos. Mana pasaule maksā 13 ASV dol.. Grāmata Mana pasaule ir glīta, rūpīgi darināta. Skaistas Jāņa Gorsvāna illustrācijas un apvāka zīmējums. Uz apvāka aplocēm autora Širmaņa ģīmetne, Jāņa Aistara apcere par Širmani un pilnīgs Širmaņa sarakstīto grāmatu saraksts. Pievienota arī maza vārdnīca (201. lp.), kuŗā Širmanis izskaidro retāk dzirdētus vārdus.

Vēl svecītes eglītē nebūs izdegušas, kad bērni jau lasīs šo grāmatu . . . **Rasma Sināte**

Piemiņas vakars Zinaīdai Lazdai

Zinaīdas Lazdas pēcpusdienā, ko Toronto Latviešu Biedrība bija rīkojusi 28. novembrī Latviešu Namā, par dzejnieci runāja trīs autori. Preses biedrības goda biedre Biruta Senkēviča atklāja vakaru un stāstīja savas atmiņas par seniem Rīgas laikiem —kā iepazinusies ar dzejnieci, vēlāko saskari bēgļu posmā Vācijā un garīgo tuvināšanos.

Galvenais referents A.Celms raksturoja dzejnieces personību, izaugšanu un izvērtēja katra dzejoļu krājuma īpatnības. Tāpat kā Zinaīdas Lazdas personība, arī viņas dzeja ir daudzstaraina, un viņas atstātais garīgais mantojums ir bagāts. Viņa izaugusi Latvijas brīvības laikā, cieši ieaugusi Latvijas zemē un tur laidusi dziļi savas saknes. Svešuma posmā viņa atminējusi tautas ilgas un sāpes pēc savas zemes.

Zinaīdas Lazdas dzejā dzīvo tālāk seno dainu priekšstati. Skolas gados viņa iedziļinājusies latviešu dainu pasaulē; arī tēvamātes stāstiem bijusi liela nozīme viņas garīgās pasaules veidošanā.

Latviešu literātūrā Zinaīda Lazda ienāca 1930.g. sākumā ar dzejoļu krājumu Zaļie vārti, kas izpelnījās Latviešu Preses Biedrības godalgu. Krājums raksturīgs ar kāpinātu dzīvības spēka izjūtu, dzejniece tiecas pāri cilvēcīgā prāta robežām.

1942.g. izdod Staru viesuli, par ko dzejniece saņem Annas Brigaderes prēmiju. Daudz tur meklējumu, atziņu.

1947.g. Vācijas bēgļu posmā parādās Tālais dārzs rotātora technikā. Gan ārējā apdarē grāmata necila, bet pati dzejniece parādās sava talanta pilnbriedumā.

1949.g. Kārļa Skalbes fonda apgādā Fišbachā iznāk grāmata Bēgle, rakstīta rokrakstā. Ar šo grāmatu lasītājs nevar uzreiz sadraudzēties. Sāpju upei pārklājies rāmais spīdums.Dzejniece jau sāk risināt mūžības domu — kur nonāk cilvēka dvēsele, un meklē atbildes uz pēdējiem neatrisinātiem jautājumiem— kas ir dzīvība, kas nāve.

1956.g. pēdējais dzejoļu krājums Saules koks lasītāju pieved pie kosmiskā pārdzīvojuma, kur dzejniece risina viņas pasaules uzskatus.

Zinaīdai Lazdai ir daudz tādu dzejoļu, kur viņa tiecas atminēt cilvēka prātam apslēptus jautājumus — no kurienes mēs nākam, kurp aizejam. Viņas reliģiskos pārdzīvojumus nevaram ietvert kristīgās ticības rāmjos, taču Zinaīdas Lazdas gara pasaulē visi konflikti izlīdzinās un lasītājs atgriežas mājās.

Dzejniece Ikona, viena no Zinaīdas Lazdas audzēknēm Draudziņas ģimnazijā, nolasīja savai audzinātājai veltītu dzejoli un pastāstīja savas atmiņas par dzejnieci. Viņa skaidrās līnijās zīmēja Zinaīdas Lazdas garīgo profilu — attieksmes pret audzēknēm un kollēgām. Starp atstātajiem manuskriptiem Z. Lazdai bijis arī kāds prozas darbs — Meitenes; varētu domāt, ka tas bijis par viņas audzēknēm, bet Ikonai neesot nekad izdevies ar to iepazīties.

Programmas 2. daļā ar deklamācijām iepriecināja otra Z. Lazdas audzēkne — Skaidrīte Pūpēde, Ženija un Alberts Vītoli dziedāja Z. Lazdas komponētos dzejoļus, klavieŗu pavadījumus veicot Anitai Rundānei. TLB Sestdienas skolas audzēknis Markus Brants deklamēja Z. Lazdas darbus, saņemot daudz atzinības.

Ar šo vakaru sabiedrība pieminēja izcilās latviešu dzejnieces 25 gadu nāves dienu. Bija klāt vairākas Zinaīdas Lazdas audzēknes — torontietes.

TLB dāmu komiteja bija rūpējusies par viesu pacienāšanu pie gaumīgi klātiem galdiem. • E. E.

UZMANĪBU!

LATVIJA AMEŖIKĀ APGĀDS

lūdz abonentus laikā kārtot 1983.g. abonementa maksas, kas paliek nemainītas. ASV un citu zemju abonenti, kas maksā ASV dolāros, lūgti maksājumu summu nesamazināt par kursa starpību, jo laikraksta sūtīšana ārpus Kanadas gadā maksā 15 dol. vairāk nekā Kanadā. Piezīmējam, ka sūtīšanas pasta nodeva ir augstāka tiem abonentiem, kas maksājumus nav nokārtojuši.

Sv. Jāņa draudzes ansambļa koncerts

Sv. Jāņa draudze Toronto jau vairākus gadus decembrī rīko koncertu Ziemsvētku ieskaņai, ko organizē draudzes dāmu komiteja. Šogad tas notika 11. decembra vakarā draudzes baznīcā, pulcinot ap 350 klausītāju. Sarīkojumu ar savu apmeklējumu bija pagodinājis arī archibīskaps A. Lūsis ar dzīvesbiedri. Koncertā piedalījās draudzes vokālais ansamblis Brigitas Alkas vadībā un soliste Dzidra Egle (soprāns), nodziedot H. Berino Ziemas saule un J. Kalniņa Vakara dziesma; viņa ir arī ansambļa dalībniece. Ansamblis 14 dziedātāju sastāvā atskaņoja 12 dziesmas, kuras pavadīja draudzes ērģelniece Anita Rundāne, kas arī sniedza ērģeļu solo atskaņojumus. Ansamblī dzied soprāni Rasma Caune, Dzidra Egle, Vija Murata, Lilita Tanne un Vilma Vītola; alti Inese Dobele, Astrīda Ezergaile, Melita Lapiņa un Ženija Vītola; tenori Jānis Barušs, Ivars Gaide un Alberts Vītols jun. un basi Pēteris Gaibišels un Alberts Vītols sen.

Ansamblis savu darbību sācis 1978. gada rudenī ar 12 dziedātājiem un šogad var atzīmēt pilnus piecus dziesmotos gadus. Tas dziedājis draudzes sarīkojumos, dievkalpojumos, dziesmu svētkos Toronto, viesojies ar koncertiem Bafalo, Klīvlandē un Londonā, Ont., kā arī koncertējis par labu veco ļaužu aprūpes mājas Kristus Dārzs projektam. Ansambļa mūzikālā vadītāja Brigita Alka strādā par mūzikas skolotāju Bafalo un katru nedēļu mēro patālo ceļu uz Toronto, lai apmācītu ansambli. Anita Grigale-Rundāne 1969. gadā beigusi Karalisko mūzikas konservātoriju Toronto ar zelta medaļu ērģeļu spēlē, papildinājusies Parīzē, kur 1972. gadā diplomēta, pēc tam koncertējusi Kanadā, ASV, Eiropā un Austrālijā.

Ziemsvētku ieskaņu koncertu ansamblis ievadīja ar T. Ķeniņa Svētku introitu un Daces Štauveres-Aperānes kompoziciju Ziemas svētki, atskaņojot vēl desmit citas dziesmas, mūsu pašu autoru, gan cittautu komponistu darbus — senatnīgos svētku aranžējumus, vairākas dziesmas ērģeļu pavadījumā. Dziesmai Tur Betlēmē, silītē vārdus bija latviskojis draudzes mācītājs Ivars Gaide, bet dziesmai Šī nakts mirdz gaismā brīnišķā — archibīskaps Arnolds Lūsis. Daces Aperānes dziesmai Ziemas svētki bija Zinaīdas Lazdas vārdi.

Pēc koncerta pateicības vārdus teica draudzes priekšnieks J. Koncis, pieminot, ka draudzes ansamblim šoruden ir piektā gadskārta. Visi koncertētāji saņēma pelnītos aplausus un ziedus. Draudzes dāmu komitejas priekšniece Līvija Jansone aicināja koncerta dalībniekus un klausītājus draudzes zālē pie klātā kafijas galda.

V.S.

Traģiskā nāvē no mums šķīries

Andris Māris Zommers

dzimis 1940. gada 2. martā Jēkabpilī,
miris 1982. gada 13. decembrī Albertā.

Tā nu paliek ticība, cerība,
mīlestība, šīs trīs; bet lielākā
no tām ir mīlestība.
Pāvila 1. vēst. korint. 13:13.

Dziļās sērās

sieva, vecāki, brāļi ar ģimenēm
un tante Kanadā, radi dzimtenē.

---

18. novembra piemiņas aktu Kalamazū ievadīja ar organizāciju karogu goda sardzi, prāv. J. Turka svētbrīdi un biedrības vicepriekšnieka Ā. Artmaņa uzrunu. Svētku runu teica PBLA priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis, apsveica ALA priekšsēdis J. Riekstiņš. Mūzikālajā daļā dziedāja piecas apvienotas Kalamazū dziesmu vienības un jaunieši deklamēja. Pēc akta atklāja gleznotāja Jāņa Aistara izstādi ar sekojošām vakariņām. Akts un sarīkojumi bija labi apmeklēti. Augšējos uzņēmumos ainas no sarīkojumiem. Karogu ienešana, priekšplānā DV apv. karognesēji Z. Bērziņš un R. Zaķis; zāles pirmajā rindā no kr. Ā. Artmanis, Dr. O. Pavlovskis un V. Miķelsons. Vidū apbalvotie jaunieši, no kr.: Laila Šmidchena, Kārlis Kaugars, Ansis Kaugars, Dainis Sīka, pie pults Latviešu skolas pārzinis Dr. G. Kaugars. Apakšā: Brīvības Fonda pateicības raksta saņēmēji, no kr.: A. Austriņa, J. Avotiņš un V. Miķelsons, pasniedzējs PBLA priekšsēdis Dr. O. Pavlovskis.

Foto V. Namatēva.

ČIKAGA

● Čikagā 17. novembrī 57. g. v. pēkšņi miris bijušais cīnītājs Čikagas DV apvienības biedrs Viktors Glaudiņš, dzimis 1925. g. 13. martā Kaunates pagastā, Rēzeknes apr. Vēl būdams ģimnazijas audzēknis, 1942. g. brīvprātīgi iestājies cīnītāju rindās. Pārstaigājis daudzus kauju laukus. Kurzemes cīņās smagi ievainots. Dzīvojis Vācijā angļu zonā, kur mācījies metalla apstrādāšanas kursos. 1950. gadā iebraucis ASV, Pensilvēnijā, īsu laiku strādājis lauksaimniecībā, pēc tam Čikagā kādā uzņēmumā. Viņu 19. novembrī no Furman bēŗu nama, piedaloties kuplam izvadītāju skaitam, izvadīja. Aizlūgumu noturēja priesteris Valters Gērings, no Čikagas DV apvienības atvadu vārdus teica A. Zaube. Par viņu sēro dzivesbiedre Zenta, divi brāļi un divas māsas Latvijā, kā arī Čikagas vanagu saime. Lai salda dusa bijušam cīnītājam. **A. Zaube**

Intelliģents, slaida auguma kungs, pusmūža gados, vēlas iepazīties ar saticīgas dabas dāmu kopīgas ģimenes dzīves dibināšanai.

Rakstīt šai avīzei ar norādi Kristaps.

Vienīgais izdevums brīvajā pasaulē ir angļu valodas periodiskais izdevums

The Truth

kas raksta katrā numurā par Latviju, latviešiem un komūnistu apspiestajām tautām.

Gada abonēšanas maksa **Kanadā $ 12; ASV — $ 7.50.**
Naudas sūtījumi un korespondence adresējama:

The Truth
Box 582
Plymouth, N. H. 03264
U.S.A.

A. Sedasdels

Gaisma uzvarēs

Jau kuro reizi mūsu ūziemas svētku egle aizsmaržo svešajās mājās, kas mūs saistījušas nezināmam laikam. Mums nav vēl priekšstata par tā izbeigšanos — vai gaisma kaut kur kavētos jeb vai tā vispār vēl saredzama ļaunuma un tumsas piemeklētā pasaulē? Ziemas svētki ir laiks, kad gribam no savām dvēselēm izmest skumjās domas par nākotni. Šai laikā meklējam atbildi zvaigžņu mirdzēšanā un tai lielajā brīnumā, kas izplaucis Ziemas svētku naktī. Labā prāta ceļojums, caur Lielā Nācēja slavu un varenību, uz cilvēci vēl joprojām ir nosprostots un apdraudēts no cilvēku ļaunās varas un domāšanas. Pasaule vēl nav spējusi atmosties no posta un apgrēcības, kas to piemeklējusi jau vairākus gadu desmitus. Karš, asinis un ciešanas saslēgušās kādā nepārcērtamā lokā, kas žņaudz un nomāc mūsu dvēseles. Kādēļ aizsedzam acis un nosprostojam sirdi, vairīdamies gaismas, piedošanas un veselīga saprāta? Dievnama zvani dažkārt aizslīd garām mūsu dzirdēšanai. Ļaunas un postīgas idejas nocietina prātu un liek tam darboties virzienā, kas vedina uz atteikšanos no cilvēku mīlestības.

Ziemas svētku naktī iemirdzas un nodārd zvaigžņu celtie tilti — no svešuma uz īstajām mājām, jo zinām, ka tur jau sen izplēnējusi veselīga un laimīga dzīve, kādu atceramies paši dzīvojuši. Bet tie, kas tur valda un noteic pašreizējo laiku, ar melos trītu un karsētu mēli mums lūko iegalvot, ka latviešu tauta zem sirpja un āmura piedzīvo līdz šim laimīgāko laikmetu, kāds tai jebkad gadījies vēstures tecējumā.(?!) Par rūgtu un dziļu nožēlu arī viens otrs dzimtenes apmeklētājs no brīvības zemēm runā tai pašā mēlē, nedz sarcis, nedz nokaunējies savā ļaunprātīgā melošanā.

Dzimtenē tikai aiz aizsegtiem logiem drīkst iemirdzēties Ziemas svētku egle —pauž vēstule no turienes. Varbūt tikai klusinātā pusbalsī un ar lielu piesardzību ieskanas svētku dziesmas? Noārdīts un līdz pamatiem nolīdzināts kādreiz neizteicami skaistais un dvēseles pārdzīvojumā varenais Ziemas svētku vakars, kas pulcēja kopā ģimeni, tuviniekus un draugus, kā arī visus citus, kuru sirdīs stipru cietoksni bija cēlis Kristus piedzimšanas nakts. Tās triumfālā ierašanās nozīmēja miera, mīlestības un saderības iestāšanos cilvēku un tautu starpā, no domāšanas izmetot katru ļaunumu un apgrēcību.Šodien tas ir citādi, jo Pestītāju un viņa cilvēcīgos brīnumdarbus aizstājis sātans cilvēka izskatā.

Vecās zemeslodes novados, gan tuvu, gan tālu no mums, siro ļaunums un bezdievība, posts un nepasakāmi skarba iznīcināšanas kāre. Ar vardarbību, terroru un draudiem cilvēkiem un veselām tautām tiek uzspiesta kārtība un idejas, kurām nav ne mazākā sakara ar to dievišķo spēku, kas ar apžilbinošu spožumu vēries Ziemas svētku naktī. Vai gluži neticami, ka šī pati cietsirdīgā un asinskārā vara uzvilkusi garīdznieka tērpu cilvēkiem, kas, ar partijas karti kabatā, tēlo kristiešus un nodemonstrē it kā kalpošanu Pasaules Glābējam, kaut īstenība ir briesmīga. Vēl ļaunāk, ka šai noziedzīgai spēlei izseko un notic ne viens vien Kristus vārda sludinātājs brīvajā pasaulē, tā sadulkojot un sagrozot prātu dažam kristietim, vedinot to uz pārliecību, ka arī komūnisma režīmā var brīvi skanēt Kristus vārds. Bet aklo jau nekad nav trūcis, un tādus varam atrast arī šinīs laikos.

Bet zem ledus segas dažkārt uzdīgst pa asnam. Kaut arī mūsu tēvzemē varas spaidi un draudi, vēl daudz ir to, kas klusībā pielūdz svētās nakts notikumu, tic un uzticas tā spēkam un ietekmei, kas īstenojusies jau tūkstošiem gadus un kas ir vienīgais spēks un cerība — reiz atkal ieraudzīt ticīgo pasauli brīvībā un laimē.

Lasu vēstuli no dzimtenes. Skopām un rezignētām rindiņām par dzīvi svešas varas žņaugos pievienota maza atklātne. Tās vienā pusē svešā valodā norādīts, ka atklātni nedrīkst pārsūtīt bez aploksnes. Kāda muļķīga un naīva noslēpumainība... Bet atklātnes otrā pusē foto attēlā mirdz sīks egles zariņš, it kā apsnidzis vai apsudrabots, un tajā iesprausta maza Ziemas svētku svecīte, ar baltu liesmiņu, kas uz abām pusēm izstaro sarkanu atblāzmu, tā veidojot maza Latvijas karodziņa atspulgu. Laikam jau tie, kas nopūlas visu ko iznīcināt, nav pamanījuši neuzkrītoši runātāju simbolu.

Pēc garā svešniecības posma mūsu cerības brīžiem saļodzas, zaudē spēku un ietekmi ticībai. Tas pašsaprotami. Bet Dieva radītā pasaulē tiranniskās varas izplatībai allaž bijušas savas robežas, kurām pāri nav varējis sniegties cilvēkā dzimis ļaunums.

Varbūt vēl aizritēs paaudžu mūži, varbūt vēl savā postā un iznīcināšanas kārē ļaunie instinkti gūs panākumus zināmā laika posmā? Taču gala iznākumā triumfēs gaisma. Tāds ir Dieva nolikums un svētā naktī dzimušā Pestītāja vēstījums visiem, kas alkst miera, saderības un mīlestības. Zvaigznes uzgavilē svētās nakts brīnumam, un mūsu sirdīs lai no jauna atplaukst ticība un pārliecība gaismas uzvarai.

Ontario

The Premier
of Ontario

Latvija Amerikā redakcija saņēmusi Ontario ministru prezidenta Viljama Dēvisa sveicienus Ziemsvētkos, kurus nododam tālāk mūsu lasītājiem:

On behalf of the people and the Government of Ontario, it is with great pleasure that I extend my warmest greetings to your readers during this Holiday Season.

This is a time when we come together with families and friends to find a moment of peace, promise and good will, to draw encouragement from the basic principles of love and equality that are our common inheritance.

As we capture this spirit and share in the joys and blessings of giving from the heart, let us resolve anew that the generosity and compassion that mark this Season will endure forever and spread throughout our troubled world to bring peace on earth in a binding brotherhood of man.

May I express my gratitude for all that you have contributed throughout the years to the strengthening of Canada and the enrichment of our uniquely varied heritage, with my very best wishes that you and your loved ones will enjoy a most happy Christmas and a rewarding New Year.

Bill Davis

William G. Davis

Latvijas valsts svētki Minsterē

Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas 64 gadu atceres sarīkojumi Minsterē notika 17. novembrī: dievkalpojums Sv. Jāņa kapellā un svētku akts MLĢ aulā.

Svētku dievkalpojumu vadīja Minsreres latv. ev. lut. draudzes māc. Fr. T. Kristbergs; viesis prāv. E. Rozītis sprediķī pieminēja mūsu tautas neizmērījamās ciešanas, ko Dievs īstajā brīdī atalgos. Mūsu uzticībai jābūt nešaubīgai, yad Dievs izvedīs arī mūsu tautu — kā Izraēli savā laikā — brīvībā.

Svētku akta ievadā māc. Fr. T. Kristbergs aicināja apliecināt ticību un uzticību nākotnes Latvijai. Svētku runā Dr. J. Trapāns patētiski izteicās, ka jauns laikmets iesākās Latvijai: latvju tauta strauji kļuvusi moderna. Tā strauji attīstījusies no tautas atmodas nacionālās revolūcijas, caur 1905. gada revolūciju uz valsts dibināšanas revolūcionāro izdarību. Neviens Latvijai nav līdzējis no ārpuses; tā bijusi pašu latviešu revolūcionāra uzdrīkstēšanās. Brīvības cīņas bijusi demonstrācija, ka tauta grib dzīvot un spēj dzīvot. Līdzīgi arī pašreiz: mums jāveic viss iespējamais, lai tauta dzimtenē ticētu mūsu valsts nākotnes revolūcijai. Šeit varam runāt, domāt, spriest un rīkoties. Mūsu nākotnes valstij jābūt sabiedriskās taisnības valstij.

LCK vicepriekšsēdis Dr. A. Zemītis nolasīja PBLA Kultūras daļas lēmumu par Tautas balvas piešķīrumu plkv. A. Plensneram un pasniedza Preses nozares atzinības rakstu maģ. Ā. Šildem par ļoti sekmīgu un ilgu darbību latviešu preses izdevumos.

Koncerta daļā soliste mecosoprāns Melita Mičule Pētera Vetermana pavadījumā dziedāja mūsu tautas moderno komponistu dziesmas.

Valsts svētku sārīkojuma izskaņa notika internātā, kur visu dienu norisinājās DV Minsteres nod. vanadžu Ziemsvētku tirdziņš. —xy

---

Latviešu Centrā Umurkumurā

katru ceturtdienu spēļu vakari — šachs, kārtis u.c. Etniskas vakariņas. Ik piektdienas vakaru cienasts. Katra mēn. 1. un 3. sestdienā sadziedāšanās. Sporta spēles televīzijā. Visi mīļi gaidīti.

Pārmetumi...

(Turpinājums no 2. lp.)

Poļu tautas traģēdijai toreiz dzīvoja līdz visa latviešu tauta. Civīlisti un nelielas poļu armijas grupas glābiņu meklēja Latvijā, kad Sarkanarmija uzbruka Polijai no aizmugures, redzot, ka visa Polijas armija iesaistīta cīņā pret Hitlera spēku iebrukumu. Daugavpils lidlaukā nolaidās 73 poļu lidmašīnas, lielākais vairums no tām bija civīlās aviācijas. Visi zinājām, ka Polijai solījumi un nolīgums, ka angļu un franču armijas nāks palīgā, bija, bet kritiskā brīdī to atstāja vienu bez palīdzības. Tagad no autentiskas liecības zinām, ka mūsu prezidents Dr. K. Ulmanis, pirms viņu komūnistu vara deportēja, savam pēdējam pils komandantam plkv. leitn. Neimanim teicis, ka, ja vien viņam un valdībai būtu bijušas kaut vismazākās cerības okupāciju aizkavēt, viņš pavēli cīnīties būtu devis, bet arī tādas nebijis. Tāpat par toreizējo Latvijas valsts bezizejas situāciju savus atzinumus tagad jau ir izteikuši arī vairāki militārie lietpratēji, norādot, ka toreizējā militārā un polītiskā situācijā, kad neviena valsts nebija gatava ar Sarkanarmiju cīnīties un tās uzbrukumam bija atvērta visa 1900 km. garā sauzemes un arī 494 km. gaŗa Latvijas valsts jūras robeža, Latvijas armijas cīņa pret Sarkanarmijas miljoniem būtu tikai bezjēdzīga armijas un lielas daļas civīlistu iznīcināšana — latviešu tautas pašnāvība. Latvijas armija tiktu samalta zem Sarkanarmijas tankiem, un tā bez apstāšanās būtu sasniegusi komūnistu varas noteiktās okupācijas vietas Latvijas territorijā.

Nebūtu līdzējuši arī nekādi nocietinājumi pie austrumu robežām Latgalē, jo sarkanarmijas galvenie spēki, 17. jūnijā okupējot Latviju, ienāca caur Lietuvu. Tāpat piedzīvojām, ka arī Hitlera militārie spēki apgāja par nepārvaramiem uzskatītos franču nocietinājumus caur Beļģiju. Tagad zinām arī komūnistu varas nodomus mūsu tautu iznīcināt. Vai šaubīsimies, ka par pretošanos Sarkanarmijai tūlīt sekotu visu kaŗavīru un apbruņoto aizsargu iznīcināšana, kā arī tautas lielākās daļas deportēšana par kaŗavīru cīņas atbalstīšanu. Kā baigs atgādinājums šādām sekām ir poļu 6.000 virsnieku noslepkavošana Katinas mežā, vlasoviešu un mūsu leģionāru liktenis, kuŗi nokļuva komūnistu varas rokās.

Poļu virsnieku drausmīgais liktenis atklājās, atrodot un atrokot noslepkavoto bedres, bet par poļu vienkāršiem kaŗavīriem, kas kopā ar šiem virsniekiem nonāca sarkanarmijas gūstā, kad tā Polijas armijai uzbruka no aizmugures, nav ne ziņas, ne miņas. Ir tikai aplēsumi, ka „pazudušo" varētu būt ap 100.000. Vai bija tad pasaulē kāda vara, kas gribētu 2 milj. nelielo latviešu tautu glābt? Tādas varas nebija un nav vēl arī šodien, to redzējām, kad sarkanarmija okupēja Afganistānu. Poļu tautu toreiz no pilnīgas iznīcināšanas pasargāja tikai tās skaitliskais lielums.

No visa pieminētā redzam, ka šī traģiskā rietumu nevarība un negriba toreiz, kad izšķīrās Latvijas liktenis, bija jau skaidri atklājusies. Mūsu valsts prezidents un valdība skaidri saredzēja, ka arī nevienai no lielākām un spēcīgākām valstīm nav ne drosmes, ne gribas stāties sarkanarmijai pretī, ja tā vēl tieši pašus neapdraud.

Ja vēl tagad nerimstas pārmetumi Ulmanim, ka tas nav devis pavēli cīnīties, tad pārmetumu izteicējiem, ja arī nav sajēgas militāros jautājumos, būtu jāatceras vismaz morāliskā atbildība un sirdsapziņas balss, kas ir katrā godīga cilvēka sirdī. Kuŗš godīgs tēvs vai valstsvīrs sūtīs drošā nāvē savus labākos dēlus, zinot, ka ar to Latvijas brīvību nav iespējams glābt? Prezidentam un valdībai vēl bija izmisīga cerība, ka varbūt polītiskie un militārie notikumi iegrozīsies tā, ka brīvās Latvijas izauklēto jaunatni un armijā apmācītos kaŗavīrus izdosies saglabāt brīdim, kad viņu cīņai būs nozīme.

ŅUJORKA

● Ziemas svētku bazārā 5. decembrī Vašingtonas draudzes lielajā zālē Rokvillē kupls apmeklētāju pulks varēja iegādāties dažādas mantas un lietas. Pārdodamas bija sudraba, dzintara, koka izstrādājumi, rotas lietas, keramika, skaņu plates, svētku apsveikumu kartes un grāmatas. No produktiem piedāvāja rudzu maizi, dažādu šķirņu desas, pīrāgus, piparkūkas, sierus, medu, kūkas, zirņus un dažādus cepumus. Varēja arī dabūt garšīgas pusdienas, bija mantu izloze. Bazāru rīkoja Vašingtonas latviešu ev. lut. draudzes dāmu komiteja.

● Mācītājs Teodors Vēdzele miris 5. decembrī Ņudžersijā, 77 gadu vecumā, pāris nedēļas pavadījis slimnīcā. Viņš bija Elizabetes-Nuarkas draudzes mācītājs. Dzimis 1905. gada 28. jūnijā, ordinēts par mācītāju 1936. gadā. Dzīvoja Roselē, Ņudžersijā.

GRAND RAPIDI

● Latvijas valsts dibināšanas svētku atceres svinības Grand Rapidos ievadīja 17. novembra vakarā ar dievkalpojumu Immanuela baznīcā. Sprediķi teica māc. J. Mednis, dziedāja tenors P. Lielzuika, čello spēlēja Dr. Ferdinands Valdmanis. 18. novembra rītā Calder Plaza laukumā pie pilsētas valdes nama uzvilka Latvijas karogu, bija svētbrīdis un nodziedāja Dievs, svētī Latviju. Svētku laicīgais akts notika 20. novembrī latviešu biedrības namā. Māc. J. Mednis sacīja lūgšanas vārdus un atklāja organizāciju padomes priekšsēdis Dr. F. Valdmanis. Pēdējais pakavējās pie notikumiem, kas radījuši apstākļus, lai mazā Latvija varētu nostāties blakus brīvo tautu saimē, attēlojot arī valsts dibināšanas akta norisi priekš 64 gadiem. No toreizējiem akta dalībniekiem, kas bijuši klāt, Grand Rapidos dzīvo Marija Rutmane un Tālivaldis Paegle, kas atradās svinību apmeklētāju vidū. Klāt vēl bija toreizējais Kalpaka bataljona kaŗavīrs Dr. R. Markus, kuŗam pasniedza rozes. Nodziedāja mūsu valsts himnu. Svētku runu teica PBLA valdes priekšsēdis Dr. Oļģerts Pavlovskis. Viņš arī pasniedza Brīvības Fonda pateicības rakstus tiem, kas iemaksājuši attiecīgu dalības maksu šinī fondā: Latviešu mežkopju un mežu darbinieku b-bas pārstāvim Dr. R. Markusam, Vilmai Melbārdei, Aleksandrai un Jānim Geriņiem un DV apvienības priekšniekam A. Balodim. E. Avots savukārt nodeva ALA atzinības rakstu šīs vasaras Gaŗezera vidusskolas absolventei Vandai Daukstei. Sekoja Grand Rapidu latviešu koŗa koncerts. Diriģenti bija — Monika Daukste un Roberts Zuika. Sarīkojumu zāle bija gaumīgi dekorēta un skatuve bija ietverta ar izgreznojumu tādā pašā situācijā un veidā, kāds bijis redzams valsts proklamēšanas aktā Nacionālā teātrī priekš 64 gadiem. Valsts ģerboni šai vajadzībai bija devis mākslinieks Ardis Vinklers, ko tas izgatavojis pirms gadiem Valkas nometnē Vācijā. Šī vakara apmeklētāji saziedoja zināmu summu Brīvības Fondam un, kā paskaidroja Dr. F. Valdmanis, šo tradiciju turpmākos gados vajadzētu turpināt. Bija arī gleznotāja Jaņa Gaiļa gleznu izstāde. Visi sarīkojumi bija labi apmeklēti un rādīja gaišu noskaņu ar cerīgāku skatījumu nākotnē.

V. Zīrnītis

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto. Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

Visiem klientiem vēlam priecigus Ziemas svētkus un sekmīgu Jauno gadu

Fotografisks

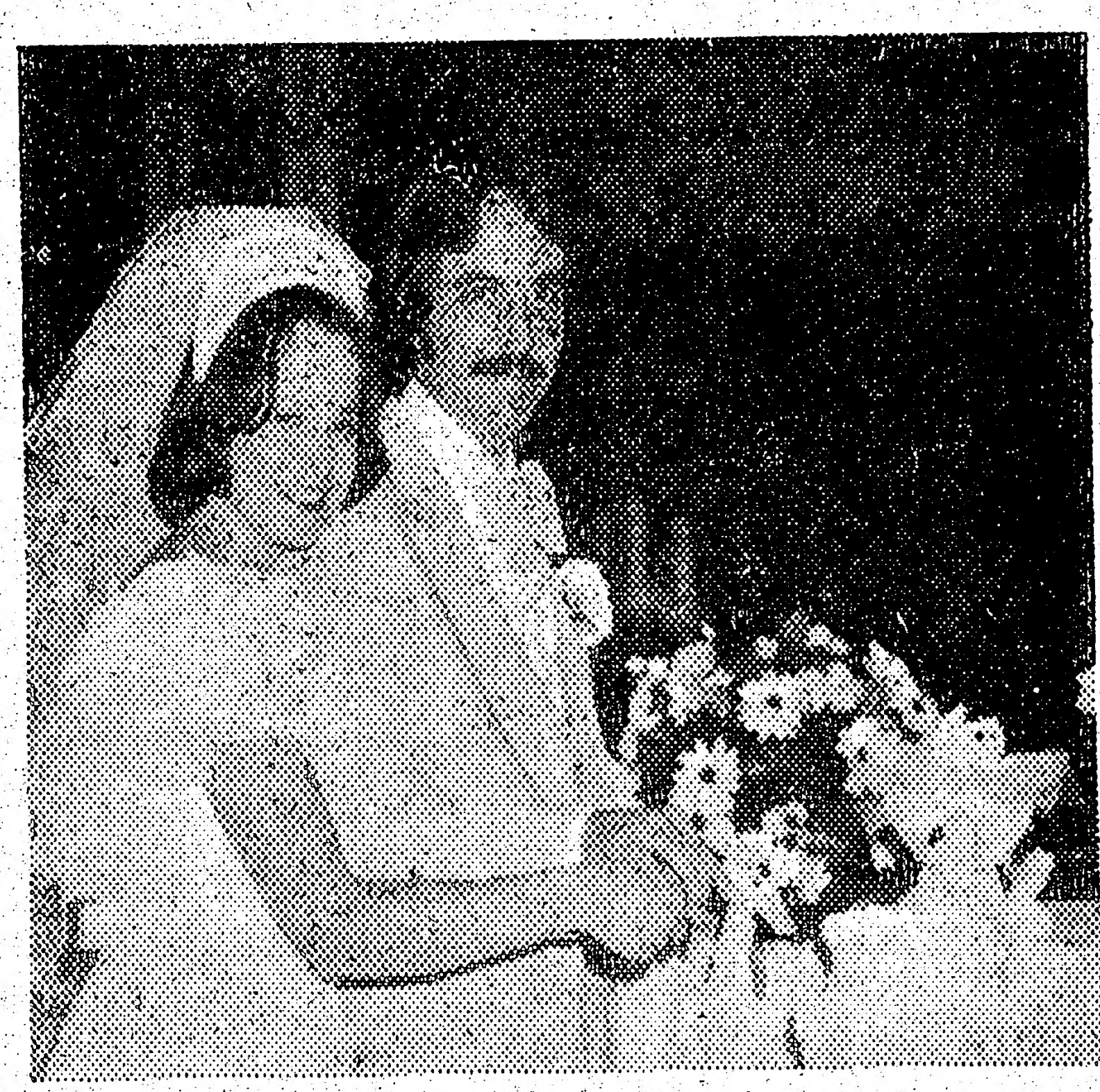

uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

BENJAMIN
FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2 (416) 863-1166

Ai, bagāti Ziemas svētki,
Ilgi nāca, drīz aizgāj',
Ne nedēļas nepalik'.

Daugavas Vanagu Toronto nodaļas
Eglītes vakars

sestdien, 18. decembrī, plkst. 19.00
DV namā, 125 Broadview Ave, Toronto.
Svētbrīdis: mācītājs Arveds Celms.

Piedalās: Ērika Beitāne — dziesmas
Astra Ikše-Vītola — klavieŗu pavadījumi
Anete Bencone — dzejas

Pašapdāvināšanās (dāvanas sākot ar $ 5.—)
Ziemas svētku vecītis
Pilna bufete

Ieeja $10, ieskaitot vakariņas.

AICINA DV TORONTO
NODAĻAS VALDE.

Ja domājiet iegādāties jaunu māju vai pārdot esošo, būšu priecīga Jums pakalpot.

A. E. LePAGE (ONTARIO) LTD REALTOR

Maria Tiltins, B.A., B.Ed.
1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4
Birojā: (416) 537-3431
Mājās: (416) 536-3702

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

Vanagu Kārlis

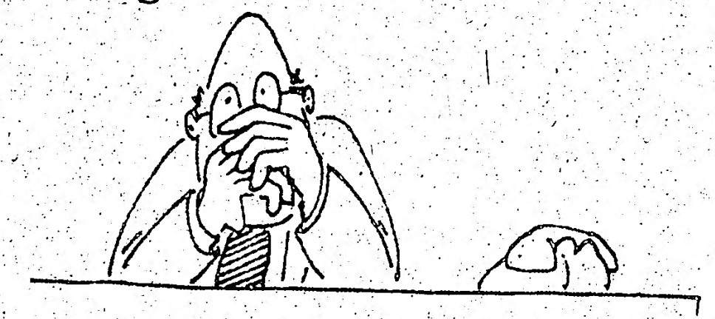

Trimdinieka piezīmes

59

Vai kāds vēl atceras, ka pirms gada, 1981.g. 15. oktobrī, 15 latvieši, kopā ar igauņiem, nosūtīja sarkanajam caram Kremlī un Skandināvijas valstu valdībām iesniegumu, lai Baltijas telpu un jūru izsludina par brīvu no atombumbām? Mūsu Rupnera vadītais Batun panāca šī komūnistu apspiesto baltiešu lūguma pievienošanu Apvienoto Nāciju Atbruņošanās komitejas dokumentiem. Ka šī problēma ir sāpīgāka nekā mums šķiet, atgādina necilā ziņa, ka Baltiešu akadēmiskās apvienības (AABS) nākošai konferencei 1984.g. Montreālā referātu par atomkaŗa neaizkartu Ziemeļeiropu sagatavo igaunis, Kalifornijas universitātes profesors Dr. R. Taagepere. Runājot par Baltijas valstīm (profesors gan tās iecirtīgi sauc par Baltijas republikām, jo tas tā esot „zinātniski"), šim socioloģijas doktoram esot dati, ka ASV atomraķetes jau esot notēmētas uz 4 „svarīgiem mērķiem" Latvijā (!), uz 3 vietām Igaunijā un uz „labu skaitu" svarīgiem krievu aizsardzības centriem Lietuvā! Par to profesoram ir šāda filozofija: pēc krievu ienākšanas viena gada laikā komūnistu terrors Baltijas valstīs gadsimtiem ilgo latviešu un igauņu naidu pret vāciem pārvērta naidā pret krieviem, bet kas tad nu notiks kaŗa gadījumā, kad 1 stundas laikā ASV atomraķetes sēs nāvi baltiešu zemēs? Vai tas baltiešus, pirmo reizi viņu mūžos, stundas laikā nepārvērtīs par rietumu ienaidniekiem un pro-krieviem? Un kas notiks, ja Baltijas telpā izsprāgušo atomraķešu nokrišņus nekontrolējamie vēji aizpūstu uz Somiju vai Zviedriju? Diezin, vai pats profesors līdz 1984.g. AABS konferencei kādas glābiņa tezes par visu šo atradīs, bet kā nu būtu, ja pa garlaicīgajiem ziemas mēnešiem mēs paši paanalizētu Baltijas situāciju Orveļa un Almarika grāmatu „pareģojumu" skatījumā, kur projicētas norises 1984. gadā? Vai šos autorus esam jau piemirsuši? Kas par intriģējošu tematiku paneļdiskusijām!

* * *

Kas ir „maiļotāju" latviešu valoda"? Tādu konstatējis ciemu dienās ASV nerimtīgais prof. Dr.E.Dunsdorfs: „Skolās Latvijā, mēs, vecākā paaudze, mācījāmies par ģeografiskām jūdzēm, jūras jūdzēm, krievu jūdzēm un angļu jūdzēm. Tagad, nonākot zemē, kur lieto angļu jūdzes, tie paši vecākās paaudzes latvieši sāk runāt par „mailēm, ne vairs par jūdzēm. Daudziem latviešiem viņu tēvu valoda kļuvusi par arvien lielāku dažādu valodu mistrojumu! Bet kad tie paši „maiļotās latviešu valodas" runātāji pāriet uz angļu mēli, tad tur gan tie latviešu vārdus iekšā nejauc! Kālab tad mēs latviešu valodā pieļaujam tādu juceklību? Pie tam „maiļotāju" latviešu valoda „ir ļoti lipīga!" Ka Dunsdorfam taisnība, ikviens var pats pārliecināties, noklausoties kaimiņu sarunāšanos! Paši mēs jau nemaiļojamies!

* * *

Kad inženieris Raimonds Rubulis (daudzkārtējā Latvijas ministra Vl. Rubuļa dēls), pēc kuŗa metiem ASV izbūvēti daudzi iepirkšanās centri, dienesta darījumus kārtojot bija iegriezies lepnajā GMG klubā, Lasvegas, tas piedzīvoja pārsteigumu — vijoļnieks, kas pastaigājoties starp viesu galdiniem, spēlēja saldsērīgas melodijas, ieklausījies Raimonda akcentā, uz savām stīgām sācis meditēt Kur tu teci, gailīti manu?"! Meldijai drīz pievienojies viss bāra orķestris! Maestro vēlāk paskaidrojis, ka viņa tēvs Staša Semjonovs pirms 60 gadiem bijis vijolnieks Rīgas operā un viņam mūsu „gailīti" mācījis puikas gados. Tā plašajā pasaulē ne vienreiz vien daudziem radusies negaidīta sastapšanās ar Latviju!

* * *

T. Austrums Brīvības talcinieka (28. n-rā) pukojas, ka mēs „neko neizdodam cīņas attīstīšanai un uzturēšanai pret tautas apspiedējiem tēvzemē", bet lieli līdzekļi aizplūst kongresiem un sabiedriskiem namiem. Pārmetumi būs radušies aiz neziņas. Neziņas pamatā — informācijas trūkums. Piemēram, jau 1981. gadā Latvijas Brīvības Fonds viens pats izdevis PBLA cīņas darba veikšanai $48,500.00, bez tam vēl $13.300.- tā Informācijas biroja uzturēšanai. 1982.g. LBF devis Cilvēka tiesību aizstāvēšanai 4.000 dol., akcijai pret pārkrievināšanu 3.500 dol., informācijai latviešiem Latvijā 5.500 dol. (ik mēnesi iznāk Ziņu biļetens izplatīšanai Latvijā), informācijai Brīvai pasaulei par Latviju 9.000 dol., PBLA 33.500 dol. plūs 15.000 dol. tās Informācijas birojam. LBF uztur tā biedri-ziedotāji, ārzemniekiem tālab nepiederas bāzt savus degunus fonda darīšanās, kaut gan pastāv cerība, ka mazliet vairāk atklātība un publicitāte par šo plašo darbu un tā panākumiem aktīvizētu jaunu ziedojumu pieplūšanu. Pirmais miljons vēl arvien nav sasniegts... No malas vērojot, reālas sekmes uzrāda Informācijas birojs, kam līdzekļus iederētos vismaz dubultot, bet sabiedriskā kritika nebūtu jāņem ļaunā par biežām braukāšanām ar memorandiem uz Belgradas, Madrides un tml. konferencēm, ja tos pašus iesniegumus, ko tur izdalām Kampelmanim u.c. delegātiem, varam, lielu naudu ietaupot, iesniegt pa „diplomātiskiem kanāļiem" tepat Vašingtonā, jebšu nosūtīt Informācijas birojam. ALA pēdējā kongresā Mantinieks lielā atklātībā pateica, ka Kumpelmaņa u.c. spožās runas Madridē itin neko cilvēka tiesību jautājumos nav panākušas (Madrides konferences protokols vēl arvien nav pieņemts, arī PBLA delegātu pošanās turp neko nedz paātrinās, nedz izkārtos, jo bremzes pieliktas Baltajā namā), bet latviešu iesniegumi par genocīdiem un vajāšanām Latvijā pievienoti PSRS teritorijas aktij. Ja ASV atzīst Baltijas valstu suverēnitāti, tam tā nevajadzēja būt. Latvija nav PSRS sastāvdaļa!

* * *

Ogdenā (Mičigenā) un Akronā (Ohaijo) policija apķīlājusi lipināmās markas ar Snoopy karikatūru, jo tās loksnēm vien pirkuši pamatskolnieki. Izrādās, ka lipeklis marku mugurpusē piesātināts ar LSD halucinātājām drogām, marku nolaizot, „zālīte" caur mēli tiek uzņemta asinīs — prieks, kur rodies! Diezin, ar ko piesātinātas mūsu čikagiešu izdotās 1982. gada Apspiesto tautu propagandas markas, ja tās mūsu prese nedz reklāmē, nedz tautieši iegādājas un lieto?

Svētku brīvlaikam sākoties — TLB Sestdienas skola mums sagādā lielāko dāvanu — jaunās audzes saglabāšanu latvietībai svešumā. Foto J. Liģers.

Ābeles dzied. — Parasti ir gan tā, ka ābeles zied. Šoreiz nu ir gan drusku savādāk. Uzņēmumā Ābeles dzied. No kreisās: Andris Ābele, Ērika Ābele un Baiba Ābele kādā no DV Hamiltonas sarīkojumiem dzied ģitaras un kokles pavadījumā. Foto J. Gailītis.

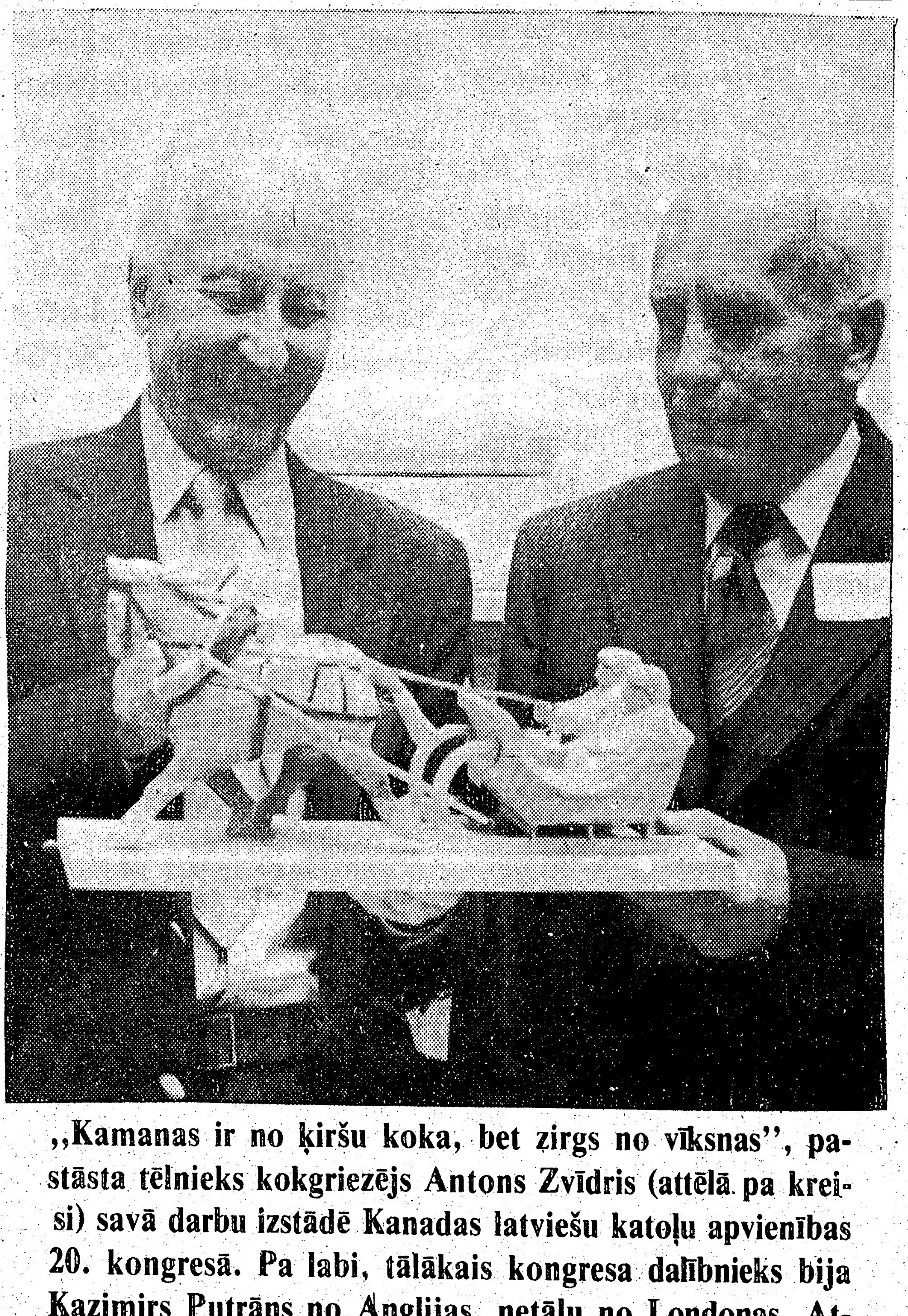

„Kamanas ir no ķiršu koka, bet zirgs no vīksnas", pastāsta tēlnieks kokgriezējs Antons Zvīdris (attēlā pa kreisi) savā darbu izstādē Kanadas latviešu katoļu apvienības 20. kongresā. Pa labi, tālākais kongresa dalībnieks bija Kazimirs Putrāns no Anglijas, netālu no Londonas. Attēlā redzamais kokgriezums ietilpst darbu ciklā „Brauciens uz Ziemas svētku eglīti". Foto J. Liģers.

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- * Izvērtē
- * Novērš valodas kļūdas
- * Rediģē
- * Sagatavo salikumu
- * Iekārto manuskriptu iespiešanai
- * Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

amber

AMBER PRINTERS &
PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514; 465-7902

TORONTO ZIŅAS

● Austrumu draudzes adventa koncertā 5. decembrī Sv. Barnabas baznīcā dziedāja vīru koris Viesturs diriģenta J. Baruša vadībā, soprāns Ērika Beitāne, ērģelniece Anita Rundāne, spēlējot pavadījumus, un ērģeļu solo. Koncerta programmā bija 17 latviešu komponistu dziesmas un 6 solo. Pēc koncerta māc. A. Celms teica lūgšanu un svētīšanas vārdus, kā arī pateicās māksliniekiem un diriģentam J. Barušam. Koncerta atlikums veltīts baznīcu atbalstam Latvijā. Pēc tam baznīcas zālē draudzes dāmu komiteja ar priekšnieci O. Jeckalēju bija klājusi cienasta galdu koncertētājiem. Draudzes priekšnieka palīgs J. Tikiņš pateicās koristiem un māksliniekiem, mācītāja dzīvesbiedre Biruta Celma teica galda lūgšanu.

● Dainas koris savā saviesīgajā vakarā 6. decembrī Sv. Jāņa baznīcas telpās atzīmēja koŗa 33 pastāvēšanas gadus. Koris dibināts 1949. gada 6. decembrī, kā to savā uzrunā norādīja koŗa priekšnieks J. Tērauds. Koŗa diriģents Jānis Beloglāzovs referēja par senajiem saulgriežiem, ķekatās iešanu un meteņiem. Koŗa krustmāte Biruta Senkēviča noskandēja divus savus dzejoļus „Ziemsvētku nakts" un „Ziema". J. Tērauds pateicās abiem programmas izpildītājiem ar ziediem, tāpat daudziem agrākajiem dziedātājiem, kas bija dāvinājuši korim saldumu kastes. Saviesīgajā vakarā visi baudīja kafiju un jubilejas kliņģeri. Skanēja tautasdziesmas, vakaru nobeidzot ar koŗa moto „Dziedu, Dievs, Tavam godam un slavai". Pēc svētku pārtraukuma koris atsāks mēģinājumus pirmdien, 3. janvārī, pl. 19,30 Sv. Jāņa baznīcas telpās, lai gatavotu programmu dziesmu svētkiem Milvokos.

● DV teātŗa Kanadā viesizrādi 4. decembrī Hamiltonā — E. Skujenieka komēdiju Diriģents V. Pukata režijā — noskatījās ap 200 apmeklētāju no Hamiltonas un apkārtnes, 30 bija atbraukuši autobusā no Londonas, Ont. Izrādi bija izkārtojusi DV Hamiltonas nodaļa, un vanadzes uzņēma lugas tēlotājus ar siltām vaēariņām. DV teātris Kanadā paredzējis vēl vienu izrādi Toronto par labu TLB sestdienas skolai.

● TLB sestdienas skolas eglītes sarīkojums 2. janvārī pl. 15 Centrā, kur 6. klases audzēkņi izrādīs Austras Mārtinsones pasaku lugu trīs cēlienos Kalējdēls skolotājas Benitas Brences un Annas Briedes iestudējumā. Skolotāja Irma Ķeniņa iestudē dejas. Visi aicināti piedalīties. Latviešu nacionālā apvienība Kanadā nodevusi skolas atbalstam 1000 dol. ziedojumu. No Ž. Kiršteina ieguldītā kapitāla Latviešu kreditsabiedrībā skola saņēmusi viena gada atvēlētos procentus — 390 dol.

● Austrumu draudzes dāmu komiteja atvēlējusi Ziemsvētkos no saviem līdzekļiem 1040 dol. palīdzībai ārpus Kanadas un Kanadā. No tiem 200 dol. atvēlēti Minsteres ģimnazijai.

● DV Toronto nodaļas bibliotēka svētku laikā būs slēgta no 15. decembŗa līdz 11. janvārim.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas valde pateicas visām vanadzēm, kas palīdzējušas DV Ziemsvētku tirdziņā, un novēl gaišus svētkus un rosmēm bagātu jauno gadu.

● Visi, kas ar solījumiem piedalījušies veco ļaužu aprūpes mājas projekta atbalstīšanā, aicināti savus ziedojumus iemaksāt līdz šī gada 31. decembrim, lai varētu izsniegt kvītis ienākumu nodokļa atlaidei par 1982. gadu. Vēlākos ziedojumus, kas būs ienākuši pēc šī termiņa, pie ienākumu nodokļa aprēķināšanas varēs atskaitīt tikai par 1983. gadu.

● Augusta A. Kopmaņa ģimene dāvinājusi Toronto latviešu centra bibliotēkai trīs nelaiķa tēlnieka darbus: operdziedātāja Jāņa Niedras, komponista Jāņa Cīruļa un Tālivalža Ķeniņa portretus ģipsā.

● Latviešu centra bibliotēka būs slēgta no 13. decembŗa līdz 4. janvārim; atvērta trešdien, 5. janvārī, po pl. 12 — 16, piektdienās no pl. 18 — 21 un svētdienās no pl. 11 — 16. Nākošais interesantais sarīkojums Centrā būs svētdien, 30. janvārī, kad vidējā zālē Ērika Dzeņa izkārtojumā Draudzīgā aicinājuma zīmē notiks mākslinieku Eduarda Dzeņa un Evalda Dajevska darbu skates slīdītēs. Komentēs Indra Gubiņa.

● Toronto Latviešu biedrības inženieŗu un techniķu kopas šīs sezonas pirmajā referātu vakarā 9. decembrī Latviešu namā Kanadas gāzes rūpniecības inženieris J. Toms referēja par jaunās gāzes apkures un apsildīšanas ierīcēm. Viņš pakavējās pie trejāda veida apkures sistēmām: eļļas, gāzes un elektrības. Jauno māju īpašniekiem nebūtu ieteicams līdzšinējo apkures iekārtu mainīt, jo tas prasītu lielus izdevumus, bet ieguvums niecīgs. Referents atbildēja uz daudziem jautājumiem, kā arī paskaidroja ar schēmatiskiem zīmējumiem uz tāfeles. Referentam pateicās Inženieŗu un techniķu kopas priekšnieks Roberts Strazds un pasniedza viesim Anšlava Eglīša grāmatu ar sanāksmes dalībnieku parakstiem. Pieminēja nesen mūžībā aizsaukto kopas biedru inž. Alfredu Rāviņu. Nākošais sarīkojums paredzēts janvārī ar inž. Jāņa Paliepas referātu par 13. Olimpiadas slēpotāju tramplina būves projektu Lake Placid, ASV. Februārī jaunais ķīmijas inženieris Pēteris Grauds referēs par ūdens piesārņošanas problēmām.

● Pensionāru apvienības 9. decembŗa sanāksmē Latviešu namā pensionāru teātŗa grupa M. Kociņas vadībā izrādīja trīs ainas no Blaumaņa „Saldenās pudeles", ko noskatījās ap 200 apmeklētāju. Tēlotājos bija: M. Kociņa, B. Komarovska, A. Bencone, A. Ziediņš un V. Kalniņš, sufliere M. Šterna. Pēc izrādes A. Gobe pasniedza katram pa rožu ziedam. Sekoja dāmu komitejas kafijas galds un nodarbības pa grupām.

● Mācītājs prof. V. Klīve no Ohio, ASV, 5. decembrī sprediķoja Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudzēm, pie kam Sv. Andreja draudzes dievkalpojumu ar čella atskaņojumu kuplināja 13. g. v. Jānis Gulbis. Sekojošā draudzes pēcpusdienā Dr. V. Klīve referēja par ārmisijas darbu Indijā un rādīja slīdītes. Abas draudzes ziedoja kollektes ārmisijas darbam. LELBA izraudzījusi prof. V. Klīvi ar 1. janvāri par ārmisijas darba vadītāju. Viņš jau vienu gadu strādājis Indijā par profesoru. Sv. Andreja draudzes rīkotās evanģelizācijas dienās 20. februārī viesosies mācītājs Ķinēns no ASV ar referātu un savu gleznu izstādi. Evanģelizācijas dienas beigsies ar Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojumu.

● Latviešu Centrā Toronto 5. decembrī viesojās latviešu skolas Hamiltonā 20 skolēni ar uzvedumu Pazīsti Latviju, dziesmās un deklamācijās. Pēc skolotāja M. Reinberga uzrunas skolēni nodziedāja trīs dziesmas, pēc tam uz tāfeles reljefi izveidoja Latvijas ģeografisko karti, sniedzot paskaidrojumus par katru valsts apgabalu — Vidzemi, Zemgali, Kurzemi un Latgali, papildinot ar attiecīgu dzejoļu lasījumu. Skolēnu kopkoris Imanta Saksa klavieŗpavadījumā dziedāja tautasdziesmas. Komponists ir arī mūzikas skolotājs šinī skolā. Sarīkojumu vadīja skolas pārzine E. Gulbe. Centra sarīkojumu daļas vadītāja A. Leksere pateicās Hamiltonas skolai par apciemojumu — velti Centram, un aicināja skolēnus neaizmirst tēvu valodu un būt modriem Latvijas brīvības atgūšanā. Pirms uzveduma vairāk nekā 20 dalībniekus ar skolotājiem, Centrs bija lūdzis savā azaidā.

● Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansamblis pavasarī atsāks viesizrāžu turneju ASV un Kanadā ar Voldemāra Kārkliņa lugas Sarkanvīns izrādēm. Toronto viesizrāde notiks 23. aprīlī parastajā vietā — Bickford Park vidusskolā. Šī turneja, saslimstot kādam no lomu tēlotājiem, šoruden bija atcelta.

● Reliģisko pārdomu pēcpusdienā 1. decembrī Centrā T. Puisāns referēja par katolicisma spēka atdzimšanu Latgalē un Aglonas Dievmātes svētkiem, kas apspiestajā Latvijā pulcina arvien vairāk svētceļnieku. Procesiju gājienā piedalās bērni pat ar 7 gadiem un jaunieši visos gadu gājumos, tāpat pieaugušie. Baznīca Latgalē ir ļoti aktīva. Pēcpusdienā piedalījās ap 50 klausītāju, to ievadīja māc. A. Celms.

● Ziemsvētku eglītes sarīkojumu DV Toronto nodaļas biedru ģimeņu bērniem DV namā 12. decembrī ievadīja Anna Briede. Bērnu priekšnesumos bija deklamācijas, klavieŗu un kokļu mūzika un dziesmas. Uz eglīti bija atvesti 27 bērni, kuŗiem svētku dāvanas sagādāja DV Toronto nodaļas valde. Tās bērniem izdalīja Ziemsvētku vecītis (Juris Tērauds). Ap 70 sarīkojuma dalībniekus, bērnus un vecākus, pacienāja vanadzes ar priekšnieci Astrīdu Jākobsoni.

● LDS Burtnieku draudzes Ziemas svētku svinēšana 26. decembrī DV namā. Dziedās vīru koŗa sastādītais izlases ansamblis Ausekļa Pērkona vadībā un koklēs Auseklītis (vadītāja Ariāna Liepiņa). Par senajiem Ziemas svētkiem stāstīs A. Brūmelis. Būs klāts arī svētku galds ar latviskajiem Ziemsvētku ēdieniem.

● Toronto savā mājā 5. decembrī ar sirdstrieku miris 72 g. vecais Rūdolfs Ermansons. Viņu 9. decembrī no Rosar bēŗu nama uz Sv. Džēmsa krematoriju izvadīja mācītājs Ā. Čops. Bēŗu namā pie aizgājēja šķirsta stāvēja Mednieku un makšķernieku kluba biedru goda sardze. Atvadvārdus teica kluba priekšnieks J. Atmats. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Veru, meitu Ņīnu Hiltoni, 4 mazbērnus un 2 mazmazbērnus.

● PBLA Latvijas Brīvības Fonds rīko 1983. g. 9. janvārī pl. 15 Centrā vidējā zālē pārrunu pēcpusdienu V. Upeslāča vadībā par tematu „Brīvības darbs" (Bez naudas). Ar īsreferātiem piedalīsies T. Kronbergs, Dr. L. Lukss, Dr. A. M. Šteins. Pēc tam diskusijas ar publikas piedalīšanos.

● DV nodaļas biedru Ziemsvētku eglītes vakara sarīkojums iecerēts 18. decembrī plkst. 19 pašu namā. Māc. A. Celms vadīs svētbrīdi. Programmā piedalās Ērika Beitane ar dziesmām (soprāns). Pie klavierēm Astra Ikše-Vītola. Anete Bencone lasīs dzejoļus. Pašapdāvināšanai ņemamas dāvanas līdz $5.- vērtībā. Darbosies vanadžu cienasta galds.

SV. KATRĪNAS

● Vanadžu tradicionālais Ziemas svētku tirdziņš apmeklētājos radīja svētku izjūtu un atgādināja, ka pienācis laiks gatavoties Ziemas svētku sagaidīšanai. Daudzajiem apmeklētājiem bija iespēja iegādāties lielā izvēlē dažāda veida dāvanas: audumus, keramiku, rotas lietas, grāmatas u.c.

Rokdarbnieču darinātie zvaniņi un zvaigznītes greznoja vakarētāju eglīti, kas rotāja bagātīgo rokdarbu izstrādājumu galdu. Varēja iegādāties čaklo vakarētāju darinātos tautiskos cimdus, jaciņas, sedziņas, spilveņus, kā arī lielā izvēlē dažādus dzīvniecinus: lāčus, kaķus u.c. Liela piekrišana bija populārai mantu loterijai, kuŗā savu laimi izmēģināja gan gados jauni, gan vecāku gadu gājuma laimes meklētāji. Ar jauniestudētām un jau pazīstamām tautas dejām uzstājās Jandāls un Jandāliņš, un, kā parasti, guva apmeklētāju atsaucību. Pie vanadžu sagatavotā kafijas galda ar garšīgām maizītēm, pīrāgiem, kūkām un tortēm varēja vēl ilgi pakavēties, atpūsties un dalīties savos gūtajos iespaidos par šo skaisto pēcpusdienu.

Sv. Katrīnu vanadzes aicina tautiešus piedalīties viņu rīkotajā Jaungada sagaidīšanā, 31. decembrī, Beacon Motor Hotel; sākums plkst. 21os. Galdi rezervējami pie Ārijas Freimanes, tel. 682—9725. pa dienu un vakaros pie Milijas Zvejnieces, tel. 937—1169. **Z.**

HAMILTONA

● Sestdien 4. decembrī, Hamiltonā viesojās Kanadas DV teātris ar Emīļa Skujenieka komēdiju Diriģents režisora Valdemārs Pukāta vadībā. Ir veca patiesība, ka mūsdienu latviešu publikai vislabāk patīk komēdijas, un tā arī hamiltonieši priecājās par jautro un spraigo izrādi. Pārliecinoši savās lomās bija DV teātŗa tā saucamā vecākā paaudze, bet skatītājus jo sevišķi iepriecināja jaunās paaudzes aktieŗi Aelita Brīviņa, Pēteris Ancāns, Valters Kronbergs un Arnis Korolkēvičs. Dekorātors Valdis Vare. Izrādi Hamiltonā rīkoja DV, un to noskatījās 150 tautieši, no kuŗiem 40 bija atbraukuši ar autobusu no Londonas.

Paldies DV teātrim un londoniešiem, kas palīdzēja piepildīt zāli. **J. G.**

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Kārlis Ķezbers

Rumba

ROMĀNS

(20. turpinājums)

Viss būtu bijis labi, bet kāds draugs, kam bija gadījies būt naktslokālā pie blakus galdiņa, kad tur sēdēja Diāna un šoferis, bija noklausījies sarunu, ko vēlāk pastāstīja Lejezeram. Saruna ritēja apmēram šādi:

Diāna: ,,Man tas vecis apnicis līdz kaklam!"
Žanis: ,,Prauls..."
Diāna: ,,Vajadzētu tikt no viņa vaļā!"
Žanis: ,,Ko tu ar to domā? Nolaist no kājas?"
Diāna: ,,Vienalga. Kaut vai!"

Lejezers pateicās draugam par informāciju. Pāris dienas viņš staigāja sadrūmis, bet tad atzina,ka šādas lietas vajadzēja zināt, pirms tas apņēma jauno, izskatīgo sievu, iedomājoties, ka tā viņu varētu mīlēt tādā pat veidā, kā to daudzus gadus bija mīlējusi Valija. Viņš bija vainīgais, nevis — Diāna! Neteicis ne vārda sievai, nedz arī kādam citam, viņš gatavojās uzsākt izdomāto dēku. Pārveda lielākas naudas summas uz Šveices bankām un izpētīja konjunktūru zemēs, kur tas varētu apmesties.

Jau pašā sākumā viņš atteicās no dzīves sākšanas kur citur Savienotās valstīs, tikai pēc ilgākas domāšanas —no Kanadas, kas viņam vienmēr bija simpatiska zeme ar kārtīgiem ļaudīm. Vācija atkrita, jo tā pēc viņa domām bija kā skudru pūznis, ar ļaužu un ideju sajukumu. Komūnistu zemēs viņam nepatiktu dzīvot, kaut ar dolāriem kabatā, tāpēc, ka viņš mīlēja brīvību un necieta to ierobežotu visādiem spaidiem. Italija bija skaista un ļaudis — tīkami, bet tur klīda tūristu tūkstoši. Frančus viņš neieredzēja viņu arogances un lieluma manijas dēļ. Ilgi domājis, viņš gandrīz izšķīrās par mierīgo, skaisto Dāniju, bet tur nebija kalnu, ko Lejezers tik ļoti mīlēja. Tā nu palika Austrija vai Šveice. Šo divu starpā viņš vēl šodien nebija svītru novilcis, un to arī nevajadzēja. No Austrijas nokļūt Šveicē bija nieks,un no Šveices atpakaļ uz Austriju — tāpat. Pašlaik bija labi dzīvot Tirolē. Dzīves vietu mainīt, ja šeit apniktu, varēja katrā laikā.

,,Sveiki!"

Lejezers apakšā, pretim balkonam, redzēja stāvam nelielа auguma vīreli, izkaltušu kā siekstu. Vecītis bija ģērbies kā tirolietis, arī cepure bija apkrauta visādām plembām, metala ēdelveisiem, un sānos to greznoja tāda kā bārdas skujamā suka. Vecītis smaidīja platu smaidu.

,,Vesels, kaimiņ!", atsaucās Lejezers. ,,Nāc vien augšā, man te labs padzēriens!"

Večukam pagāja labs brīdis, līdz uzrausās pa stāvajām kāpnēm un iekrita krēslā blakus Lejezeram.

,,Dzersi Minchenes tumšo?"

,,Neatteikšos!", vecais sprigani atsaucās. ,,Man vajadzīgs tavs padoms. Gribu šos abus nogalināt!"

,,Tad taču būsi slepkava!"

,,Pareizi gan. Bet viņi sodu sen pelnījuši."

,,Nākties viņiem nākas, bet vai tas nav par smagu?" Vecais iedzēra pamatīgu malku.

,,Nu, klausies, pēc tā, ko viņi izdarījuši..." Lejezers nosmīnēja.

,,Cik tev lappušu jau ir?"

Līvijs Puskramiņš dzīvoja tepat blakus Lejezera bluķnīcai. Rakstīja kriminālromānus. Viņš nebija smagās, dziļi vērtīgās literātūras radītājs, kas vienīgā skaitījās māksla. Septiņpadšmit labi kriminālromāni piederēja viņa ražena jai spalvai, un ļaudis ieskatīja, ka dažus no tiem mierīgi varēja ieskaitīt daiļliterātūras sarakstos.

Pats Puskramiņš par kritiķiem, lasītāju atsauksmēm un izdevēju spriedumiem neuztraucās. Viņš te kalnos dzīvoja mierīgu, vientuļu dzīvi, kas viņam itin labi patika. Viņi bija iepazinušies latviešu sarīkojumā netālajā Minchenē, un kopš tā brīža Puskramiņš pāris reizes nedēļā Lejezeru apciemoja, lai noskaidrotu dažu savu literāro tēlu iespējami likteni. Ja Puskramiņš runāja par nogalināšanu, tad tā, protams, notika tikai viņa romānu lappusēs. Rakstnieks bija pieticīgs cilvēks un dzīvoja no niecīgiem honorāriem, ko tam atmeta trimdas avīzes. Bez tam viņš bija izpelnījies pensijas kā Amerikā, tā Zviedrijā, un kaut summas bija nelielas, visu kopā saliekot, varēja iztikt.

,,Jaunajam romānam gatavas tikai septiņdesmit astoņas lappuses. Būtu tā kā jābeidz, bet izdevējs tik īsus gabalus nemīl. Dragāšu vaļā virkni aprakstu par noziedzniekiem pasaules kriminālvēsturē. Netrūkst tur piemērotu raksturu, bet tie ne allaž manā gaumē. Mani tēli ir pusgodīgi, viņos reizumis ierunājas sirdsapziņa. Parastiem kriminālnoziedzniekiem sirdsapziņas nav. Bez tam — nemīlu ieročus. Neciešu revolverus un šautenes. Mēģinu ļaudis dabūt no kājas kaut kādā neparastā veidā. Indes lietošana kriminālromanos vairs neder, jo tā sen nodrāzta lieta, sākot jau ar Bordžiju saindētiem gredzeniem un allaž tik bieži lietoto vīna glāzi. Vienā manā romānā noziedznieks bija ievietojis kobru pretinieka vēstuļu kastītē. Pēc laiciņa lasu avīzē, ka tāds gadījums tiešām kaut kur Teksasā noticis, bet mans romāns tad jau sen bija iespiests, un neticu, ka noziedzīgais teksasietis prot latviski lasīt. Viss nolietojas, mīļais draugs!"

,,Ja mana dzīve būtu aprakstīta tavā kriminālromānā un mana vienīgā mantiniece sieva Diāna vēlētos mani nogalināt mantojuma dēļ, kā viņa to vislabāk varētu izdarīt?"

Līvijs Puskramiņš zobgalīgi pavīpsnāja.

,,Šādā apvidū var būt vairāki veidi, bet parastākais un drošākais — upuri nogrūst no klints. Grūti ļaunprātību pierādīt, vai saproti! Cilvēks pats var nokrist, ļaundaris var liecināt, ka viņš upuri mēģinājis atrunāt, aizturēt no pašnāvības, bet tas izrāvies un — bums! Ļoti iemīļots paņēmiens ir — nelaime slēpējot vai rāpjoties kalnos, bet tur vainīgajam ir jābūt sportista tipam, citādi neiespējami iedomāties, kāpēc tas uzņemtos visādas grūtības. Filmās šīs lietas apstrādātas kopš ,,kustošo bilžu" sākumiem. Cīņas sākumā notika kalnos. Gadījās, ka nelietis galveno varoni nogrūda no kalna galotnes, bet nelaimīgais pēdējā brīdī pieķērās pie klints radzes ar vienu roku un laiciņu šūpojās virs bezdibeņa. Nelietis pa tam lāgam ar kāju spēra pa nelaimīgā pirkstiem. Katrs normāls cilvēks būtu sen nogāzies, bet ne mūsu varonis. Viņš turējās saviebtu, izmisuma pilnu seju. Allaž gadījās glābējs īstā brīdī. Atskanēja šāviens, un nelietis, mirkli pašūpojies un krūtis satvēris, nogāzās bezdibenī. Kritiens bija pamatīgs, jo nelaimīgā nāves kliedzieni atbalsojās kalnu ielejās vēl pēc tam labu laiciņu."

,,Kāpēc toreiz skatītāji tādas filmas noskatījās izbaiļu pārņemti, bet tagad skaļi smejas?"

,,Tagadējie skatītāji pārliecināti, ka tādas lietas dzīvē nevar notikt. Es, turpretī, saku, ka var gan! Dzīvē notiek brīnumi, un tikai labs aprakstītājs var izdomāt jaunas, interesantas versijas."

,,Kāpēc latvieši lasa kriminālromānus? Savā laikā, kad iznāca brošētā veidā dažādos apgādos tulkoti šāda žanra romāni, tos literātu aprindās nolika un izsmēja, tomēr lasītāju pietika."

,,Kriminālromāna autoram, ja tas raksta latviešiem, kā es to daru, jāsaduras ar nepatīkamo faktu, ka mums trūkst liela vēriena noziedznieku. Kur ir mūsu Mottes, Lībermaņi, Zivi un visi tie lieliskie blēži, kas Latvijas sākuma gados apkrāpa un piemānīja cilvēkus?"

,,Tu domā, ka latvieši ir godīgākie ļaudis pasaulē?"

,,Nebūt ne. Bet viņi ir ziemeļnieki un kā tādi — pieraduši iztiku sagādāt strādājot. Dienvidu zemēs valda nabadzība. Lūk, Neapolē, kā tur ļaudis dzīvo! Cilvēks var strādāt smagu jo smagu darbu, un tomēr tam grūti tikt uz zaļa zara."

,,Interesanta teorija."

,,Šinī virzienā nāk vēl kas klāt. Ja latviešu vidū rodas blēdis, tad liela daļa tautiešu viņa noziegumu palīdz slēpt. Lai nedarītu kaunu latviešu tautai! Zinu afēristu latvieti, kas apkrāpis vairāk kā simtu savu tautiešu, pie tam ļoti primitīvā veidā, un tomēr neviens vienīgs no simta nav viņu apsūdzējis!"

,,Vai raksti kādreiz romānus par spiegiem, nodevējiem, polītiskiem noziedzniekiem?"

(Turpinājums sekos.)

Modris Lorbergs

Svētajā naktī

Šajā svētā naktī Dievs
savu dēlu sūta
visas sāpes remdināt
tiem, kam dzīve grūta.

Šajā svētā naktī Dievs
piedod katru grēku.
ka lai dzīvei labākai
cilvēks gūtu spēku.

Šajā svētā naktī Dievs
savu gaismu laista,
lai ikkatra taka, ceļš
tajā kļūtu skaista.

Šajā svētā naktī Dievs
mīlestībā šķīsta
dzīvību visļaunāko,
lai tā kļūtu īsta.

Šajā svētā naktī, Dievs,
kā lai Tevi teicam? —
Mūsu sirdis atverot,
Tavu dēlu sveicam!

1982.g. Adventā

* * *

Arnolds Apse

Uzklausi to

Kopš Betlēmes zvaigznes,
kops ganu un ķēniņu
leikiem —
pasaulei pāri
skan Saucēja balss.

Tā aicina tevi
šai laikmetā bargā
naidam pacelties pāri
kaut tikai vienureiz gadā.
Kaut tikai vienureiz gadā
lai apstājies mirdzošām acīm
— kā bērns —
pie Ziemsvētku eglītes,
bijīgi saliktām rokām.

No Betlēmes brīnuma spēka
tad skaidra kļūs dvēsele tava,
tev svecīšu mirdzumā
uzsmaidīs Dievs.

Kopš Betlēmes zvaigznes,
šai skarbajā dzīvē
skan Saucēja balss.
Uzklausi to!

* * *

Edvards Tūters

Ziemas svētkos

Šai svētku vakarā,
Draugs, trimdā izdzītais,
Jel garām neaizej
Tai mājai sensenai,
Kas veldzi sirdī lej...

Šai laikā tumšajā
Ir labi atgriezties
Pie vietas atkal tās,
Kas vairs tik miņās zied —
Pēc Dieva gudrības.

To gaišo senatni,
Kas bij tev dāvāta,
Vai tu vēl atceries
Prom klīdis svešumā,
Kur svētums neuzzied? —

Aiz zemas palodas,
Aiz maza loga rūts
Tik daudz tur gaismas bij,
Bij smaržu vilnis rūgts —
Ap zaļo eglīti.

...Tas seno dienu zaigs
Var kļūt tev vadonis.
Gaišs vienmēr būs tam vaigs,
Kas ceļu atradis
Pie tā, kas žēlot maigs.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

18. decembrī pl. 19 DV namā nodaļas biedru eglīte.

19. decembrī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā Ziemas svētki vārdos un dziesmās, draudzes koŗa mūzikāls sarīkojums Ziemas svētku ieskaņai.

31. decembrī pl. 20 DV namā jaunā gada sagaidīšana.

31. decembrī Latviešu Namā Jaungada sagaidīšanas balle. Sākums pl. 20.00.

31. decembrī pl. 21 Latviešu Centrā trijos stāvos, 4 telpās, visām paaudzēm balles: Sen-sentimentālā, diž-laikmetīgā, dun-dunošā un spilgti skanošā. Mielasts pl. 20.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 24. SEZONAS KONCERTI

1983. GADĀ

12. februārī, sestdien, Tālivalža Ķeniņa skaņdarbu koncerts. Piedalās Ērika Beitāne — soprāns, Arturs Jansons — altvijole, Rita Strautiņa un Pēteris Zariņš — klavieres, Toronto universitātes mūzikas fakultātes kameransamblis, DV sieviešu koris Zīle — dir. Arvīds Purvs.

5. martā, sestdien, Skaidrīte Līduma - Hildebrante, soprāns; pie klavierēm Daira Kalnāja - Langena.

Visi koncerti notiks pl. 20 Town Hall, St. Lawrence Centre for the Arts.

SV. KATRĪNAS

31. decembrī pl. 21.00 DV Vanadžu kopas Jaungada sagaidīšana Beacon Motor Hotel. Imanta Ķipja mūzika. Ieeja $ 15.- no personas.

1983. GADĀ

2. janvārī pl. 15 Latviešu Centrā TLB Sestdienas skolas eglīte. Izrādīs A. Martinsones „Kalējdēls" — 3 cēl. Visi aicināti.

8. janvārī pl. 18 Latviešu Namā Kaŗa veterānu strēlnieku b-bas pēdējais lielais sarīkojums. Visi laipni aicināti.

22. janvārī pl. 19.30 Latviešu Centrā Studenšu korp. Toronto kopas slēgts tējas vakars. Informācija par biļetēm pie Z. Jansones 499—4955.

26. februārī Viestura un Jundas koŗu koncerts.

17. aprīlī, svētdien, pl. 17 DV Toronto sieviešu koŗa Zīle 11. gadskārtējais koncerts Walter Hall.

23. aprīlī ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde Toronto.

Kad pasaule atmodīsies?

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Tā Kunga 1982. gadam drīz vien pazūdot putekļiem klātā mūža laika grāmatā, pasaulei nav nedz miera, nedz arī cilvēkiem labs prāts.

Tieši bībeles zemē izraēliešu un arabu kaimiņu attieksmes ir drīzāk kļuvušas ļaunākas nekā uzlabojušās. Tāpat briesmu mākoņi savelkas Vidējo austrumu apvāršņa citās pusēs. Irāna un Afganistāna vēl var sagādāt pasaulei vislielākos pārsteigumus. Šajās dienās uz rietumiem pārbēdzis kāds augsts afganistāņu izlūkošanas dienesta virsnieks. Viņš apgalvo, ka, ja Brežņevs nebūtu paspējis nomirt, tad Padomju savienība sarkanarmijas izvākšanas vietā būtu sākusi jau īstenot Afganistānas iekļaušanu brālīgo Padomju savienības republiku saimē. Brežņevs uzskatījis to par viegli īstenojamu dēku, jo pievienošanu pasaules priekšā iztēlotu kā Kabulas lūguma izpildīšanu, kuŗā bez šaubām figūrētu, tāpat kā Baltijas valstīs, viltotas vēlēšanas un tautas „delegācijas" brauciens uz Maskavu pievienošanās lūguma nodošanai.

Rietumi Afganistānas aneksijas dēļ gan saceltu lielu brēku, bet droši vien tas būtu arī viss, jo par kaŗa sākšanu, vismaz pagaidām, nevar būt nekādas runas. Par varbūtējām amerikāņu sankcijām Kremlī smejoties jau visi kaķi. Kā Francija, tā arī Rietumvācija un citi naīvi eiropieši gādās par to, lai Rēgena dūre pārāk sāpīgi neskartu lielo austrumu kaimiņu un eiropieši netraucēti varētu turpināt biljoniem dol. lielos darījumus ar Kremli.

Atskatoties uz aizvadīto gadu, mums jākonstatē, ka Kremļa lielākais ieguvums bijusi nevienprātības radīšana rietumu sabiedroto starpā. Neticamā tuvredzībā eiropieši ir ignorējuši draudošās briesmas no austrumiem. Viņi gan liekulīgi izteikuši savas simpatijas pret poļu tautu, bet tanī pašā laikā nespēj saredzēt, ka pavisam negaidot var pienākt diena, kuŗā viņiem pašiem būs jātukšo tikpat rūgts apspiešanas kauss, ko tagad Kremlis liek baudīt lepnajai poļu tautai.

Tikai Lielbritanijas dzelzs lēdija Tačere sauc lietas īstā vārdā. Viņa bija vienīgā, kas nepazemojās līdz līdzjutības apliecināšanai, starptautiskā komūnisma barvedim Brežņevam pazūdot no šīs pasaules skatuves. Šodien viņa saviem pilsoņiem atgādina, ka Lielbritanija nevar atļauties 1939. gada militāro impotenci, kas varēja beigties ar traģiskām sekām. Lielbritanija šodien ir vienīgā, kas kaut ko dara sava bruņotā potenciāļa un valsts aizsardzības celšanai.

Naīvo vāciešu demonstrantu bari vaimanā par atomkaŗa šausmām, kuŗās Rietumvācija pēc Kremļa propagandas scēnārija amerikāņu vainas dēļ tiktu noslaucīta no zemes virsas.

Vai tā nav rūgta ironija, ka tanī pašā laikā vāciešu politiķi Bonnā tagad sacēluši paniku par Vašingtonas nodomu pārcelt amerikāņu bruņoto spēku galveno mītni no Štutgartes apkārtnes uz britu salām.

Amerikāņu ārlietu ministra Džordža Šulca ciemošanos Eiropā apēnoja nelāgās ziņas no Vašingtonas. Pašu amerikāņu likumdevēji Tautas vietnieku namā noraidīja prezidenta Rēgena prasību atvēlēt līdzekļus jauno aizsardzības ieroču MX raķešu produkcijas uzsākšanai un šo raķešu stratēģiskai izvietošanai. Droši vien Lielais pārliecinātājs — Rēgens stāvokli tomēr saglābs un atradīs kompromisa formulu ar senātoriem, un aizsardzības ieroču izveidošana, kaut ar nokavēšanos, tomēr īstenosies.

Pašu likumdevēju un uzkūdīto miera demonstrantu rezultātā amerikāņu prestižs starptautiskā skatuvē ir nopietni cietis. Komūnistu prese varēja visai pasaulei brammanīgi apgalvot, ka amerikāņu tauta un sapratīgie politiķi noraida kaŗa kūdītāja Rēgena nāves ieročus, kas vestu pasauli pretī neizbēgamam atomkaŗam.

Gaidītā amerikāņu tautas atmošanās — draudošo briesmu saskatīšana, diemžēl, nav notikusi. Tanī pašā laikā visa rietumu pasaule raugās uz ASV kā vienīgo brīvības bāku sabangoto starptautisko notikumu okeana viļņos. Diemžēl, šīs bākas ugunis bieži vien bijušas šaudīgas, nenoteiktas un pat gauži bālas. Varbūt ka tikai tad, kad Kremlis būs izmetis Kanadas Arktikā pirmās izpletņu lēcēju divīzijas, kopā ar Kanadu atmodīsies to aklo amerikāņu miljoni, kas pārticības dēļ negrib ziedot lieku dolaru savas drošības un brīvības saglabāšanai.

Lai par zemu draudošo briesmu katalogā nenovērtējam Kanadas militāro nevarību. Starptautiskie militārie stratēgi Kanadas bruņoto spēku potenciāli liek blakus pundurvalstiņai Lichtenšteinai. Nesen Kanadas prese ziņoja, ka no Atlantijas flotes kaŗakuģiem tikai trīs nepieciešamā gadījumā varētu iziet atklātā jūrā. Kanadas premjēra filozofēšana par ziemeļu un dienvidu dialogu un palīdzības sniegšanu Trešās pasaules valstīm iet kopā ar brāļošanos ar Otavā iebraukušiem ārvalstu sociālistu vadoņiem.

Bez šaubām, visa pasaule pārdzīvo nopietnu saimniecisku krizi. Šajā sarežģīto problēmu pilnā jūrā sava nozīme bijusi arī pašu rietumvalstu strādnieku pārspīlētām algu prasībām. Ar šīm augstajām algām viņu ražoto preču cenas tā sadārdzinājušās, ka tās vairs nespēj konkurēt starptautiskā tirgū. Un kur tad paliek neskaitāmos streikos valsts saimniecībai nodarītie pasakainie zaudējumi?

Melnais periods šķiet tuvojamies beigām, un lietpratēji jau zīlē slimnieka drīzu atveseļošanos. Pat Rēgena saimnieciskās politikas lielākie kritiķi spiesti atzīt, ka prezidenta pretrunīgā saimnieciskā likumdošana tomēr devusi pozitīvus augļus. Aizdevumu likmes gada laikā ir no pāri par 20 proc. jau noslīdējušas līdz zem 10 proc. līmenim.

1982. gada iezārkošanai ies līdz daudz nepiepildītu cerību, daudzu vilšanās, un varbūt tai beidzot sekos rūgtā atmošanās. Varbūt ka tā tam vajadzēja arī būt. Ir jāiepazīstas ar tumsu, lai pilnībā aptvertu gaismas vērtību. Tāpat brīvību pilnībā aptvert nespēj tas, kas nav uz savas ādas izbaudījis verdzības važas.

Gaišos Kristus dzimšanas svētkos pieminēsim pateicībā visu labo, ko aizvadītais gads mums devis. Stiprināsimies ticībā gaišākai nākotnei. Neaizmirsīsim, ka ticība ir mūsu gara ierocis, ko mēs nedrīkstam izlaist no savām rokām. Pieminēsim mūsu nelaimīgo tautu, kas svešas varas valgā vēl dzīvo apspiestības tumsā. Darīsim visu savos spēkos iespējamo jauna rīta pietuvināšanai.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Dace Pārupa beigusi Toronto Universitātes Chemical Engineering fakultāti ar Master of Engineering gradu. Studiju laikā godalgota ar Ontario Department of Labour stipendiju. Strādā par Safety coordinator Rohm and Haas,Inc. sabiedrībā. Pieder pie korporācijas Gaujmaliete saimes.

Toronto Pilsētas

atkritumu savākšanas plāns

Piektdiena, 24. decembris, pirmdiena, 27. decembris, un pirmdiena, 1983.g. 3. janvāris ir izsludinātas par svinamdienām. Šajās trīs minētajās dienās atkritumus *neaizvāks*.

Kārtējās pirmdienas (27. decembŗa) savākšanu izdarīs otrdien, 28. decembrī

Kārtējās piektdienas (24. decembŗa) un otrdienas (29. decembŗa) savākšanu izdarīs trešdien, 29. decembrī.

Kārtējās pirmdienas (1983.g. 3. janvāŗa) savākšanu izdarīs otrdien, 1983.g. 4. janvārī.

Kārtējās otrdienas (1983.g. 4. janvāŗa) savākšanu izdarīs trešdien, 1983.g. 5. janvārī.

Kārtējo smago priekšmetu un laikrakstu savākšanu izdarīs trešdien, 1982.g. 22. decembrī, un 1983.g. 12. janvārī. Trešdien, 1982.g. 29. decembrī un trešdien, 1983. g. 5. decembrī, **nesavāks** ne smagos priekšmetus, ne laikrakstus.

Mēs atzinīgi novērtēsim jūsu sadarbību, izliekot atkritumus savākšanai norādītā dienā.

Atgādinājums: Toronto ir 17 savākšanas vietas pārstrādāšanai stiklam un skārdenēm. Oktobŗa mēnesī savāktas 249 tonnas laikrakstu, 51 tonna stikla un 4 tonnas skārdeņu. Tuvākai informācijai zvaniet **367-7742.**

R.M. Bremner, P. Eng. F.I.C.E.
Commissioner of Public Works
City of Toronto.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!

AMBER SPIESTUVE
125 Broadview Ave., Toronto
466-1514

RAIBĀ NEDĒĻA

VAI ANDROPOVS PLĀNOJA NOGALINĀT PĀVESTU?

Italijas iekšlietu ministrs Virginio Rognoni pagājušā nedēļā preses pārstāvjiem apstiprināja teoriju, ka pagājušā gadā pret pāvestu vērstā atentātā bez jau apcietinātā turku terrorista Agka iejaukti daudz lielāki sazvērnieki. Romā apcietinātais bulgāru gaisa satiksmes sabiedrības ierēdnis Antonovs ir patiesībā bijis Bulgārijas slepenā dienesta aģents, kas piedalījies atentāta īstenošanā. Antonovs savukārt bijis ciešā saskarē ar diviem Bulgārijas sūtniecības ierēdņiem — spiegiem diplomātu lomās, kas paspējuši jau pazust aiz dzelzs aizkara.

Agkam solīti dolaru miljoni.

Andropova plāna mērķis — pāvests Jānis Pauls.

Apcietinātais bulgāru slepenā dienesta aģents Antonovs.

Pārsteigumu sagādāja pats Agka ar atklājumu, ka bulgāru aģenti viņam par pāvesta nogalināšanu solījuši 1,5 milj. dol. Agka būtu izbēdzis, ja kāda mūķene nebūtu viņam, bēgot no atentāta vietas, priekšā aizlikusi kāju un notriekusi zemē.

Bulgārija ir viena no Kremlim vispaklausīgākām vasaļvalstīm. Amerikāņu drošības dienests pārliecināts, ka bulgāru terroristi ir tikai KGB nozarojums. Neesot šaubu, ka bulgāru čeka sazvērestību pāvesta nogalināšanai plānojuši pēc Kremļa norādījuma.

Lai sajauktu pēdas, no Turcijas cietuma izdabūts atentāta īstenotājs Agka, kam tur jau iepriekš bija radīta labā spārna terrorista mākslīga pagātne. Sofija sadarbībā ar Maskavu esot plānojusi arī Solidāritātes vadoņa Valesas nogalināšanu brīdī, kad toreizējais poļu nacionālās revolūcijas vadonis Vatikanā apmeklēja pāvestu. Italiešu drošības iestādes pēdējā brīdī komūnistu plānus izjauca.

Vašingtona un arī Vatikāns pagājušā nedēļā pirmo reizi atklāti apstiprināja, ka aiz atentāta pret pāvestu ir slēpusies KGB roka. Amerikāņu prese atgādina, ka atentāta laikā KGB šefs bijis neviens cits kā tagadējais Padomju savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Jurijs Andropovs.

VARŠAVĀ BEZ PĀRMAIŅĀM

Valesas atbrīvošana un Jaruzeļska solījums līdz gada beigām atcelt kaŗastāvokļa ierobežojumus Polijā izrādījies tikai par tukšu propagandas gājienu naīvo rietumnieku piemānīšanai.

Saeimā pieņemti bargi likumi. Kaŗastāvokļa ierobežojumus atstāj nemainītus. Tagad pat par pretvalstiskas proklamācijas pacelšanu draud ieslodzīšana cietumā līdz pieciem gadiem.

Varšavas režīms reizē sācis liela apmēra pretamerikāņu kampaņu. Pat Amerikas Balss raidījumus apzīmē par rupju iejaukšanos Polijas iekšējās lietās.

Valesa joprojām ir Jaruzeļska gūsteknis. Katru viņa soli uzmana, un ne jau bez paša Jaruzeļska ziņas Valesa bija spiests publicēt vēstuli, kuŗā nacionālās labklājības restaurēšanas dēļ izteikta gatavība sadarboties ar Varšavas režīmu. Par kuŗu katru mazāko pārkāpumu pret Valesu var vērst visas bargās sankcijas, tāpat kā pret kuŗu katru vienkāršu pilsoni.

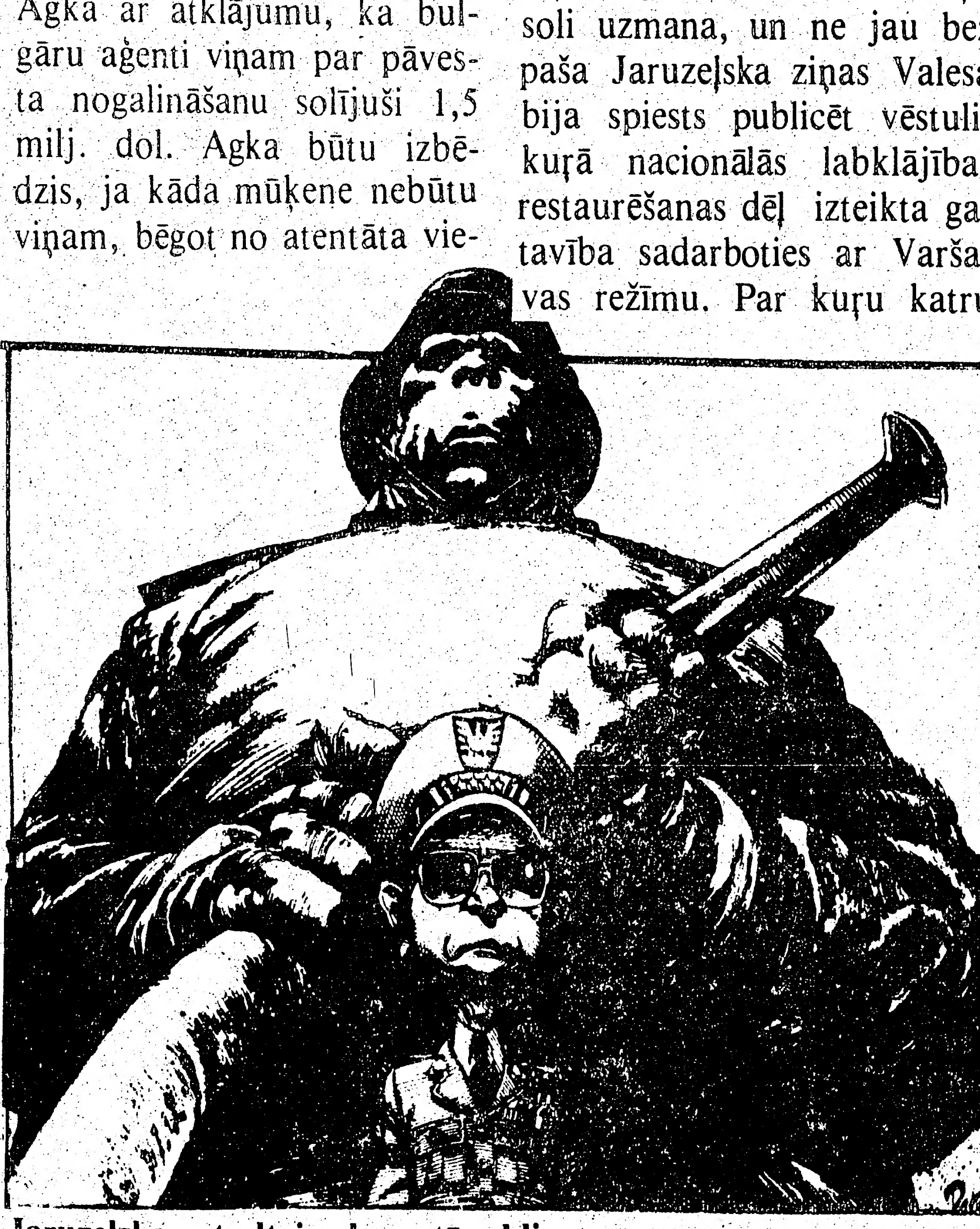
Jaruzeļska atceltais kaŗastāvoklis.

Pagaidām dīvaina ir Polijas katoļu baznīcas galvas archibīskapa Glempa atturība. Solidāritātes vārds vairs netiek pieminēts.

Lielāko vilšanos poļu patriotiem, šķiet, sagādās par draugiem uzskatītie amerikāņi. Rēgens jau runā par sankciju atcelšanas iespēju, ja Jaruzeļskis savās reformās apmierinātu zināmas Vašingtonas prasības. Rietumi pievīla Ungārijas un Čechoslovakijas strādniekus viņu mēģinājumā atraisīties no Kremļa važām. Tagad tēvocis Sams Valesam tik nepieciešamo morālo un materiālo atbalstu nav devis un droši vien arī nedos.

Pasaules prese pagājušā nedēļā atklāja, ka poļu nacionālās revolūcijas sākumā Solidāritātes kustība esot saņēmusi no Vatikāna atbalstu 50 milj. dol. apmērā. Dolaru miljonos nav izmērojams paša pāvesta Jāņa Paula morālais atbalsts.

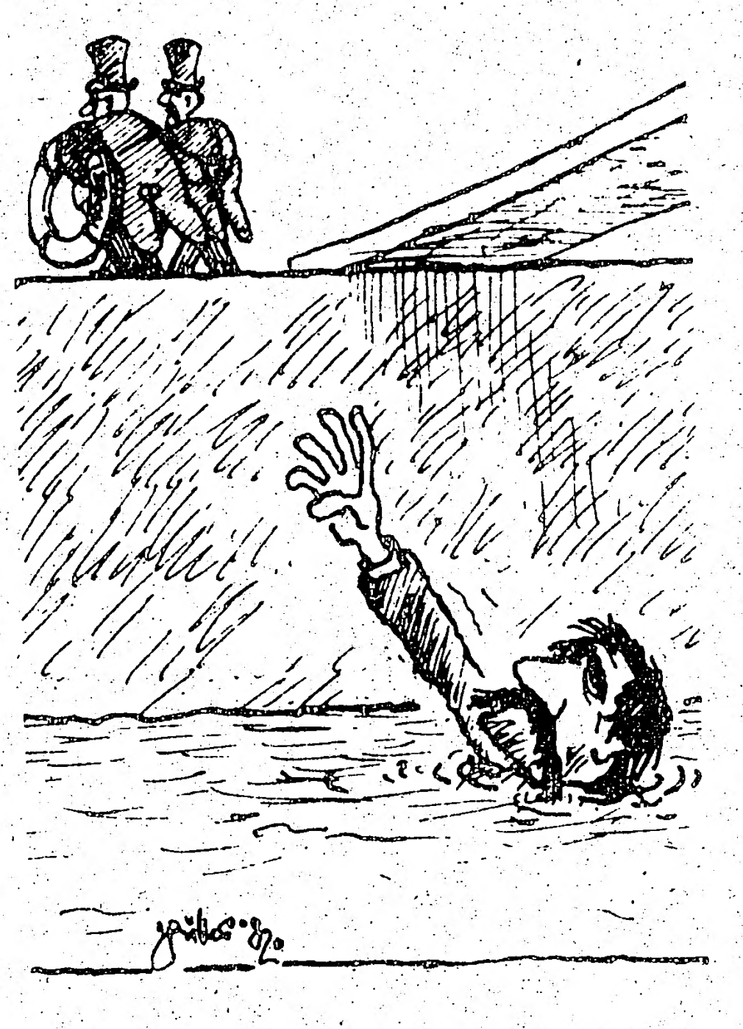
Glābēji pagriež muguru.

Revolūcija Polijā nebūt nav apspiesta, jo kādēļ gan Jaruzeļskim ir tieši tagad jālieto nežēlīgā terrora dūre? Visas zīmes liecina, ka tieši nākamgad Polija būs pasaules uzmanības centrā, jo pēc piedzīvojušu diplomātu un militāru stratēgu vērtējuma tieši tur izšķiršoties Austrumeiropas un varbūt visa Vecā kontinenta nākotnes liktenis.

MEIJERA PĀRDROŠAIS PASĀKUMS

Maskavas psīchologiskā kaŗa izraisītā atomieroču iesaldēšanas akcija visā pasaulē sit augstu vilni. Arī Savienoto valstu galvaspilsētā pagājušā nedēļā kāds miera apustulis— par dažādām noziedzībām sodītais Normans Meijers uz brīdi pievērsa sev visas pasaules uzmanību, piedraudot protestā uzspridzināt slaveno Vašingtona pieminekli. Viņš apgalvoja, ka smagajā mašīnā ir novietojis lielu spridzekļu lādiņu. Kad Meijers pēc vairāku stundu ilgas tielēšanās ar drošības sargiem ar terrora auto mašīnu devās Baltā nama virzienā, policistu lodes viņu nogalināja. Mašīnā spridzekļu nebija.

Miera apustulis — Meijers.

MAZĀ VALTERA IZŠĶIRŠANĀS

Ukraiņu zēns Valters Polovaks, ciemojoties ar vecākiem pie Čikagas radiem 1980. gadā, atteicās braukt atpakaļ uz Padomju savienību. Viņa vecāki čekas draudu iespaidā tomēr aizbrauca atpakaļ. Tagad 14 g. vecais Valters dzīvo Čikagā pie saviem radiem un atklāti pateicis, ka nekas viņu nepiespiedīs atstāt Ameriku, bet amerikāņu civīlo tiesību ūnija tagad prasa, lai iestādes ar varu piespiestu viņu atgriezties pie tēva un mātes Pad. savienībā. Nav šaubu, ka liberālo civīltiesību aizstāvjus uz šādu soli pamudinājuši komūnistu aģenti.

Valters atsakās braukt atpakaļ

Nobela miera prēmijas laureāta Aleksandra Solžeņīcina dzīvesbiedre Natālija presei izteikusies: „Jūs, naīvie muļķīši, gribat sūtīt šo jaunekli lielākā nelaimē, kas nozīmētu ne tikai fizisku, bet arī garīgu pašnāvību. Es nešaubos par to, kāds liktenis viņu sagaida. Es nevaru saprast, ka vēl 20. gadu simtenī mūsu vidū ir cilvēki, kas iedrošinās pret paša gribu šo zēnu sūtīt uz Padomju savienību. Vergu valdība ir izstiepusi pēc viņa savas rokas, un zēns ir atteicies labprātīgi krist viņiem par upuri.'' Valteru Polovaka lietu patlaban mēģina izšķirt Ilinojas Augstākā tiesa.

PRETESTĪBA PRET RĒGENA AIZSARDZĪBAS PLĀNIEM

Par prezidenta Rēgena problēmām ar MX raķešu ieroču produkcijas uzsākšanu un šo ieroču izvietošanas nokārtojumu visvairāk priecājas Andropovs, Ustinovs un Gromiko. Šīs troikas priekšgalā neapšaubāmi izvirzījies Andropovs, bet pretēji ASV , Padomju savienības ārpolītika iet roku rokā ar militāro varu. Visas zīmes rāda, ka Andropovs pagaidām ārpolītikā negaidīs tālāko notikumu attīstību, jo dezinformācijas dienests psīcholoģiskā kaŗa ietvaros jau ir devis lieliskus rezultātus.

Nav šaubu, ka aiz globālās miera kustības stāv Kremlis. Jauns pierādījums tam atklājās pagājušā nedēļā Toronto, kur aizturētais miera kustības vadonis, kas organizēja demonstrācijas pret Toronto tuvumā esošā rūpnīcā ražotām MX sastāvdaļām, ir par komūnistu naudu bijis Prāgā un pat Maskavā. Izmeklēšana turpinās, un varbūt ka tās rezultātā daudziem naīviem kanadiešiem beidzot atdarīsies acis.

Par Padomju savienības militārā budžeta apmēriem Andropovam nav nekādu raižu. Sarkanie maršali saņems visu, ko viņi prasīs. Kremlis plāno arī par augstākām lietām. Nupat no pasaules telpas lidojuma atgriezās divi krievu astronauti, kas pavadīja izplatījumā 211 dienas. Tas ir gandrīz divreiz ilgāk nekā pasaules telpas lidojumā pavadījis jebkāds amerikānis. Domā, ka šis rekordlidojums ir ģenerālmēģinājums krievu astronautu ekspedīcijai uz Marsu. Ja pasākums izdotos, tad krievi pierādītu, ka viņi ir spējīgi ne vien sacensties ar izslavēto amerikāņu pārāko technoloģiju, bet var to pārspēt.

V uz Marsu?

Ziemeļamerikas latviešu Teātŗa dienas

Latviešu teātŗu apvienības Ziemeļamerikā ik pāris gadus rīkotās Teātŗa dienas Pateicības dienas nedēļas nogalē notika Indianapolē, Latviešu sabiedriskā centra telpās, pulcinot četrus ansambļus — no Linkolnas, Mineapoles, Grand Rapidiem un Čikagas. Skatījām tikai latviešu autoru darbus, divām lugām pārstāvot mūsu drāmas klasiķus, bet divām — trimdas drāmaturgu darbus.

Teātŗa dienas LSC ar uzrunām ievadīja rīcības komitejas vadītāja Guna Asona un LTAZ valdes priekšsēdis Arturs Rubenis, bet oficiāli atklāja ALA Kultūras biroja vadītājs Konstantīns Sventeckis.

Linkolnas latviešu teātris sniedza Austrālijas drāmaturga Ulža Siliņa komēdiju 4 cēlienos „Intermeco Iļģuciemā”. No visiem četriem ansambļiem linkolnieši sniedza viengabalaināko uzvedumu — nebija nevienas īpaši spožas „zvaigznes”, bet nebija arī neviena „tumša plankuma”. Brašu leģiona leitnanta Aigara melnsila lomu teicami atveidoja Ārijs Liepiņš, tāpat pārliecināja Roberts Tīģeris mazliet komiskajā Annes līgavaiņa Volfganga Mitriķa lomā. Savos tēlos īsti brīvi dzīvoja Herta Lorence (kalpone Amālija), Augusts Lorencis (Volfganga tēvs Mitriķis) un Pēteris Zobs (Bīriņš). Iejūtīgi savu tēlu atveidoja Māra Tīģere (Biržu vecākā meita Anne), tāpat Inta Tīģere Biržu jaunākās meitas spriganās ģimnazistes Ingas lomā, kaut arī dažkārt — kā lielajam vairumam mūsu jauniešu — manīja amerikānisko akcentu. Mazliet bālāks tēlojumā un vienmuļāks runā bija Miervaldis Kundziņš (advokāts Ervards Birze), tāpat traucēja varākkārtējā teksta pārsacīšanās. Izrādes sākumā pabāla, turpmākajos cēlienos jau manāmi atplauka Astra Iesalniece (Birzes sieva Alīse). Režisors — Herberts Jesifers, dekorātors — Aivars Ronis, grimu meistars, apgaismotājs un izrādes vadītājs — Osvalds Būmanis, suflere — Līga Tīģere, administrātore — H. Lorence.

Vakara izrādē DV apvienības teātris Minesotā sniedza Annas Brigaderes drāmu „Raudupiete”. Bagātīgi niansētu Raudupietes tēlu atveidoja Ingrīda Cāzere. Bēdīga bija 4. akta aina ar Matīsiņa (Pēteris Skujiņš) un paunu žīda Joskes (Arvīds Eglītis) neskaidrām runām. Iejutīgi savas lomas attaisnoja Jānis Kancāns (Raudupa krustdēls Kārlis), Zelma Bulāte (Raudupietes māte Kalnene) un Jānis Raestas (Raudups). Īsti savā tēlā dzīvoja Elza Ādamsone (Sarmene), kaut arī dažbrīd pārspīlēti komiski. Labu rādīja arī Aina Zvanere (Raudupietes māsa Kristīne), Oļģerts Linde (kaimiņš Kosa) un Benita Jātniece (kalpone Anete). Izrādi bija iestudējis DV ASV valdes ceļojošais režisors Juris Valters. Dekorātors — Juris Dulbe, mūzikas aranžētājs un ieskaņotājs — Jānis Pone, grimētāja — Astra Pakalne, izrādes vadītāja — Ilze Kļaviņa, skatuves meistari — Maigonis Otto un Viktors Benislavskis, administrātors — A. Eglītis. Mineapoliešu teātris bija vienīgais, kas nelietoja suflieri.

Sestdienas pēcpusdienā Latviešu sabiedriskā centra Rīgas zālē notika paneļdiskusijas par latviešu teātŗa nākotni. Ojārs Jēgens īsi apskatīja latviešu drāmaturģiju okupētajā Latvijā. No 50. gadu vidus tur īpaši izcēlās Gunārs Priede, pēc tam Pēteris Pētersons. Pretēji dzejai un prozai, drāmaturģija okupētajā Latvijā bijusi visvājākā.

A. Rubenis runāja par latviešu teātŗa nākotni svešumā, saskatot divus galvenos ierobežotājus faktorus: skatītājus (kuŗu skaits, vecākajai paaudzei neizbēgami sadilstot, samazinās) un aktieŗus (kuŗu rindās jaunās paaudzes pārstāvji ir vēl mazāk). „Stunda ir vēla, bet ne bezcerīga. Mēs vēl varam dzīvot kādus 10 gadus,” rezumēja runātājs.

J. Valters izteicās, ka trimdas latviešu teātris neaug, neveidojas, bet turpina brīvās Latvijas teātŗa tradicijas. Jaunie lugu rakstnieki baidās rakstīt, šaubīdamies, vai skatītāji spēs un vēlēsies viņu šodienas domas un uzskatus saprast. Savos konvencionālajos uzskatos iestiguši, mēs drāmaturģiju trimdā nevajadzīgi iegrožojam un ierobežojam. Jāmēģina paŗaudzināt publikas gaume un izpratne.

Vigo Burģis iztirzāja — Kur labāka jaunā drāmaturģija — trimdā vai okupētajā Latvijā? O. Jēgens uzskatīja, ka labāka ir trimdā. Pārrunu nobeigumā Dr. Alfreds Straumanis teica: „Trimdas latviešu teātŗa nākotne ir iespējama tikai kvalitātē. Tā sasniedzama ar labām lugām un labiem režisoriem. Labas lugas trimdā — diemžēl— nav radītas. Ja izrāde ir zemā mākslinieciskā līmenī, tā nav attaisnojama.

Pēcpusdienas izrādē vidus rietumu latviešu teātŗa grupa sniedza ļoti ražīgā vidējās paaudzes drāmaturga Georga Alchimoviča divu cēlienu lugas „Mijkrēslis” pirmizrādi. Luga uzrakstīta 1976. gadā, un to godalgojusi PBLA. Līdzīgi iepriekšējiem, arī šinī darbā skartas dziļākas filozofiskas un psīch

oloģiskas problēmas un meklējumi. Šinī ziņā autors rada M.Zīvertam. Paša autora debija titullomā (Imants) vēlreiz apstiprināja uzskatu, ka labs lugu rakstnieks nereti ir slikts aktieris. Reizēm jau itin dzīva bija Silvija Kļaviņa (Māra). Īpaši iepriecināja šīs jaunietes nevainojami tīrā, bezakcenta latviešu valoda un skaidrā izruna. Rēgaino X lomu atainoja Liene Ozola. Režisori — S. Kļaviņa un G. Alchimovičs, izrādes vadītāja — Liene Ozola.

Vakarā Grand Rapidu Latviešu biedrības teātŗa kopa izrādīja Rūdolfa Blaumaņa joku lugu No saldenās pudeles. Ar tēlojumu visspilgtāk izcēlās Terēze Valdmane (krustmāte Lavīze) un Inese Bennet (Pičuka sieva Ance), tāpat Arturs Kazlovskis (Krišs) un Richards Bergmanis (Taukšķis). Pēdējā sniegumu gan traucēja dažkārt neskaidrā izruna. Labu sniedza arī Zigfrīds Kornets (Mārtiņš), Valdis Puriņš (Pičuks) un Rasma Kornete (Ezerlauku māte), bet bālāki bija Lidija Tarbunas un Uģis Šubiņš (saimnieks un tiesas priekšnieks Rindēns). Režisors — Nikolajs Šubiņš, dekorātors — Arvīds Lapsiņš, — apgaismotājs — Ēriks zirnis, matu sakārtotāja — Rasma Fogele, izrādes vadītāja — Līga Kazlovska, sufliere — Margita Šubiņa.

Īpaša žūrijas komisija — O.Jēgens (Čikaga), E. Tauriņa-Mintika (Milvoki) un L. Gleške (Indianapole) — vairāku punktu sistēmas vērtējumā par 8. Teātŗa dienu labāko uzvedumu atzina DV apvienības teātŗa Minesotā izrādīto Raudupieti. Uzvarētāji savā īpašumā saņēma Ādolfa Alunāna pieminas vairogu, kas darināts pēc Klīvlandes mākslinieces Benitas Krūmiņas meta. Pārējie trīs ansambļi saņēma LTAZ Atzinības rakstus, tāpat kā Ardis Vinklers par savu skatuves metu izstādi, bet LTAZ Pateicības rakstus saņēma visi žūrijas komisijas locekļi un rīcības komitejas vadītāja. Dr. A. Straumanis ierosināja nākamajās Teātŗa dienās apbalvot arī labāko skatuves dekorāciju, šādas balvas iedīglim galdā noliekot 100 dol. zīmi, aicinot pārējos sekot viņa piemēram.

Teātŗa dienu laikā LSC Rīgas zālē notika Arda Vinklera teātŗa dekorāciju metu izstāde, ar to atzīmējot viņa 50 gadu darbību latviešu teātrī un 75 mūža gadus. Skatē redzējām 37 metus un 3 maketus 14 lugām, to starpā J. Raiņa Pūt, vējiņi, Zelta zirgs un Uguns un nakts izrādēm, A. Brigaderes pasaku lugām Princese Gundega un karalis Brusubārda un Sprīdītis, R. Blaumaņa lugām Ugunī un No saldenās pudeles, Aspazijas Vaidelotes izrādei u.c.

Gundārs Grīslītis

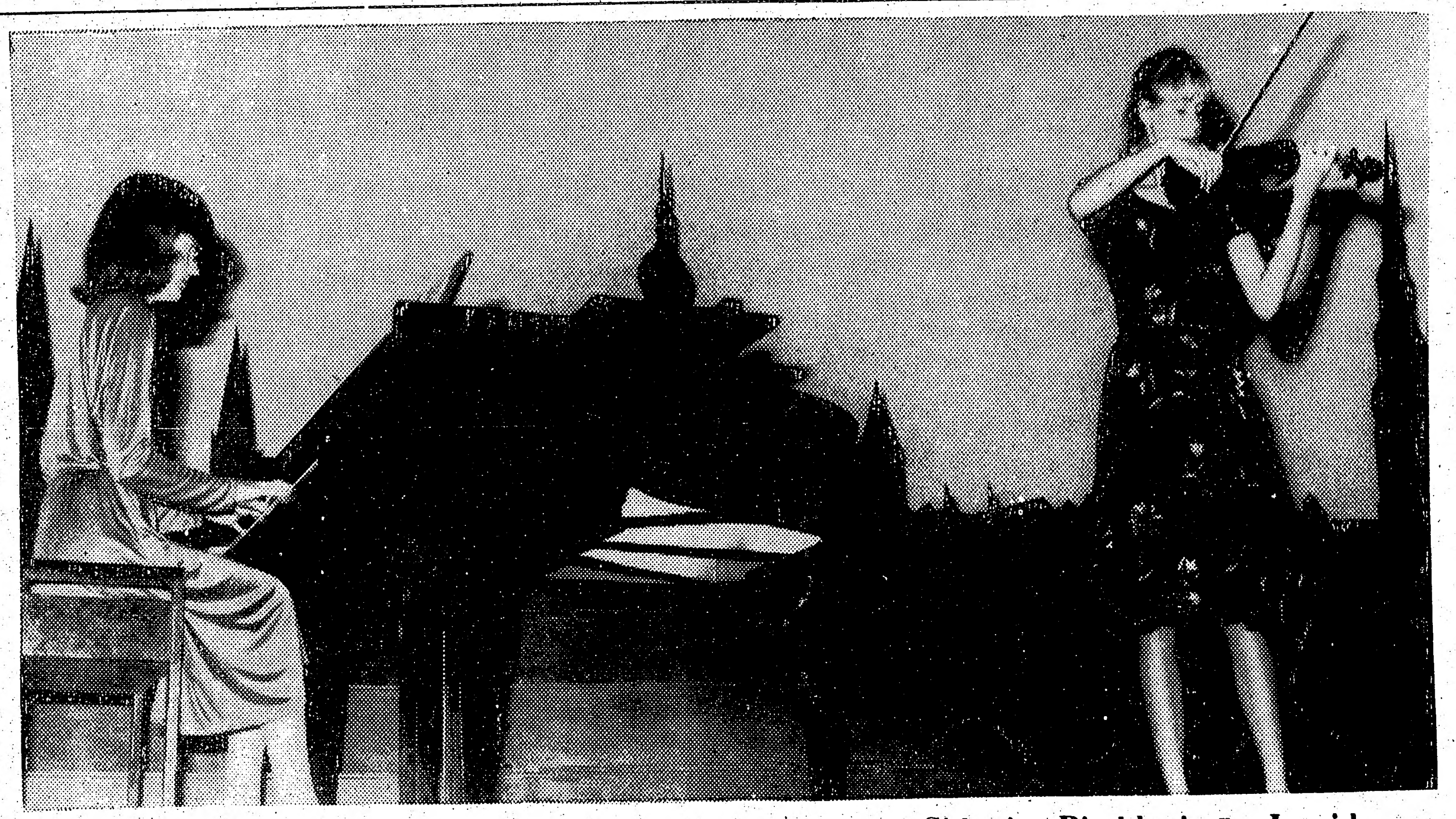

Jaunā vijolniece Andra Ulricha spēlē 18. novembŗa aktā Sidnejā. Pie klavierēm Ingrida Šakurova-Rynn.
A. Lejieša foto.

A. Melliņš runāja Sidnejā

Kā katru gadu, arī šogad Latvijas dienu Sidnejā atzīmēja tieši 18. novembrī. Svinīgo dievkalpojumu vadīja 3 mācītāji: katoļu prāv. P. Bečs, ev. lut. māc. V. Voitkus un māc. J. Krauklis. Baznīcā Latvijas karogu ienesa un goda sardzē stāvēja DV Sidnejas nodaļas vīri. Svētku draudze dziedāja 4 dziesmas Dr. J. Muižnieka ērģeļu pavadījumā. Ev. lut. Vienības draudzes jauktais koris M. Liepiņas vadībā dievkalpojumu kuplināja ar divām dziesmām: J. Mediņa Ticība un Sibeliusa Lūgšana.

Pēc dievkalpojuma visi devās uz Latviešu namu, pie kuŗa plīvoja Latvijas karogs. Zālē apmeklētājus sveica J. Svilāna un R. Štubja uz skatuves uzburtais Rīgas siluets ar trim zvaigznēm mirdzot tumši zilajās debesīs un zem tām, pāri visai skatuvei, kā uguns strēle sarkanbaltsarkanās krāsas. Lieliska izdoma un visu pateicība šīs izdomas iedzīvinātājiem!

Ievadvārdus teica LKBA Sidnejas nodaļas un CV priekšsēdis E. Locāns, jo aktu rīkoja Latviešu katoļu biedrības Sidnejas nodaļa.

Svētku runu teica viesis no Melburnas Dr. A. Melliņš. Runa ne tikai skāra mūsdienu problēmas, bet runātājs tās arī iztirzāja. Tā kā A. Melliņš ir politisko zinātņu doktors, bijis vairāku organizāciju vadītājs, 4 grāmatu autors un visu laiku piedalījies latviešu nacionāli sabiedriskās dzīves aktīvitātēs, tad viņa teiktais tiešām bija ievērības vērts. Ka vienam otram „kultūrniekam” tā nepatika, tikai lieku reizi pierāda runas vērtīgumu, par ko runātājam visu nacionāli domājošo pateicība.

LAAJ prezidija priekšsēdis J. Ritenis paziņoja, ka Tautas balva piešķirta pulkvedim Aleksandram Plensneram un Kr. Barona prēmija skolotājai Mildai Veidei Brisbanē un Saules jostas choreografei Skaidrītei Dariusai Kanberā.

Latvijas Brīvības Fonda pārstāvis I. Ronis izdalīja diplomus jaunajiem fonda dalībniekiem: Dienvidkrasta rokdarbnieču kopai, Sidnejas ev. lut. draudzei, Sidnejas latv. krājaizdevu sabiedrībai, Latviešu klubam, M. Tenisonam ar dzīvesbiedri un I. Birzulim.

E. Rodze-Ķīsele paziņoja, ka Sp. Klauverta fonda balva piešķirta vīru koŗa ilggadējam sekretāram, teātriniekam un Literārās sekcijas aktīvam darbiniekam Alfredam Siļķēnam.

Ar vijoles solo iepriecināja jaunā vijolniece Andra Ulricha, pie klavierēm Ingrīda Šakurova - Rynn. Leonīda Breikša Brīvības pieminekļa balādi deklamēja Lija Veikina un Kārlis Gulbergs. Sidnejas vīru koris Juŗa Baloža un Dainas Jaunbērziņas vadībā nodziedāja 6 patriotiskas dziesmas, E. Kuikulītim dziedot solo.

Pēc akta liela daļa apmeklētāju un izpildītāji pakavējās pie vīna glāzes, par ko bija parūpējusies SLB valde.

19. novembrī Latviešu namā notika pieņemšana. LAAJZ vicepriekšsēdis Jaundienvidvelsā advokāts Miķelis Strīķis, kas dzimis Austrālijā, ievadot pieņemšanu, 100 latviešiem un kādiem 30 cittautiešiem teica, ka Latvija bija brīvvalsts tikai 21 gadu un nu jau divkārt tik gaŗš laika periods pagājis, kopš Latviju okupējusi sveša vara.

Uzrunu beidzot, M. Strīķis izteica cerību, ka Latvija atkal būs brīva, ja tikai mēs visi tam ticēsim un paļausimies uz Dievu.

Apsveikuma runas šoreiz teica srnātors M. Lajovics, sveicinot no ministru prezidenta, tad Jaundienvidvelsas liberāļu partijas un parlamenta opozicijas vadītājs J. Dauds (John Dowd), etniskās komitejas pārstāvis un Burvudas pilsētas galva. Bija arī rakstveida apsveikumi, starp tiem federālā parlamenta opozicujas vadītāja Heidena sekretāres un vietējā vēlēšanu iecirkņa deputāta. No austrāliešu prominencēm šogad bija ieradušies mazāk, jo šogad jau nav vēlēšanu gads. Senātors M. Lajovics arī uzsauca tostu Latvijai un uzaicināja pacelt glāzes. Pēc tam visi mielojās pie Dienvidkrasta dāmu sagatavotajām bagātīgajām uzkodām un dažādiem padzēriņiem, kā parasti, nobeidzot ar kafiju.

Ed. ūģsmugajs

Māc. P. Nesaulem 75 gadi

Indianapoles latviešu luterāņu draudze pateicības dievkalpojumā 5. decembrī atzīmēja draudzes gana māc. Pētera Nesaules 75 mūža gadus (pirms 30 gadiem, 1952. g. 29. jūnijā, prāvests J. Kullītis viņu ieveda šinī draudzē par mācītāju).

Viņš dzimis 1907. g. 9. decembrī Mangaļu pagastā pie Rīgas. 1935. g. Latvijas universitātē ieguvis teoloģijas kandidāta gradu un tā paša gada 22. septembrī ordinēts par mācītāju vēsturiskajā Alūksnes baznīcā (tur par mācītāju reiz bija mūsu bībeles tulkotājs prāv. E. Gliks, kura audžu meita Marta vēlāk kļuva par Krievijas carieni Katrīnu I). Ievēlēts par mācītāju Nītaures uz Zaubes draudzēs.

Pēc dzimtenes atstāšanas bijis mācītājs vairākās bēgļu nometnēs Vācijā. Allaž tuva viņam bijusi jaunatne, jau studenta gados bija Kristīgo studentu biedrības priekšnieks un vadīja jaunatnes darbu Slokas draudzē. Kristīgo studentu konference 1947. g. Vācijā ievēl viņu par baltiešu studentu mācītāju, bet 1949. g. mācītāju un draudžu pārstāvju konference par baznīcas jaunatnes darba vadītāju britu pārvaldes joslā.

Amerikas krastos maizi sāk pelnīt kā strādnieks. Vienmēr bijis labs Tā Kunga Vīna kalna kopējs; bez savas draudzes aprūpē arī latviešu luterāņus Luisvilē un labu laiku arī patālajā Senatobijā. Ievēlēts Latviešu draudžu apvienības (LELBA) pārvaldē, bijis Baznīcas virsvaldes jaunatnes darba, vēlāk ārmisijas darba referents, bet pie LELBA's vadījis šo darbu nozares. Iz daudzu garīgu rakstu autors, arī Latvija Amerikā līdzstrādnieks, skolotājs latviešu skolā, ilgus gadus vadīja Indianapoles pensionāru biedrību, ir „garnizona mācītājs" vietējai Daugavas vanagu apvienībai. Pieder pie teologu brālības „Betanija" un vairākām trimdas sabiedriskajām organizācijām, kuru saietos nenoguris aicinājis tautiešus dzīvot kristīgā ticībā un mīlestībā, neaizmirstot pienākumu darboties Latvijas brīvības labā. Par nopelniem mūsu kopbaznīcas darbā jau 1971. g. apbalvots ar Nopelnu krustu. Jubilāra darba un mūža gadi bijuši Dieva svētīti. Dievpalīga vēlējums viņam vēl ilgi kalpošanai Tam Kungam un Tēvzemei!

Vanagu Kārlis

LONDONA

● Londonas latviešu kopas ierosmē visas Londonas latviešu sabiedriskās organizācijas 30. novembra vakarā bija sarīkojušas Ingunas G. referātu ar pāris simtiem slīdīšu, kurās viņa rādīja, kādi tagad izskatās okupētās Latvijas lauki, kā jaunieši atjauno kādas saimniecības ēkas Vidzemes vidienē un cenšas tur dzīvot pēc latviskām tradicijām. Nobeigumā viņa rādīja latviskos daiļamatniecības izstrādājumus un tautas dejas Brīvdabas mūzeja gada tirdziņā un šī mūzeja celtnes vasarā un ziemā, dziļā sniegā. Lai gan bija darbdiena, apmeklētāju bija tik daudz kā nevienā Londonas latviešu sarīkojumā pēdējos gados. Atlikums bija par labu jaunatnes atbalstam.

● Sestdien, 4. decembrī, ap 40 londonieši devās autobusā uz Hamiltonu noskatīties E. Skujenieka komēdiju Diriģents Kanadas DV teātra sniegumā.

OĻĢERTS LIEPIŅŠ

TĀLOS ATSPULGOS

... apskata ilgāku laika posmu ar daudz un dažādām personībām — valstsvīriem, rakstniekiem, dzejniekiem un kultūras darbiniekiem, tos laizdams caur atmiņu prizmu un tā panākdams ļoti patīkamu atmosfairu par tā laika notikumiem un sasniegumiem. Oļģerts Liepiņš šo grāmatu ir uzrakstījis tā, lai lasītājam nebūtu ne mazākās garlaicības, jo visi notikumi un personības skrien kā filmā cauri pagātnei līdz mūsu nesaprotamam iztapšanas laikam.

Egīla Hermanovska vāka iekārtojums. Grāmata aptver 649 lp.

Cena $ 24.00 ASV un Kanadā

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ IZDEVUMS

Pasūtināma **DV Grāmatnīcā — 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5, Canada**

GRĀMATU GALDIEM ATLAIDE

Ja tu ar savu muti apliecināsi Jēzu par Kungu un sirdī ticēsi, ka Dievs viņu uzmodinājis no miroņiem, tu tiksi izglābts. (Rom. 10:9)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V3S 5B7.

Mūžīgā mierā pēkšņi aizsaukta mana mīļā sieva, mūsu mīļā māte, aijā mamma, vecmāmiņa, māsa un sievas māte

Ņina Broders, dz. Blokmanis

dzimusi 1910.gada 6. jūnijā Krustpilī,
mirusi 1982. gada 11. decembrī Toronto.

Tālos ceļos pagura kājas,
Svešā zemē apstājās sirds.

Dziļās sērās skumst
vīrs Edgars, meitas Ināra, Inta un Dace;
mazbērni Ruta, Jānis, Karin un Pēteris;
znoti Jānis un Valdemārs un radi Kanadā;
māsa ar svaini, bērniem un mazbērniem un
māsīcu Latvijā.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

19. decembrī 4. adventa svētdienas dievkalpojums: Kristus dzimšanas svētki vārdos un dziesmās. Piedalās sv. skolas bērni, jaunieši un draudzes vokālais ansamblis.

24. decembrī pl. 16.30 un 19.00 Svētā vakara dievkalpojumi. Piedalās arch. A. Lūsis un māc. I. Gaide. Mūzikālā daļa.

25. decembrī Ziemsvētku dienas dievkalpojums pl. 11.00. Mūzikālā daļa.

26. decembrī dievkalpojums nenotiks.

31. decembrī (piektdienā), pl. 19.00 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8. Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

19. decembrī pl. 15 4. adventa svētdiena — Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Draudzes koŗa izkārtojumā draudzes eglītes dievkalpojums. Piedalās koris, jaunieši un bērni. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē bērnu eglīte.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums. Dziedās draudzes koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojums; pl. 13.30 dievkalpojums angļu valodā —Christmas Carol Service.

31. decembrī pl. 18 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu (piektdienā)

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ontario M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

19. decembrī pl. 15 draudzes bērnu eglīte ar bērnu priekšnesumiem un apdāvināšanu baznīcas zālē.

24. decembrī pl. 18 Svētvakara dievkalpojums.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marrylin Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

24. decembrī pl. 16.30 Ziemsvētku vakara dievkalpojums Grace United baznīcā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 28 Wigar Rd., M8X 1J4, tālr. 239—5741. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, pl. 13.00.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju lūgšanas sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

Toronto latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 16 Walmer Rd. baptistu draudzes dievnamā.

„Gaismas telefons" ticības stiprināšanai **635-8582** darbojas 24 stundas. Programmas ieskaņojums latviešu valodā, un to maina katru otro dienu.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 53 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

19. decembrī, 4. adventa svētdienā, pl. 10 — Ziemsvētku dievkalpojums angļu valodā kopā ar igauņu draudzi; pl. 17 — koŗa Ziemsvētku koncerts pie svecītēm.

24. decembrī, Ziemsvētku vakarā, pl. 16 —dievkalpojums, dziesmu lapiņas; pl. 18 — dievkalpojums, koris, dziesmu lapiņas.

25. decembrī,Ziemsvētku dienā, pl. 11 — svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, dziesmu lapiņas.

26. decembrī dievkalpojuma nebūs.

31. decembrī, Vecgada vakarā, pl. 18 — dievkalpojums ar dievgaldu.

1. janvārī dievkalpojuma nebūs.

2. janvārī pl. 11 — Jaungada dievkalpojums.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6, P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

18. decembrī pl. 17.00 Ziemsvētku eglīte Ansgara baznīcā

19. decembrī pl. 13.30 IV. Adventa dievkalpojums.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29. 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

KLAUSIETIES „LABĀS ZIŅAS" RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI

DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM

PIEPRASIET TELEFONISKI

SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.50

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM

no pirmdienas — trešdienai, iesk.,no pl. 14 — 22,
ceturtd. no pl. 14 — 24,
piektd., sestd. no pl. 12 — 24,
svētdienās no pl. 12 — 21.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166

BENJAMIN
FILM LABORATORIES LTD.

247 Richmond St. E.,
Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA

- **Izjusti personīgi pakalpojumi**
- **Pastāvīga kapella**

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

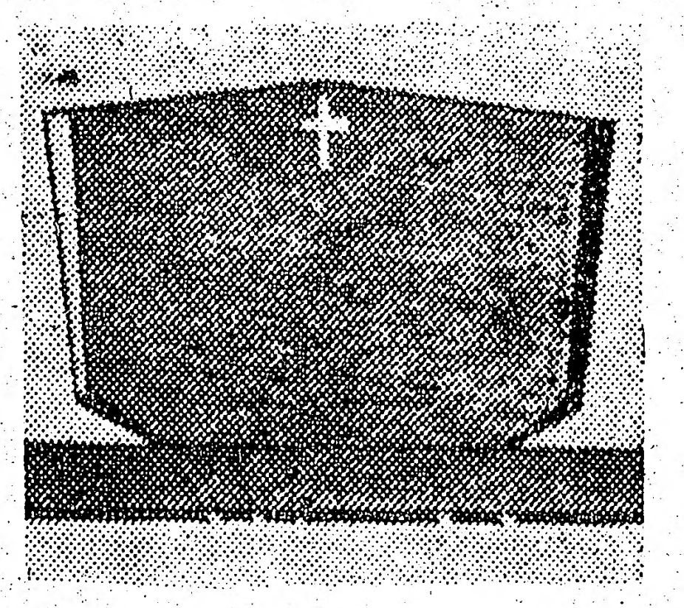

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

VALDIS
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Lidojumi: uz Floridu — St. Petersburg, Tampa — abos virzienos, sākot ar $ 199 atkarībā no lidojuma laika.

uz Portugali — Algarva — sākot ar janvāri $799 abos virzienos, iesk. viesnīcu 2 nedēļām. Par trešo un ceturto nedēļu par viesnīcu papildām $ 50 no personas, iesk. nodokļus.
Maksājumi Kanadas $. Izlidošana un atgriešanās Toronto.

Hello WORLD Travel Ltd.
1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304

NODAĻA: Union (Station) stacijā.
Tel. (416) 368-7451.

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

Alcan Building Products Authorized Dealer ALCAN

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku —
bez starpniekiem

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.

BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS

4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

Priecigus Ziemas svētkus un sekmigu Jauno – 1983. gadu visiem tautiešiem

novēl DAUGAVAS VANAGU CENTRĀLĀ VALDE

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA

TORONTO, HAMILTONĀ un LONDONĀ

novēl visiem **PRIECIGUS ZIEMAS SVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNO GADU**

Biroji būs atvērti: LATVIEŠU NAMĀ – piektdien, 24. dec. no plkst. 10.00 – 15.30
piektdien, 31. dec. no plkst. 10.00 – 18.00

CENTRĀ – piektdien, 24. dec. no plkst. 13.00 – 15.30
piektdien, 31. dec. no plkst. 14.00 – 18.00

Abi biroji slēgti: 25., 26., 27. un 28. decembrī un 1., 2. un 3. janvārī.

Priecīgus Ziemsvētkus un laimīgu Jauno gadu novēl visiem tautiešiem tuvu un tālumā

Daugavas Vanagu grāmatnīca

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5, tālr. 921-7121.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit
Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Visiem tautiešiem, tuvumā un tālumā priecigus Ziemas svētkus un sekmēm begātu 1983. gadu novēl

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts darbdienu vakaros līdz pl. 18 un sestdienās līdz pl. 17.

Inta Tauriņš *Māra Lūsis*

Gaišus Ziemas svētkus un laimigu 1983. g. novēl

BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT
376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.

Novēlam priecīgus Ziemsvētkus un panākumiem bagātu jauno gadu

Tel. 924-1408

Rūpiga un smalkjūtiga apbedišanas ceremoniju izkārtošana

Paturēsim ik brīdi prātā, ka brīvībā un tēvzemes mīlestībā ir veikti cēlākie cilvēces darbi.

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA

ŅUJORKA

● Ņujorkā 1. decembrī mirusi Annija Vītola, 1948. gadā mirušā komponista Jāzepa Vītola dzīvesbiedre. Piemiņas brīdis notika bēru namā Manhatenā 5. decembrī mācītāja R. Zariņa vadībā. Dziedātāja un pianiste Annija Vītola dzimusi 1890. gada 3. februārī Palsmanē. Mācījusies Pēterburgās un Maskavas konservātorijās, beigusi Latvijas konservātoriju. Latvijas neatkarības sākuma gados viņa bija soliste Nacionālajā operā. Kad 1921. gadā apprecējās ar prof. Jāzepu Vītolu, viņa aizgāja no operas, bet rīkoja patstāvīgus koncertus un dziedāja radiofonā, dažreiz atskaņodama un popularizēdama mazāk pazīstamas Vītola dziesmas.

● Kad Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze iegādājās Jonkeru baznīcu, par šī īpašuma pārvaldniekiem sāka darboties Celmiņu pāris, nu jau ap 20 gadu. Kad nesen nomira Andrejs Celmiņš, pārziņa pienākumus turpināja viņa atraitne. Baznīcas aptīrīšanas darbiem rajona komiteja piesaistīja kādu amerikāņu uzņēmēju. Tagad no Eiropas ieradies Celmiņu dēls ar savu dzīvesbiedri un apmeties Jonkeru baznīcas pārziņa dzīvoklī. Viņš palīdzēs mātei veikt pārziņa pienākumus.

● Novembra beigās un decembra sākumā amerikāņu laikrakstā „The Washington Post" parādījās vairāki latvieša Māra Bišofa zīmējumi. Bišofs nesen ieradās Amerikā un pagaidām apmeties Ņujorkā. Vk

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas lielajā amerikāņu laikrakstā ,,Ten New York Times" grāmatu pielikumā 28. novembrī parādījās latvieša Māŗa Bišofa zīmētas illustrācijas. Latviešu mākslinieks illustrējis četrus grāmatu apskatus. Viena grāmata salīdzina amerikāņu publiskās un katoļu privātās skolas, otra apskata demokratijas birokratus amerikāņu valdībā, trešā ir par kaŗu un mieru Tuvajos austrumos un ceturtā par amerikāņu valodas reformām un labu gramatiku. Oktobrī Māris Bišofs iebrauca Ņujorkā no Izraēlas caur Franciju. Latvijā viņš zīmējis karikatūras Rīgas izdevumam ,,Dadzis", bet vēlāk Maskavā illustrējis vairākus izdevumus krievu valodā. Ģimene viņam vēl atrodas Izraēlā. Mākslinieks sarunājis arī savu darbu ievietošanu Vašingtonas amerikāņu izdevumos. Viņam iznākušas divas zīmējumu grāmatas, viena angliski, otra ebreju valodā, bet trešā nodota publicēšanai.

● Daugavas Vanagu namā 27. novembrī PBLA Informācijas biroja vadītājs Jūlijs Kadelis stāstīja par padomju psīcholoģiskā kaŗa metodēm un par pretestības kustību Latvijā, papildinot ar illustrātīviem materiāliem, kas izvesti no Latvijas. Sarīkojumu vadīja U. Grava, bet gaŗās nedēļas nogales dēļ klausītāju bija ap 40. Šis bija Kadeļa pēdējais referāts viņa 11 pilsētu apmeklēšanas turnejā. Viesis 28. novembrī no Ņujorkas izlidoja atpakaļ uz Vāciju.

● Egila Kalmes foto un gleznu izstāde Manhatenas kolledžas bibliotēkā pārcelta uz 1983. gada 24. janvāri un turpināsies vienu mēnesi, līdz 24. februārim. Tā bija paredzēta divas nedēļas decembŗa sākumā, bet šinī laikā paredzētās telpas nodotas citām vajadzībām.

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzei Salas baznīcā pirmajā adventā, 28. novembrī, notika divi dievkalpojumi. Parastajā laikā dievkalpojums bija latviešu valodā, pēc tam notika angļu valodā. Abas reizes dievkalpojumus vadīja mācītāja Lauma Lagzdiņa-Žuševica. Dievkalpojums angļu valodā Ņujorkas draudzei notika pirmo reizi. **Vk**

VAŠINGTONA

● Vašingtonas latviešu ev. lut. draudze saņēmusi 100 dol ziedojumu no L. un E. Hendersoniem. Ziedojums Lonijas Putnes piemiņai.

● Vašingtonas draudzes baznīcas būves fondā ienācis 1441 dol ziedojums no 21 ģimenes. Ziedojumi ienākuši arī no aizgājušo draugu piemiņai ziedu vietā ziedotiem līdzekļiem.

MILVOKI

● Trīs ar pus simti dievlūdzēju piepildīja Milvoku latviešu baznīcu ceturtdien, 18. novembrī. Latvijas valsts atceres dievkalpojumu rīkoja visas trīs Milvoku draudzes. Dievkalpojumā piedalījās mācītāji V. Rumpēters, K. Valters un J. Ķinēns. To kuplināja Milvoku DV vīru koris, nodziedot divas dziesmas. Dievkalpojuma kollekte bija par labu Latviešu Nacionālam fondam Zviedrijā un Gaismas akcijai.

Pēc dievkalpojuma notika sadraudzības stunda, kuŗas laikā K. Šteinbergs runāja par 18. novembŗa nozīmi. **V. J.**

BOSTONA

● Īsi pirms sava referāta Trimdas draudzē PBLA Informācijas nozares vadītājs J. Kadelis kopā ar A. Lambergu apmeklēja Bostonas amerikāņu laikrakstu redakcijas un sniedza jaunāko informāciju par apstākļiem Latvijā.

Lielākais laikraksts Jaunanglijā „The Boston Globe" svētdienas n-rā bija ievietojis abu politisko darbinieku informāciju un interviju. Tā stāsta par pieaugušo opoziciju un izaicinājumu Pad. savienībai. Klāt. raksts. Tādu apsolījis arī Christiaan Science Monitor.

MINEAPOLE

● Latvijas valsts svētku aktu Mineapolē 20. novembrī Latviešu namā ievadīja ar karogu ienešanu, kuŗā piedalījās 13. Kokneses gaidu vienība un 35. Daugavas skautu vienība. Svētbrīdi vadīja māc. M. Gulbis. Svētku runu par tematu ,,Tauta un valsts" teica Latvijas sūtniecības Vašingtonā padomnieks V. Kreicbergs, ievaduzrunu Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšnieks D. Dimants jun., bet nobeiguma runu latviešu ev. lut. Kristus draudzes priekšn. A. Vāpe. Koncerta daļā Latviešu ev. lut. Kristus draudzes dāmu vokālais ansamblis diriģentes Birutas Sprudas-Andersonas vadībā dziedāja septiņas latviešu komponistu dziesmas. Valsts svētku aktu šogad rīkoja Latviešu ev. lut. Kristus draudze un St. Paulas latviešu katoļu draudze.

KLĪVLANDE

● Pēc dievkalpojuma Apvienotās draudzes namā 21. novembrī referēja PBLA informācijas biroja vad. Jūlijs Kadelis par tematu: „Informācijas darba iespējas." Izrādīja filmu par Aglonas Dievmātes svētkiem okupētajā dzimtenē 1972. g.

● Latviešu baptistu draudze 21. novembrī atskatījās uz 34 g. pastāvēšanu Beteles baptistu baznīcā. Pateicības dievkalpojumu vadīja māc. U. Ukstiņš, svētrunu teica ASV latviešu baptistu apvienības priekšs. māc. Fr. Čukurs no Bukskauntijas. Dziedāja Inta Augstroze un Bukskauntijas un vietējais Klīvlandes koris. Noslēgumā kopējs mielasts pie māsu pulciņa gaumīgi klātajiem galdiem.

● Apvienotās draudzes dievnamā 23. novembŗa vakarā māc. L. Grendze vadīja aizlūgumu tenoram Leo Lipomanim. Dziedāja KLB koris diriģenta J. Ūdra vadībā. 24. novembrī māc. L. Grendze no dievnama viņu izvadīja uz Saules rieta kapsētas krematoriju pārpelnošanai.

● 22. novembrī no dzīves šķīrusies Marta Šile, dzimusi Ledurgas pagastā. No Parabeka bēŗu mājas uz Saules rieta kapsētas latviešu nodalījumu izvadīja māc. L. Grendze, kur pglabā- māc. L. Grendze, kur apglabāta blakus pirms dažiem gadiem **J. E.**

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu katoļu draudze valsts svētkus atcerējās 21. novembrī Aglonas Dievmātes baznīcā, kur sprediķi teica tēvs Viktors Čižželis no Čikagas. Pēc dievkalpojuma baznīcēni pulcējās sarīkojumu zālē, lai atvadītos no ilggadējā draudzes ērģelnieka Miķeļa Granta, kas pārceļas uz Indianapoli. Lai gan pārcelšanās notika pēkšņi, viņš šinī dienā vēl spēlēja baznīcā un sarīkojumu zālē sniedza mazu koncertu, kuŗā piedalījās draudzes sieviešu ansamblis, kuŗa diriģents M. Grants bija ilgāku laiku. Deklamēja Erika Pinham un Vanda Daukste. Draudzes vārdā ērģelniekam pateicās un nodeva svečturus Dr. Z. Zandinskis, no draudzes sieviešu ansambļa — Eleonora Viļuma, pasniedzot divas kasetes, kur iespēlēti divi pēdējie ansambļa koncerti. No teātŗa kopas Lidija Tarbunas nodeva keramikas izstrādājumu, par sarīkojumu kuplināšanu Mežvidos Berta Maine grāmatu, un par labo sadarbošanos, izkārtojot organizāciju sarīkojumu lietas, Elvīra Brūna, arī grāmatu velti. Gan par veltēm, gan sirsnību visiem pateicās M. Grants. Nenoliedzami, viņa aiziešana no Grand Rapidiem šējienes sabiedrībai būs liels zaudējums, jo M. Grants neatteica savu līdzdalību arī citos pasākumos, savā laikā darbojoties ar jauniešu ansambli, veco kanaku ansambli, spēlējot vijoli vai klāvieres sarīkojumos un dažus gadus būdams latviešu skolas skolotājs. Šī bija atkal patīkama un jauka pēcpusdiena. Ērģelnieka pienākumus latviešu katoļu draudzē uzņēmies Dāvids Zaďvinskis.

● Aglonas Dievmātes baznīcas latviešu katoļu draudzē izraudzīta jauna sabiedrisko lietu komiteja. Turpmāk tajā darbosies: priekšniece — Eleonara Viļuma, sekretāre — Terēze Vāvere, kasiere — Leona Bogdāne, pārējie locekļi — Tīna Āboliņa, Antoņina Barkāne, Nellija Pinkham, Anna Ragauša, Ieva Rudzusieką, Margita Zepa, Antons Bogdāns, Pēteris Mozulis, Vaclavs Vāvere, Stenlijs Viļums un Jānis Zeps. Decembŗa mānesī komitejas izkārtojumā paredzēta prāv. Viļņa viesošanās draudzē; viņš vadīs dievkalpojumu un pēc tam lasīs referātu. Datumu paziņos vēlāk, kad būs izplānota prāv. Viļņa turneja pa ASV. Draudzes Ziemsvētku sarīkojums 26. decembrī Latviešu biedrības namā.

● Tāpat kā citus gadus, Latvijas valsts dibināšanas svētku atceri 20. novembrī atzīmēja latviešu skola ev. lut. draudzes baznīcas lejas telpās. Svētbrīdi vadīja māc. J. Mednis, uzrunu skolas saimei un klātesošiem bērnu vecākiem teica pārzine māc. V. Fricsone, visiem nodziedot Dievs, svētī Latviju. Pie 18. novembŗa rašanās un brīvības idejām pakavējās skolot. B. Maine, un bērni skandēja patriotiska satura deklamācijas. Arī šinī mūsu valsts atceres gadījumā skola saņēma veltes — aploksnes, no latviešu katoļu draudzes M. Felkere un no draudzes dāmu komitejas H. Jansone, bet no bij. skautu vienības J. Apsīte nodeva ģen. Gopera ģīmetni. Pēc akta vecāki un pārējie klātesošie pakavējās pie tases kafijas un cepumiem, par ko bija rūpējusies skolas vecāku padome.

Iveta Asoņa beigusi Purdū (Purdue) universitāti Indianā, iegūdama B.S. gradu General Management (Accounting with Distinction) un B.A. gradu vācu valodā (with Distinction). Pieder Phi Kappa Phi, Beta Gamma Sigma un Delta Phi Alpha honoraries. Ir korporācijas Imeria locekle. Vada Indianapoles meiteņu ansambli, māca tautas dejas kopā Jautrais pāris, spēlē teātri latviešu ansamblī un piedalās vēl citās sabiedriskās aktīvitātēs. Beigusi Gaŗezera vasaras vidusskolu un Minsteres latviešu ģimnaziju. Studijas turpina. V. B.

● Grand Rapids press reportierei Elzabetei Slovikai bijusi izdevība intervēt divus ceļotājus uz Pad. savienību un par viņu iespaidiem stāstīt laikrakstā. Viens no šiem ceļotājiem — 18 g.v. Luis Villaire apmeklējis Pad. savienīrudenī, otrs — 50 g.v. latviešu zobārsts 1979. g. Abiem bijuši stipri atšķirīgi iespaidi. Luis Villaire savā ceļojumā tur atradis vairākus gaišus laukumus, vērojot šo zemi un iedzīvotājus. Divas nedēļas viņš strādājis, novācot ābolus kolektīvā farmā resp. kolhozā, Moldavijā. Viņš apmeklējis Pad. savienību kā brīvprātīgais miera grupas dalībnieks, kas organizēta internacionālā mērogā. Dalībniekiem vajadzējis maksāt ceļa naudu, bet uzturēšanās bijusi brīva sakarā ar darbu āboļu farmā. V. braucis kopā ar ceļotājiem no Bulgārijas, Ungārijas, Austrumvācijas, ieskaitot vēl divus amerikāņus no Kalifornijas. Pirmā apstāšanās bijusi Maskavā. Viesnīcā zēlis melnais tirgus, ar ko nodarbojoties lifta zēni, aptīrītājas u.c. Krievi vēlējušies pirkt džīnas, viņa elektrisko pulksteni, apmainīt naudu, par ko piedāvāts divi ar pus reizes vairāk nekā noteikts pēc oficiāla kursa. V. no darījumiem atteicies. Pad. savienības pilsoņi un jaunākā paaudze neesot slikti apģērbusies, nestaigājot nokārtām galvām un neizskatoties nelaimīgi. Amerikai ar Pad. savienību esot daudz līdzības, šīs zemes iedzīvotājiem vajagot piegriezt vairāk vērības lielajam austrumu kaimiņam Eiropā un studēt viņu vēsturi. Pad. savienības jaunieši zinot par Ameriku daudz vairāk nekā šīs zemes jaunākā paaudze. Tas radot pretpadomju noskaņojumu šeit. Maizes klaips Maskavā maksājot no 5—10 centu; Latviešu zobārstam, Arnoldam Rupertam radušies gandrīz diametriāli pretēji uzskati. Viņš, būdams Latvijā, novērojis, ka dzīve tēvzemē ir drūma. Izbraucot atpakaļ uz Ameriku caur Ļeningradu, pamatīgi pārbaudīts muitā, muitnieki viņam likuši divas reizes izģērbties pilnīgi kailam. Kratīts, ierēdņi mēģinājuši pat noplēst zoli kurpei, kas bijusi labota. Līdzpaņemtais maizes klaips sadalīts gabalos, lai uzzinātu, vai tajā nav kas paslēpts. Atņemts brālēna dēla foto uzņēmums kaŗvīra uniformā. A. Ruperts stāstījis, ka viņa radi Rīgā spiesti iepirkt mazvērtīgas preces, algas esot zemas un neesot plaša izvēle veikalos, iepērkot mantas dzīves nepieciešamībai. Tāpat neesot lielākas dažādības attiecībā uz mākslas izpaudumiem teātrī, filmās un televīzijas raidījumos. Padomju savienība gribot Latviju pārvērst par industrijas zemi, kaut gan pirms komūnistu varas nostiprināšanās pēc otrā Pasaules kaŗa tā bijusi lauksaimniecības valsts. Rīga izskatoties pelēka, cilvēki staigājot zemas kvalitātes drēbēs. Viņi esot ļoti ieinteresēti — izsalkuši pēc rietumu ražojumiem, kas izturīgāki un ar lielāku dažādību. A. Ruperta un viņa dzīvesbiedres ciemošanās laikā viņi varējuši dzīvot tikai Rīgā.

Raksta ievadā reportiere atzīmē, ka šinī laikā, kad tikko miris prezidents Leonids Brežņevs, pasaules valstu vadītāji uzmanīgi vērojot Pad. savienības ,,temparamentu", bet iedzīvotājiem austrumos un rietumos esot savs spriedums ārpus diplomātiskās sfairas. **V. Z.**

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS UN LAIMĪGU JAUNO GADU!

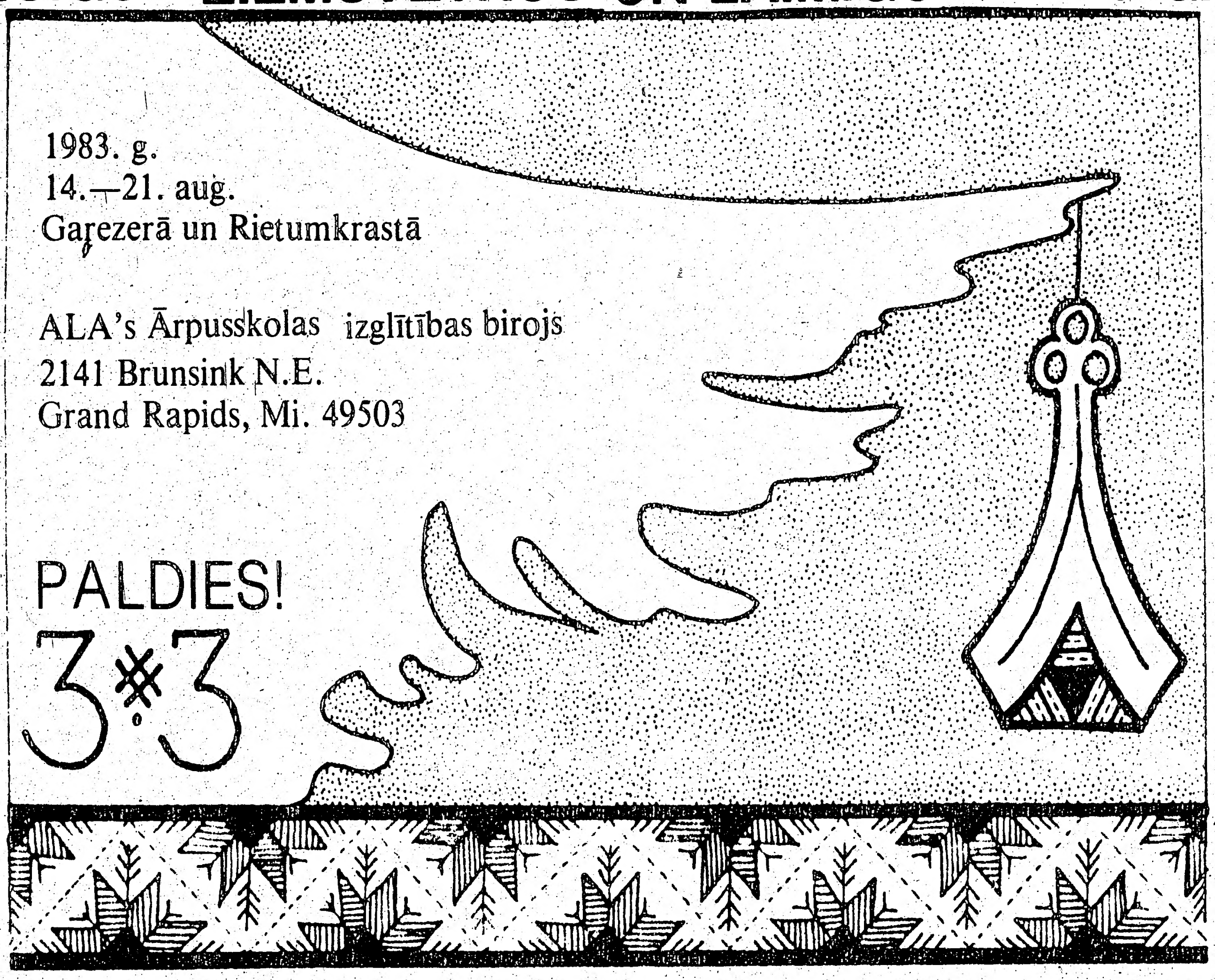

1983. g.
14.—21. aug.
Gaŗezerā un Rietumkrastā

ALA's Ārpusskolas izglītības birojs
2141 Brunsink N.E.
Grand Rapids, Mi. 49503

PALDIES!
3*3

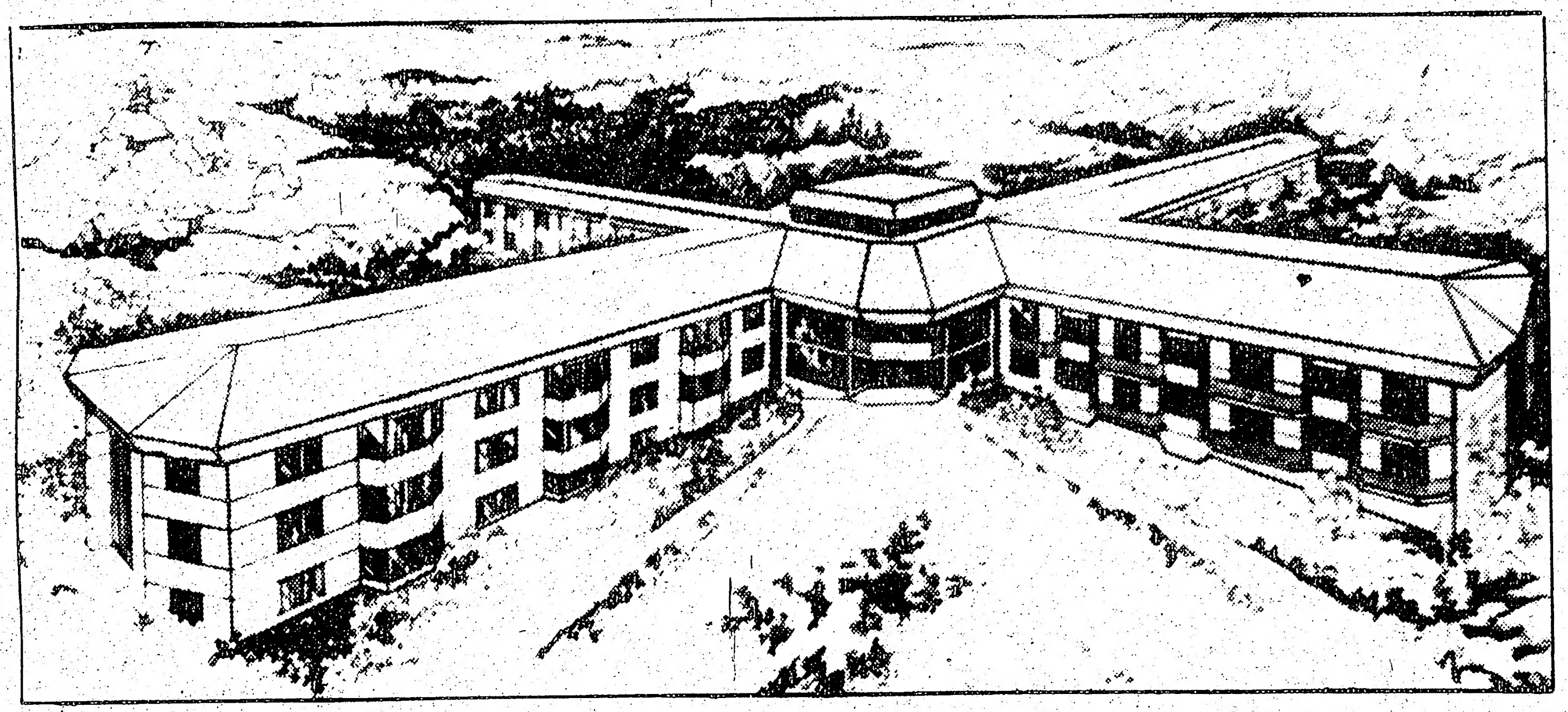

Visiem atbalstītājiem un labvēļiem līksmus Kristus dzimšanas svētkus un laimīgu Jauno gadu

novēl **Kristus Dārza valde.**

ŅUJORKA

- Vanadžu rīkotais Ziemas svētku tirdziņš 4. un 5. decembrī DV namā bija pievilcis daudz apmeklētāju. Sevišķa piekrišana bija piparkūkām, ko ātri izpirka par 6 dol mārciņā, bet mazāku vērību piegrieza latviešu skaņu platēm. Vēl varēja dabūt grāmatas, dažādas rotas lietas un daiļamatniecības izstrādājumus, H. Celmiņas gleznas, arī ābolus, medu, zirņus un citus latviskus vai latviešu gatavotus produktus. Bija arī loterija.

- Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Ņudžersijas novada dievkalpojumā 5. decembrī Īstoranža soliste Laila Saliņa Edgara Zālītes klavierpavadījumā nodziedāja divas dziesmas. Pēc dievkalpojuma salonā Māksla Ziemas svētku tirdziņā varēja iegādāties gleznas, rotas lietas, keramiku un citas dāvināšanai piemērotas lietas. Plašs bija mākslinieka Z. Simansona gleznu klāsts. Novada vecākais A. Bļodnieks pasniedza dāmu komitejas priekšniecei L. Krūmiņai par dāvanu Z. Simansona gleznu ,,Ganiņš biju, ganos gāju'', ko gleznotājs šim nolūkam bija ziedojis. Dāmu komiteja pacienāja apmērām 100 viesus ar kafiju, maizītēm un cepumiem.

- Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Ziemeļu novada dāmu komitejas rīkotajā adventa pēcpusdienā 5. decembrī Jonkeru baznīcas sarīkojumu zālē ap 100 apmeklētāju noklausījās vijolnieci Silviju Padegu un pianisti Martu Prāmnieci. Dāmas bija rūpējušās par kafiju un cepumiem. Šinī sarīkojumā dāmu komiteja atvadījās no savas ilggadējās darbinieces T. Jūgas, kas pārceļas uz dzīvi Floridā. Atvadām dāmas pasniedza ziedus.

Gaišus Ziemas svētkus un laimīgu, panākumiem bagātu 1983. gadu draugiem un paziņām tuvumā un tālumā novēl

Biruta un Valdis Ziemaņi.

Latvijas Brīvības Fonds

novēl visiem tautiešiem priecīgus Ziemas svētkus un daudz veiksmju Jaunajā gadā un aicina atbalstīt LBF ar iestāšanos vai ziedojumu, tā atpērkoties no kartīšu sūtīšanas gadu mijā.

Čeki rakstāmi uz **Latvijas Brīvības Fonda** vārda un nosūtāmi **Dr. A. Šteinam 33 King St. W., Bolton, Ont. LOP 1AO.** Pēdējās dienās saņemti šādi ziedojumi: E. un E. Lazdas $ 50, A. Iltners $ 40, M. un I. Čulīši $ 50, Oļģerts un Ingrīda Zariņi $ 20, J. un M. Pētersoni $ 75, P. Kļaviņš $ 35, anonīms 20, R. Šilders $ 30, V. Vāgners $ 20, J. Koncis $ 20, A. Bernšteins $ 10, A. Kalns $ 50, K. un K. Gāles $ 50. Pārējie interesenti lūgti pieteikties pa telefonu **(416) 857—1344, vai uz Dr. Šteina adresi.**

Patiesības Fondam

atpērkoties no Ziemas svētku kartīšu sūtīšanas, ar DV Toronto nodaļas starpniecību, ziedojuši: Eduards un Elza Brencis, Rolands un Emīlija Bērziņi, Ādolfs un Silvija Kromaņi, Kārlis un Anete Benconi, Krišs un Elina Briedis, Žanis un Anna Kiršteini un Laimons un Zelma Ozoli.

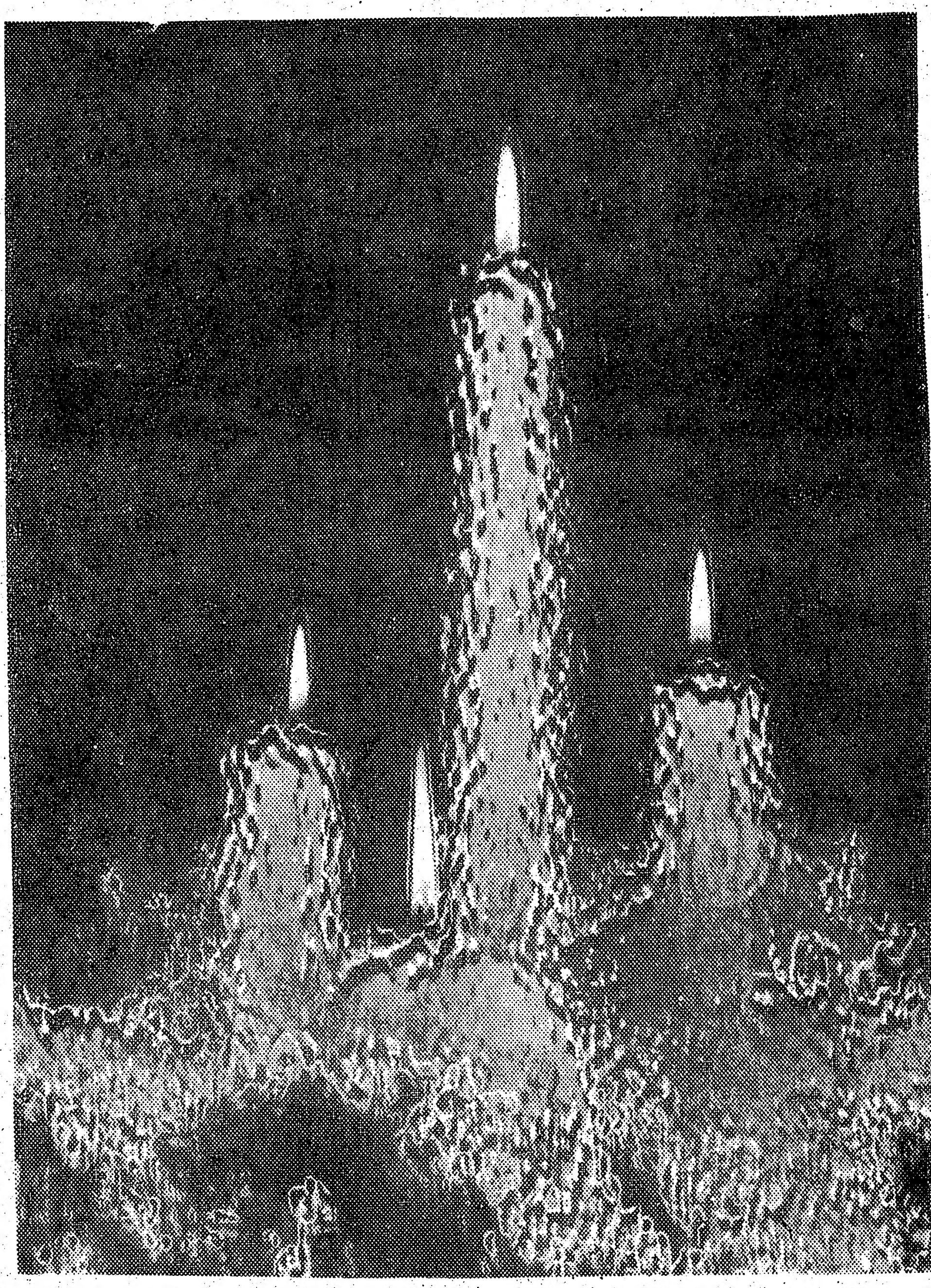

E. Treilona ģimene novēl priecīgus Ziemas svētkus un laimīgu Jauno gadu draugiem un pazīstamiem.

Ziedojums Latvijai Amerikā $ 100.

Sveicam draugus Ziemas svētkos un novēlam panākumiem bagātu Jauno gadu.

Kartīšu vietā ziedosim Gaismas akcijai un Latvijas Brīvības Fondam.

Inta un Rūdolfs Purvi.

Vēlam visiem draugiem un paziņām Gaišus Ziemas svētkus un sekmēm bagātu 1983. gadu — labklājību, veselību un svētību.

Svētku apsveikuma kartītes šogad nesūtīsim.

Marija un Imants Kauss.

Klientiem un visiem tautiešiem gaišus Ziemas svētkus un sekmēm bagātu 1983. gadu novēl

Advokāts Ansis Semenovs
1039 Woodbine Ave, Toronto, Ont.
M4C 4C2 (416) 429—6002.

ATRAKSTIET VĒSTULI — VAJADZĪGS JŪSU PABALSTS!

GUNTIS TANNIS — ,,PROJECT UTOPIA"

Tas ir plāns radīt: **THE CITY OF TOMORROW, THE SATELLITE CITY FOR TORONTO, THE NEW WORLD CENTRE ,,UTOPIA"**, un kas atrodas netālu no Saulaines. Tur būs arī latviešu ciems **,,Laima''** un tās simbols: **,,Laima tur trīs zvaigznes''.**
Rakstiet angliski: patīk; nepatīk; domas par Utopiju; Tannis ir gaisa burbulis vai gudrs kā skudra. Sūti buču — sūti, ko gribi, bet vēstules palīdz sasniegt šo mērķi! Adresējiet: **P.O. Box ,,Utopia is here'', Utopia, Ontario, Canada, LOM 1TO.**

IR VAJADZĪGS JŪSU PABALSTS! PALDIES!

Okupētās Latvijas provinces laikrakstus uz rietumiem izvest aizliegts. Kādēļ? Mūsu rīcībā nokļuvis Talsu rajona laikraksts Padomju Karogs. Dažādo sīko ziņu montāža ļauj mums ieskatīties rūpēs, notikumos un pelēkās dzīvītes ikdienā. Ievērojat divas līdzjūtības, kurās aiz vārdiem ,,pēkšņi zaudējot'' slēpjas rūgta patiesība — ,,kritis Afganistānā.'' LNF.

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJIETIES!

PADOMJU KAROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS PARTIJAS TALSU RAJONA KOMITEJAS UN TALSU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1945. gada 22. maija

TALSU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES IZPILDKOMITEJAS

RĪKOJUMS № 126

PAR DZERAMĀ ŪDENS IZMANTOŠANU TALSU PILSĒTĀ

Sakarā ar dzeramā ūdens trūkumu Talsu pilsētā uzdodu:

● no 8. jūnija līdz 1. septembrim no pulksten 6.00 līdz 23.00 visiem Talsu pilsētā dzīvojošiem pilsoņiem aizliegts izmantot dzeramo ūdeni no pilsētas ūdensvada ģimenes dārziņu, personisko siltumnīcu un individuālajos apbūves gabalos esošo augļu un sakņu dārzu laistīšanai;

Par Anstrupes kapsētu

Atbildot uz vēstuli par nekārtībām Anstrupes kapsētā, Dundagas ciemata Tautas deputātu padomes izpildkomiteja paskaidro, **ka fakti pamatā atbilst patiesībai. Lai izmantotu un uzturētu kārtībā kapsētas teritoriju, tiek ierādītas brīvas vietas, kur nav kapu kopiņu, kā arī tās, kur mirušie apglabāti pirms daudziem gadiem.**

Sagādes apvienības visi iepirkšanas punkti un lauku veikali iepērk no iedzīvotājiem pārtikai derīgus **STANDARTA KARTUPEĻUS ne mazākus par 4,5 cm diametrā par 20 kapeikām kilogramā.**

KURAM GAN NAV ŽĒL SAVA LOPIŅA, JA AR TO ATGADĀS KĀDA NELAIME!

Bet blakus žēlumam ir vēl materiālie zaudējumi. Daļēji tos kompensē obligātā apdrošināšana. Taču personiskos mājlopus izdevīgi apdrošināt arī brīvprātīgi. Noslēdzot šādus līgumus, apdrošināšanas atlīdzība materiālo zaudējumu gadījumā ievērojami palielināsies.

Galvenā Valsts apdrošināšanas pārvalde

Kino Talsu kārtības sargu štābs

Talsos aizturēti sabiedriskās kārtības pārkāpēji, Leopolds Bolužs no rajona LRTN apvienības, Artūrs Kristapsons no Talsu SCO (sodīts ar 15 diennaktīm aresta), nestrādājošais Guntis Feteris, dzīvo Vandzenes ciema Ķekaros, **Bronislavs Strods no 3. Talsu CBR, Vladimirs** Lambergs no II Piejūras meliorācijas sistēmu pārvaldes (sodīts ar 20 rubļiem), Aldonis Veveris, dzīvo Talsos, Dārza ielā 2 — 3 (sodīts ar 30 rubļiem), Aleksandrs Antonovs no rūpnīcas «Talsi» (sodīts ar 15 diennaktīm arestā), Anatolijs Fjodorovs, dzīvo Laidzes ciema Mācītājmuižā, Raitis Zitmanis no Ļeņina kolhoza un kolhoza «Draudzība» traktorists Jānis Ernsons.

Talsu pilsētas kārtības sargu štāba profilaktiskais dienests

Rajona informācijas un skaitļošanas stacija aicina pieteikties personas, kuras vēlas izīrēt apdzīvojamo platību vai gultas vietu operatorēm — Laidzes ST absolventēm.

Pieteikties Talsos, Draudzības ielā 46.

DONORU DIENA
notiks
SABILĒ — 18. martā.
VANDZENĒ — 19. martā.
STENDĒ — 26. martā.

Uzaicinām visus šo zonu donorus piedalīties asins nodošanā! Donorus lūdz ņemt līdzi pases!

Maina divistabu DZĪVOKLI pret 2 atsevišķiem vienistabas dzīvokļiem. Zvanīt darba laikā Talsi 21193.

Pārdod MĀJU, Ģibuļu ciema Akmenstrautus. Autobusu pietura Dravnieki.

KINOIZRĀDES EZERU LAUKUMĀ 1

26. un 27. VI — **«Goro»** (Japāna). Pēdējais seanss pagarināts: **«Reliģijas un ateisma muzejs».**

27. VI — bērniem **«Ziemas modes»** u. c.

● LĪDZJŪTĪBA ●

Acīm nebūs vairs ko skatīt,
Kājām nebūs vairs kur tecēt,
Rokām nebūs vairs ko apskaut,
Sirdij nebūs vairs ko mīlēt.
(A. Auziņš)

Jūtam līdzi lielajās sāpēs Elgai un Melizaudai, dēliņu un mazdēliņu

ARTI KRŪZI

pēkšņi zaudējot.

Te nu jūs esat — darbi un
steiga —
Pēkšņi beigas... un nu ir gana...
(L. Brīdaka)

Izsakām līdzjūtību piederīgajiem, IMANTU FREIPICU pēkšņi zaudējot.

LPBS Talsu ATU administrācija un arodorganizācijas vietējā komiteja

---

LĪBAGU CIEMA PILNGADĪBAS SVĒTKI
notiks 10. jūlijā.

Dalībniekus pieteikt ciema izpildkomitejā līdz 25. jūnijam un

BĒRNĪBAS SVĒTKI
notiks 7. augustā.

Dalībniekus pieteikt ciema izpildkomitejā līdz 25. jūlijam.

Vandzenes ciema izpildkomiteja paziņo, ka

3. jūlijā pulksten 16.00
VANDZENES KULTŪRAS NAMĀ
notiks
PILNGADĪBAS SVĒTKI.

Dalībniekiem pieteikties līdz 20. jūnijam izpildkomitejā.

Mūsu skolās noorganizēti 6 internacionālās draudzības klubi. Pāņu «Dzintariņš» un Rojas «Draudzības dzintars» ir republikas skates laureāti. Galdām, ka šādus klubus noorganizēs Mērsraga un Talsu 2. vidusskolā. Ļoti vajadzīgu darbu veic krievu valodas klubs «Danko» Rojas vidusskolā. Militārajā audzināšanā rojenieki pērn ieguva 2. vietu republikā. Skolēni aktīvāk iesaistījušies militarizētajās spēlēs «Kāvi» un «Ērglēns».

SVECĪŠU VAKARI
Talsu pilsētas kapsētās
notiks
24. oktobrī Antiņu
25. oktobrī Jaunajā

MIRUŠO ATCERES BRĪŽI
kapsētās notiks 29. augustā:
AMULA —
NOGALES —
ARLAVAS —
VALDEMĀRPILS —

SVECĪŠU VAKARI
Balgales ciema kapsētās
notiks 14. novembrī
BALGALES —
DURSUPES —

SVECĪŠU VAKARI
Valdemārpils kapsētās
notiks 31. oktobrī:
Ārlavas —
Valdemārpils

Valdemārpils izpildkomiteja **30. oktobrī pulksten 15.00** aicina **PIEDALĪTIES TALKĀ** uzpost un labiekārtot Valdemārpils kapsētu.

Ziemošanas periods Rojupē bija grūts, nebija spēkbarības, teļi bija vārgi, un tiem vajadzēja palielināt pilnpiena devu. Piena tauku saturs Rojupes kolhozā ir zems.

Šogad kolhoza sodītas septiņas slaucējas, kuras pienam lējušas klāt ūdeni.

Dzīvokļi, kurus dēvējam par dzērāju perēkļiem, joprojām pilni, dienās un naktīs tajos žūpo darba spējīgi vīrieši un sievietes, nebrākēdami ne ķīmiskos surogātus, ne odekolonu. Nereti arī Talsu ielās redzam iereibušus pilsoņus. Joprojām no pilsētas iedzīvotājiem saņemam sūdzības par dzērāju ālēšanos restorānā «Kurzeme», par dzērumā izraisītiem ģimenes skandāliem, kautiņiem uz ielas, par to, ka norautas spuldzes uz kāpnēm pie kultūras nama utt.

— Un tās utis, tās puika no skolas atnesa, — viņa turpina.
— Es taisni brīnos, kā skolā var būt utis.
— Es arī brīnos. Par to, ka jau ni cilvēki tā var dzīvot slinkumā. No malas jau neviens Meln akmeņos svētību neievedīs. Be' bērnus, — tos gan aizvedīs. Arī Kārlim, Aivitai un Vinetai ir jāaug saulītē.

Beidzies ogu un sēņu laiks. Nolēmu pāršķirstīt ierakstus Slīteres rezervāta režīma pārkāpēju reģistrācijas žurnālā. Ieraksti īsi lakoniski, bet tie varētu ieinteresēt Talsu rajona iedzīvotājus.

Aizliegtais auglis laikam tomēr ir saldāks.

Bieži ciemiņi šovasar bija čigānu tautības iedzīvotāji no Ventspils, Talsiem un Sabiles. Runas ar viņiem vienmēr garas, bet iznākums vienāds: visai plašajai saimei ar vīriem, sievām, bērniem un zirgiem rezervāts jāatstāj.

Urāl Stendes pirts ir pirmā rajonā, kas pēc ilgāka pārtraukuma atsākusi strādāt. Rindiņā vien nāk vīri, tecīņiem skrien sievas. Aizvadītās piektdienas vakars bija lieli svētki daudziem stendeniekiem — 2 mēnešus nav pirtī būts. Tomēr pirtnieks nebūt nav priecīgs.

— Deviņus gadus strādāju šai pirtī, — viņš saka, — bet pirmo ziemu nezinu, kur ņemt malku.

Šobrīd pirts nestrādā ne Talsos, ne Valdemārpilī, ne Sabilē. Viena remontā, otrā trūkst malkas. Par Talsu un Valdemārpils pirtīm jau rakstījām.

Sabilnieki sākumā ar sašutumu, bet nu jau ar lūgumiem griežas redakcijā.

Pārdod ZOSIS Lībagu ciema Bikniekos. Autobusu pietura Lībagi.

Pārdod stikla SILTUMNĪCU ar apkures sistēmu un ūdenscisternu (tilpums 2m³) Talsos, Aspazijas ielā 11.

Pārdod GOVI, zvanīt Vīdale 43521.

---

3. jūlijā kolhozu tirgū sagādes apvienība pārdos šķirnes trušus — Baltos milžus, Pelēkos milžus un Kalifornijas.

Kam vajadzīga AUKLE, pieteikties Talsos, Revolūcijas ielā 22—7.

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

ZIEMSVĒTKU TĪTARS

Ja jauna namamāte gatavojas pirmo reizi cept tītaru,nav jābaidās — sekojot instrukcijām, nevar neko sabojāt. Pērkot tītaru, jāzina porciju skaits. 14—16 mārc. smags tītars būs apm. 20 personām, 6—8 mārc. tikai 10 personām. Parasti tītari pērkami sasaldēti, lai gan ir uzskats, ka nesaldētie esot pārāki. Tos var pasūtināt zināmos veikalos. Sasaldētam tītaram vajadzīgs atkušanas laiks — mazam tītaram 12 stundas, lielam 24 stundas. Atstāj atkausēšanai ledusskapī ar visu celofāna ietinumu, lai putns neizžūst. **Atkusušam izņem kaklu, guzniņu un sirdi (tie parasti ie**tīti papīrā un paslēpti tukšajā dobumā). Izmazgā no iekšpuses un ārpuses aukstā ūdenī. Nosusina ar papīra dvielīti iekšpusi un ārpusi. Ierīvē ar sāli un iekšpusi arī ar citronu.

Iepriekš sagatavojams pildījums. Vispār pieņemts, ka mazam 6 mārc. putnam vajadzīgs 8 tases pildījuma, 10 tases 14 mārc. smagam. Jāievēro divi noteikumi — nedrīkst iepildīt siltu pildījumu un atstāt, putnu vēl necepot. Jāuzmanās, lai pildījumu neieliek pārāk cieši, tas briest, kad putns cepas.

Pirms cepšanas piepilda kakla un ķermeņa dobumu ar pildījumu, pildot viegli ar karoti vai roku. Nostiprina ar īpašām adatām un striķi, izspraužot adatas cauri ādai katrā pusē (parasti tas illustrēts uz papes gabaliņa, kurā adatas iespraustas, pērkot)

Kājas putnam sasien kopā ar strikīti. Pannā liek ar krūti uz augšu.

Ir divi cepšanas veidi — lēnā siltumā, kas prasa daudz ilgāku laiku, vai ietītu alumīnija papīrā — tā izcepas uz pusi ātrāk. Cepot bez alumīnija papīra, ieliek gaļas termometru vai nu biezākā vietā krūšu gabalā vai ciskā. Putns izcepies, ja temper. sasniedz 195°. Krāsns temper. 325°F.

Alumīnija papīrā ietīts putns cepas 450°F. Cepšanas ilgums:

Bez papīra — 325°F

4— 6 mārc.	3—3 3/4 st.
6— 8	3 3/4—4 1/2
8—10	4—4 1/2
10—12	4 1/2—5
12—14	5—5 1/4
14—16	5 1/4—6
16—18	6—6 1/2
18—20	6 1/2—7 1/2
20—24	7 1/2—8

Alumīnijā ietīts — 450°F.

3— 4 mārc.	1 1/2—1 3/4
4— 6	2—2 1/2
7—10	2 1/4—2 1/2
10—12	2 3/4—3
14—16	3—3 1/2
18—20	3 1/4—3 1/2
20—40	3 1/2—3 3/4

Lai putnu apbrūninātu, ietinums jāatloka apm. 20—30 min. pirms laika, kad tam jābūt gatavam.

AKNU UN GUZNIŅU PILDĪJUMS

Tas ir viens no vienkāršākiem. Vismaz pāris stundas pirms tītara pildīšanas un cepšanas jāsāk vārīt guzniņas, sirds, kakls, Liek katlā ar tik daudz ūdens, lai apklāj, vāra **uz mazas uguns 2 st., raugoties, vai viss ūdens nav izga**rojis — beigās vajadzēs apm. 1 tasi stipra buljona, un tad var pievienot vēl 1—2 bulj. kubiņus. Izvārīto gaļu izņem, kakla gaļu atloba un sakapā sīki, tāpat sakapā guzniņu un sirdi.

Lielā pannā izkausē 1/3 tasi sviesta. No dažas dienas pastāvējušas mīkstas Amerikas baltmaizes klaipa izlieto apm. 3/4, sagriežot četrstūrainos gabaliņos, tad apcepinot sviestā. Nav jābūt pārāk vienmērīgi apceptiem, tikai kādas 4—5 min. karsē uz mazas uguns, šad tad apmaisot.

Citā pannā pa to laiku 1/3 tasē sviesta vai cāļa taukos cepina 2—3 sakapātus selerijas kātus un 1—2 sīpolus, līdz tie zeltaini un mīksti. Sīpolus un seleriju izņem un atlikušajos taukos apcepina tītara aknas, kas sagrieztas šķēlēs. Apbrūnina no abām pusēm, tad sīki sakapā. Lielā bļodā nu samaisa maizi, guzniņas, aknas ar visiem taukiem, sīpolus, seleriju. Garšvielām — 1 tējk. putnu garšvielu vai mazliet muskatrieksta, mazliet piparu. Pievieno arī sāli un beigās uzlej tasi bulj. un viegli izcilā, tad pilda tītarā.

BISKVĪTA KŪKA FORMĀ

3 olas, 1/2 tase cukura, 1/2 tase miltu, 2 ēdamkarotes kausēta sviesta.

Olas sakuļ siltā ūdens peldē apm. 15 minūtes. Tad piesijā miltus un piemaisa kausētu sviestu. Visu masu saliek apaļā, ietaukotā formā. Cep 10 min. 375°F karstumā, tad 10 min. 350°F.

SAULAINE

1983.g. 15. janvārī (sestdien) plkst. 18.00 Kurzemes Ziemas svētku kauju atcere ar sekojošu groziņu vakaru.

JA ESAT IEDZĒRIS, NEBRAUCIET
Ministry of the Attorney General
Ontario
Roy McMurtry, Attorney General
William Davis, Premier

Gunārs Grieze

Ne jau visur gaiši svētki

Bēdīgi konstatējumi par Griķu Žaņa un Baķu Annas kopā dzīvošanu ar autora pieceiķenējumiem.

Ziemas svētki atkal klātu,
Bet, ja apdomā ar prātu,
Nebūs visur svētku jūtas —
Dažam situācijas ir grūtas.

Amerikā dzīve skarba —
Daudziem tautiešiem nav darba;
Nav vairs bankā nauda lieka,
Nav vairs miera, nav vairs prieka.

Jāsarauj nu stingrāk josta —
Cilvēks jūtas kā uz plosta:
Kur vien raugās — tukša mala,
Peld uz priekšu — neredz gala…

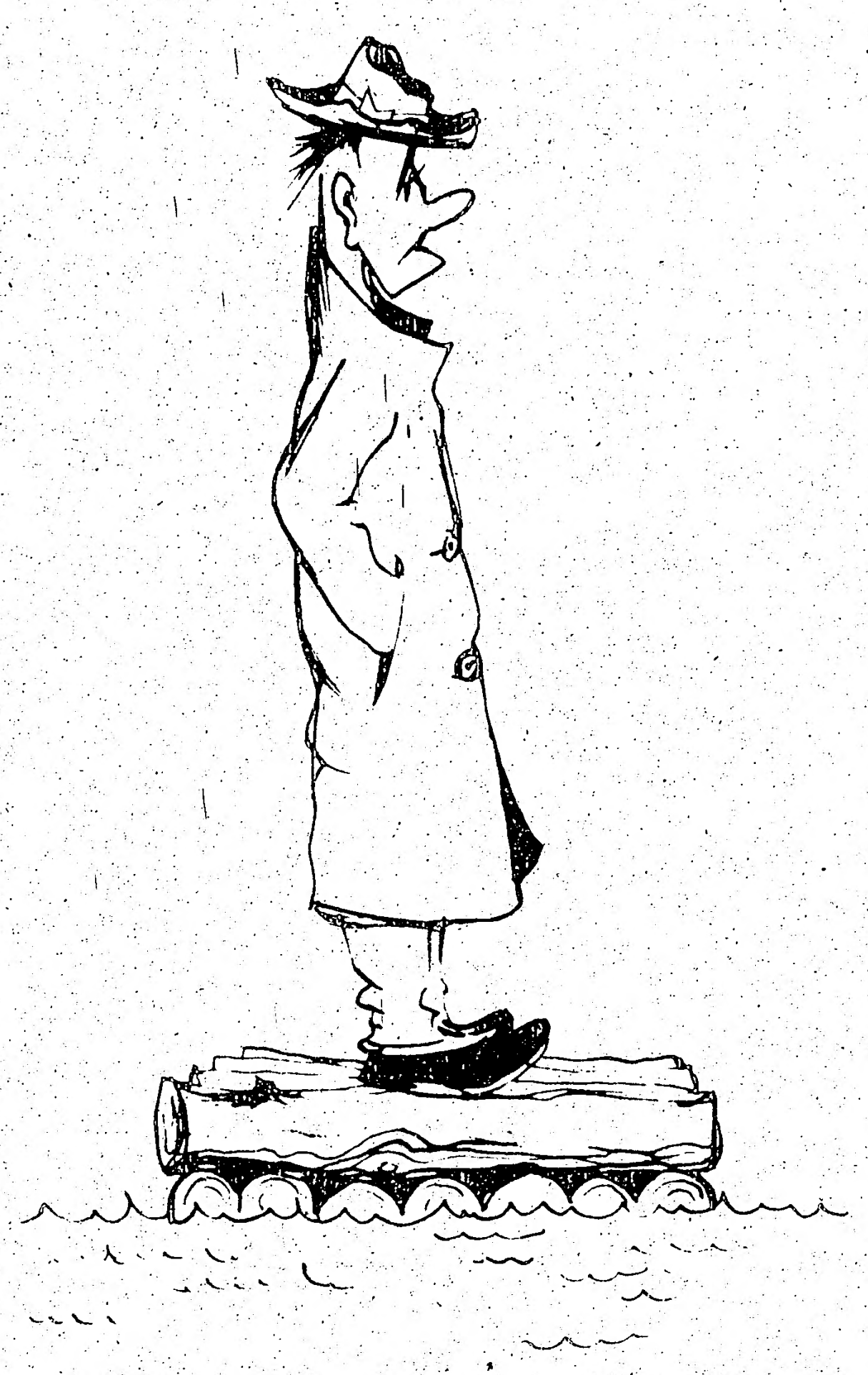

Arī Griķu Žanim grūti —
Lielas nepatikšanas ar brūti:
Tikko paknapi ar naudu —
Anna taisās prom ar jaudu!

Annu aprūpēt nav spējis,
Esot ,,čugunu vien lējis'':
Ka tai dzīvē nebūs raizes —
Netrūks kleitu, netrūks maizes.

Taču šodien maz tās meitas,
Kuŗām prātā maize, kleitas;
Kļuvušas tās elegantas
Un tām gribas dārgas mantas:

Pērļu krelles visvisādas,
Dimantus un zvēru ādas;
Tīk tām pirkt un naudu deldēt,
Dārgos peldbaseinos peldēt.

Žanim, protams, tas par dārgu,
Tāpēc viņš ar balsi vārgu
Lūdzas Annai, lai tā protas
Un lai lētākas pērk rotas;

Meklējot lai tādas vietas
Izpārdošanā kur lietas;
Varbūt, koka krelles kādas,
Mēteli no trušu ādas.

Nošvīkst gaisā varens pliķis —
Vaigu saķeŗ Žanis Griķis!…
Annai dusmās seja raustās,
Pārsteigtais pēc krēsla taustās.

Piesitusi grīdai kāju,
Anna ieņem pamatstāju;
Uzliek rokas tur kur gūžas —
Laiž nu vaļā savas slūžas:

,,Tagad klausies, vecais kraķi,
Neapvaino Annu Baķi!
Nemeklēšu šodien bodē
Dīpīšiem kas bija modē!

Neviens cits tā nevarētu
Piedāvāt man preci lētu;
Izlaidies tu pārāk esi —
Tāpēc pelnījis ,,pa fresi''.

Tas nav viss, kas Žani gaida,
Anna viņam ziņu raida:
Drīzumā tam būšot tiesa —
Izmantota Annas miesa!…

Žanis ,,tukšpadsmitus'' solot,
Koķetēdams, acis bolot,
Esot visur rokas licis
Un pie Annas miesas ticis…

Kā jau vīrietim ir dabā,
Izmantojis savā labā,
Cik tik spēdams, pilnu tvaiku,
Ļoti bieži, ilgu laiku.

Un, kad apmierināts ticis,
Annai ķēķī vergot licis:
Strādāt, vārīt, cept un sildīt,
Lai tam ir ko guznu pildīt.

Baķu Anna tagad aši
Informēšot visu plaši
Un, kad tiesai priekšā likšot,
Griķu Žanis čokā tikšot…

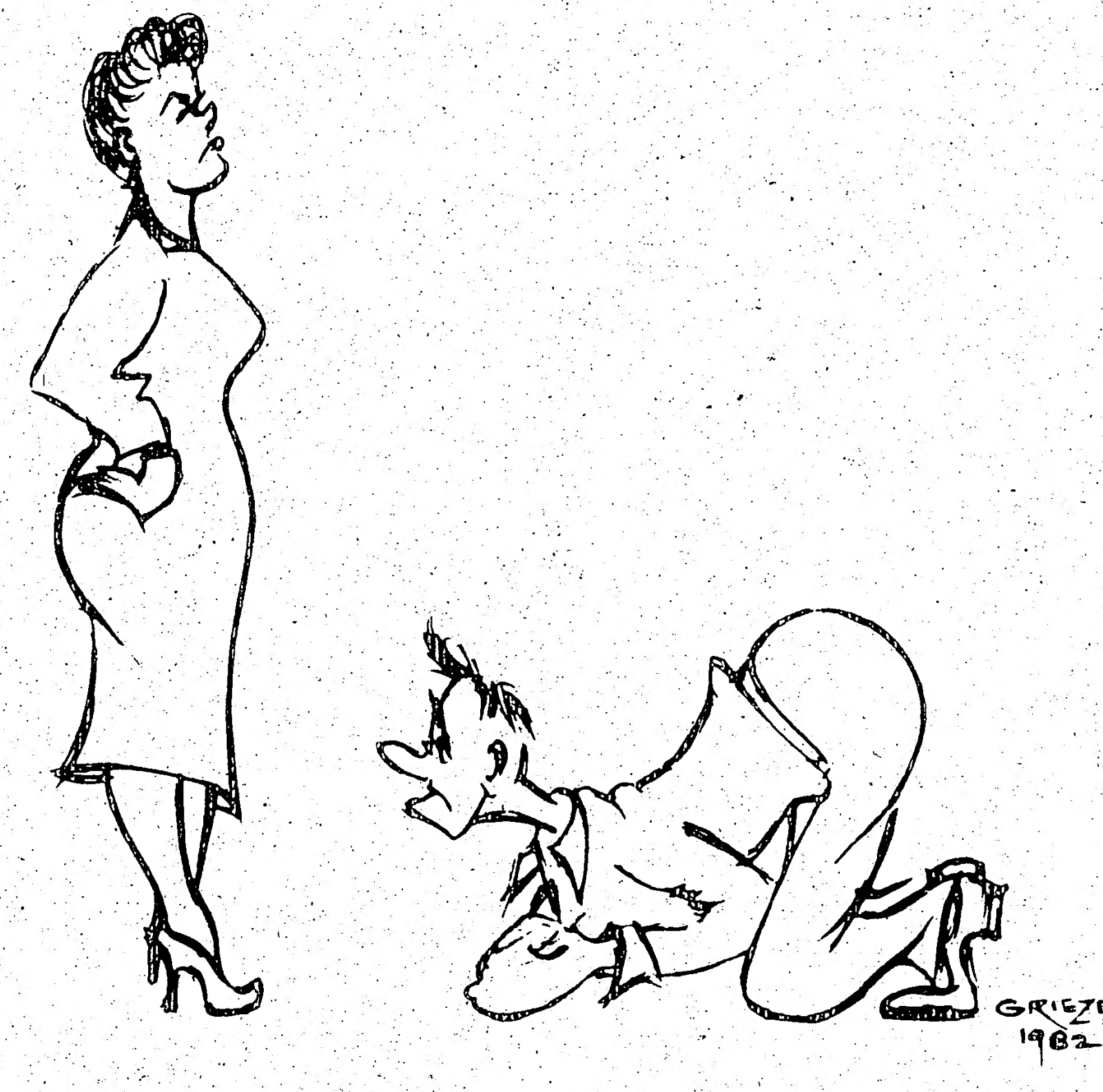

Žanis satriekts ceļos krita
Un ar pieri grīdu sita:
,,Anna, apdomā ko dari —
Mani iedzīt kapā vari!''…

Žēlastībai nav vairs vietas —
Anna paķeŗ savas lietas,
Atstāj savu kavalieri,
Kas uz grīdas dauza pieri…

Cerams, ka šī traģēdija
Svētkos kaut ko pamācīja:
,,Apdomā ar vēsu prātu,
Pirms tu meitai ķeries klātu.

Un, kad viņai klātu brauci,
Ne jau kopā dzīvot sauci;
Jo, lai neizietu greizi,
Satiecies tā — retu reizi…

Ved uz kīno, kādu bāru,
Izmaksā tai kaviāru,
Un, kad rīta gaisma rodas —
Saki, lai tā mājup dodas!''

Svētkos Griķu Žanis domā
Censties nebūt sliktā omā;
Aizmirst to, ka nav vēl darba
Un ka Anna bij' tik skarba.

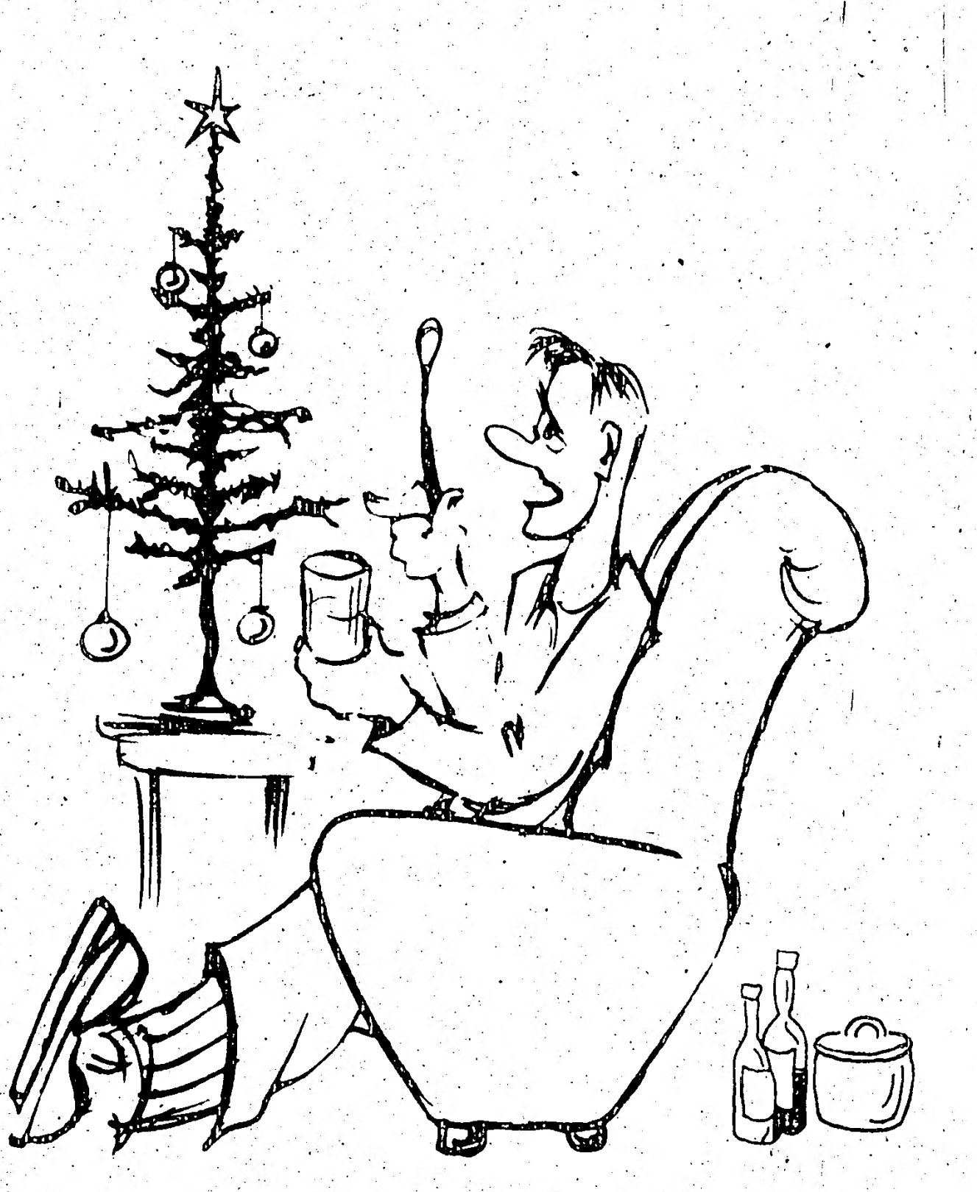

Kaut ar' atmiņā vēl pliķis,
Tomēr kaut kā Žanis Griķis,
Glāzei piedauzīdams takti,
Svētkos dungo ,,Kluso nakti''.

Baķu Annai ejot grūti —
Stipri ,,uzņemot uz krūti''
Un pēc informācijas un datiem
Braukājot pa citiem štatiem.

Tagad meklējot ar jaudu
Kādu vecpuisi ar naudu;
Skolotu, ar augstiem grādiem —
Īpašumiem visvisādiem.

Ja jūs tādu kaut kur rodat —
Baķu Annai ziņu dodat!
Lai tai nauda ir un manta
Un tā staigā eleganta.

Jaunam brūtgānam, ja nauda,
Būs ar Annu dzīvot bauda;
Arī mīlestību varēs taisīt,
Vientulību beidzot projām raisīt.

Laikraksta lasītājiem, sludinājumu devējiem un līdzstrādniekiem

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS

novēl LATVIJA AMERIKĀ REDAKCIJA un IZDEVNIECĪBA

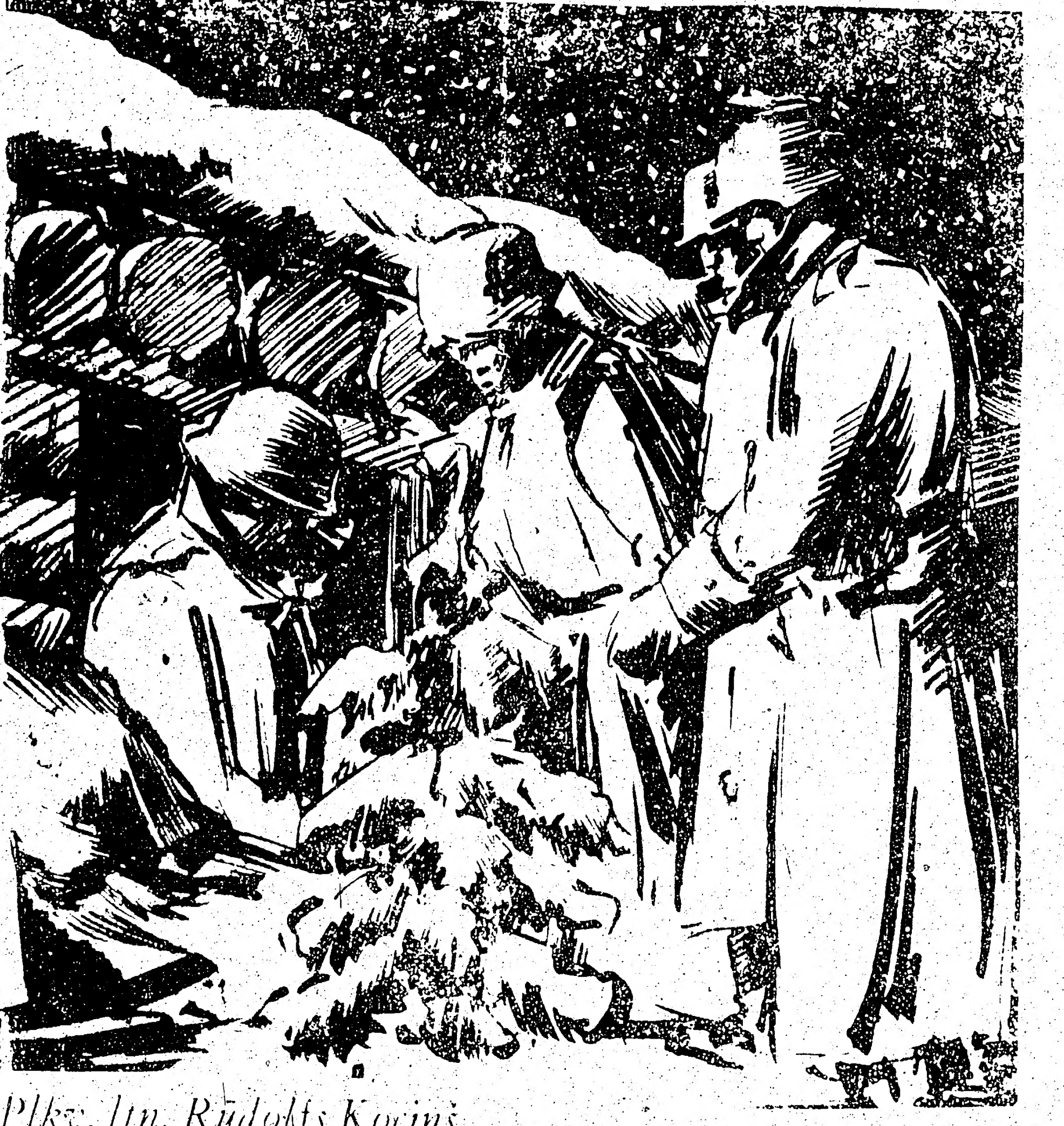

Plkv. ltn. Rūdolfs Kociņš

Ziemas svētki Kurzemē

Latviešu 19. divīzija ar kustīgo aizstāvēšanos sakāva 10 krievu divīzijas — tātad desmitkārtīgu pārspēku. Tas notika Dobeles telpā no 1944. gada 23. līdz 31. decembrim.

Kauja Kurzemes cietoksnī noslēdzās nevien ar 19. divīzijas taktisko panākumu, noturot savu iecirkni visumā, bet tam bija arī izšķīrēja operātīva nozīme — krievu 2. Baltijas frontes komandieŗa nodoms ieņemt Ventspili un Liepāju tapa izjaukts.

Tā skan sauss ziņojums par faktiem, kur dzīvo cilvēku it kā neredzam, kas it kā paslēpies aiz pašu notikumu gaitas. Tā tas arī ir pareizi, jo kaujas sniegums ir daudzu individu un vienību saskaņotas darbības summa. Karaspēka daļa ir orķestris, kur redz diriģentu, bet mazāk dzird un redz katru atsevišķu instrumentu. Un tomēr tieši šeit no individa atkarājas ļoti daudz, jo darbība notiek uz dzīvības un nāves robežas. Tas prasa milzīgu morālisko spēku, un tāpēc cīnīties spēj tikai veseli un stipri individi un tautas.

Palēninot Ziemsvētku kauju filmu, aplūkosim tuvāk dažas raksturīgas epizodes:

23. decembrī ap pusdienas laiku 21. vācu divīzijas fronte vairs neeksistē — tā ir saārdīta. Visā aizstāvēšanās kājnieku pozicijā ir ienaidnieks. Vesels tanku korpuss pa 21. divīzijas atvērtām slūžām gāžas pozicijas dziļumā. Tanku smailēm vēl jāpārvar dažas aizstāvju baterijas un prettanku grāvis, un tad ceļš uz Ventspili ir brīvs. Ziemsvētku priekšvakarā sarkanie tanki būs Baltijas jūras krastā pie Ventspils, Pāvilostas un Liepājas. Tā domā ģen. Jeremenko, to saprot arī latviešu artilerijas divīzionu komandieŗi majori O. un I. Tanki uzsāk kauju ar labi maskētām latviešu baterijām. No dziļuma piebrauc arvien jauni tanki, izvēršas un šauj. Viņiem pilnā sparā atbild divu vieglo divizionu 24 stobri. Konorāde ir apdullinoša. Trāpīti deg pirmie tanki, tad nākošie un atkal nākošie. Tas nekas,ja viens pašu lielgabals iznīcināts ar visu apkalpi, ka pēc brīža izsit otru un 70 m attālumā pie prettanku grāvja pievirzījušies krievu kājnieki, kas milzīgā artilerijas un tanku divkaujas troksnī apstulbuši un nespēj pāriet triecienā. 8. baterijas komandierim, kas pieteic zaudējumus maj. O., liekas, ka ir īstais laiks atrauties un kauju turpināt no dziļuma. Viņš saņem sava komandiera atbildi:

„Jums vēl šauj divi lielgabali? Kāda laime, kaptein! Devītai strādā tikai viens. Šaujiet!"

Tanī dienā sarkanie tanki netika pāri diviem latviešu artilerijas divizioniem, kaut arī maj. O. trijās baterijās palika 5 kaujas spējīgi lielgabali. Vakarā mūsu artileristu vietā nostājās no jauna sapulcinātās vācu 21. divīzijas atliekas. Mūsu artileristus novietoto atkal dziļumā. Kā pēdējais aiz savas baterijas vairāk simtu metru attālumā pa guļkoku ceļu pāri Durbu cirstei solo 8. btr. sakarnieki. Ir jau stipri krēsla. Pēkšņi priekšā redz vairākus siluetus, kas izrādās bruņoti sarkanarmieši. Uz sakarnieku saucienu: „Ruki verch!" tos bez lielām pūlēm sagūsta, bet viņu atbilde noskan vislabākā limbažnieku izloksnē: „Iekš vien mier, vecīš! Mēs netik šāvuš uz jūs, nešauj jūs uz mūs!" Tie tiešām ir 43. divīzijas sarkano karotāji, kas kopā ar 216. latviešu divīziju ņem dalību krievu uzbrukumā. Abas divīzijas ietilpstot korpusā, ko komandē ģen. Brantskalns. Šīs dienas kaujā viņu rota, aizslīdējusi mūsu baterijām garām; bija krūmos sabijusi līdz vakara krēslai. Kad dažu metru attālumā aizbraukuši lielgabali, gatavojušies atklāt uguni, bet, izdzirduši braucējus runājam latviski, nosprieduši: „Nešaus vis, tur brouc latvieš puiks!" Arī šo sarkano karotāju sirds bija kopā ar kurzemniekiem. —

Krievu uzbrukuma telpas pašā galotnē pie Rumbām cīnās kapt. Krasts ar savu steigā sastādīto bataljonu un pie Dirbām vltn. Ancāns ar divīzijas kaujas skolu. Starp šiem atbalsta punktiem fronte nav viengabalaina, un pa starpām garām sūcas krievu kājnieki. 19. divīzijas cīnītāji saprot, ka šinīs vietās viņi pārvalda ceļus, kam uzbrucēji var gan aizslīdēt garām, bet nespēj dabūt līdzi municiju un pārtiku, bez kā uzbrukuma sparam drīz jāizsīkst. Vīri cīnās burtiski zobus sakoduši. Zaudējumi ir smagi, bet vadības nolūks iegūt laiku aizstāvēšanās pārkārtošanai ir īstenots un uzdevums izpildīts.Vltn.Ancāns kopā ar 7. btr. komandieri vltn. E. ielenkti cīnās un ar saviem vīriem atvaira divi diennaktis visus krievu uzbrukumus. Sašauti 16 krievu tanki. To paveic ar 7. btr. vienīgo lielgabalu un tuvcīņas ieročiem. Ar triecienlielgabaliem pārsit ielenkuma žņaugu un izved ievainotos. Izlaužas vltn. E. baterijas atliekas un no kaujas skolas 180 vīriem veseli iznāk 35. Pārējie visi ievainoti. Daudz kritušo. —

1. pulks zaudējis svarīgo Zvejnieku augstumu, kas par visu cenu jāatgūst. Pretuzbrukumā raida vltn. Bērziņa un Pauzera rotas. Bērziņš uzbrūk frontāli un netiek uz priekšu. Pauzers uzbrukumā mēģina apiet kalnu no ziemeļiem caur Džūkstes purvu, bet nonāk slazdos — to purvā ielenc. Starp latviešu vīriem jau krīt krievu rokas granātas. Pauzers, ap sevi savilcis vīrus, gatavojas pēdējam triecienam, kam jābūt spējam, ātram un sparīgam. Te pēkšņi purvu pārlido kaujas lidotāju formācijas, kas ar klāja ieročiem apstrādā ielenktos. Met bunmbas. Detonācijās nolīgojas viss purvs. „Pareizi trāpīts!" rūc vltn. Pauzers. Bumbas krīt tieši krievu vidū . . . Pauzers izmanto apjukumu un triecienā pāri bumbu krāteŗiem izlaužas pie savējiem, gūstā saņemdams vēl dažus sarkanarmiešus. —

26. decembŗa vakarā 6. pulka 3. rotas pašos kreisos sānos vada komandieris v. v. Ansons jūt, ka „kaut kas nav labi". Kā tad — pazudis kaimiņš pa kreisi, kas aizstāvēja Tempju augstieni. Tur tagad dzird krieviski lādamies. Piesteidzas rotas komandieris ltn. V. un aizelsies atdod pavēli: „Anson, ar vadu izlūkošanā! Noskaidrot, vai augstumā 73,0 ir krievi un vai no aizmugures nepienāk jauni spēki. Informācijai—ienaidnieks pārsteidzoši iebrucis visā 2. pulka 1. bataljona iecirknī. Pretuzbrukums top organizēts." Ansons ar 2 patšautenēm nodrošinājis savas rotas kreisos spārnus, ar varu dodas virzienā uz austrumiem, jo tikai no turienes var pienākt jauni spēki. „Bet kas ir augšā tanī pumpā?" Viņš pāri plecam vēro 73,0. Kā būtu, ja uzprasītu pašiem krieviem, vai jauni spēki patiešām pienāk?

Īsa apspriešanās ar pāris kapŗāļiem, un Ansonam lēmums gatavs: mēs esam krievu papildspēki un dodamies uz 73,0, kas tagad rietumos no mums. To mēs viegli ieņemsim no aizmugures, jo vaņkas mūs noturēs par savējiem! Ansons izrīko vadu strēlnieku barā un ved tagad uz rietumiem. No kalna kaut ko krievu valodā sauc. Atskan mašīnpistoļu uguns. Ansons dodas triecienā pret kalna skaustu. Krievi pajūk tumsā uz visām pusēm. Četrus saņem gūstā. Par jaunu spēku pienākšanu tie tomēr nekā nezina pateikt. Gūstekņus un ziņojumu nosūta pulka komandierim.

Sācies mūsu pretuzbrukums. Augstumā 73,0 ieņemšanai ir ļoti 'svarīga nozīme, jo iebrukušie krievi, jūtot savu aizmuguri apdraudētu, steigā atstāj 2. pulka iecirkni, ko no jauna ieņem šī pulka 1. bataljons. Ansons atgriežas pie savas rotas. Pēc nedēļas viņš kā pirmais latviešu instruktors tapa Bruņinieku Krusta kavalieris.

27. decembrī 6. pulka komandierim no vācu 270. pulka pārsienamā punkta piezvana vltn. S., pulka 1. rotas komandieris, kas pieteic stāvokli pulka labā spārnā, kur rota uzņēmusies tuvcīņu ar apmēram 2 krievu bataljoniem. Ienaidnieka lielā pārspēka dēļ ciesti smagi zaudējumi, un Bitšķēpu atbalsta punkts kritis. „Pulkvedi, mēs te esam 11 smagi ievainoti — es, ltn. Pētersons un 9 vīri. Tas ir viss, kas palicis no rotas. Mēs darījām visu, vairāk nevarējām," aizžņaugtu elpu nobeidz ziņojumu vltn. S., kam cauršautas plaušas.

Ziemsvētku kauju epilogs norisinās Jāņukroga šaurumā, ko aizstāv 6. pulks. Pret to vēršas gandrīz visa sarkano 2. Baltijas frontes artilerija un 100. korpusa 3 strēlnieku divīzijas, kā arī kaujas aviācija. Visa šī slodze gulstas galvenā kārtā uz grenadieŗiem ierakumos. Vissmagāko kauju izcīna ap Vanagu mājas drupām. Katru krievu iebrukumu likvidē ar prettriecieniem.— Kurzemes cietokšņa virspavēlnieks katru rītu noprasa 19. divīzijas komandierim, vai krievi šodien būs Liepājā. Divīzijas komandieris to tālāk jautā 6. pulka komandierim, kas atbild: „Pēdējais šāviņš vēl nav izšauts. Ne Liepājā, ne Ventspilī tie nebūs."

31. decembrī noslēdzas Ziemsvētku kaujas, kas bija viena no 6 lielkaujām, ko izcīnīja Kurzemē uz latvju zemes par latviešu tautu un tās brīvību. Valsts, tautas kopības un brīvības ideja bija tā, kas latvju karotājos iedēdzināja nedzirdēto cīņas sparu, uzupurēšanās gatavību un pacēla to varonības virsotnē. Tāpat kā seno zemgaļu karotājiem, kuršiem un letgaļiem; tāpat kā tiem, kas, gribēdami verdzības važas nokratīt, gāja cīņā Bebru un Kaugaru nemieros un -905. gadā; tāpat kā latvju strēlniekiem un atbrīvošanas cīņu dalībniekiem. Uz brīvības altāŗa latvju tauta ziedojusi daudz. Pēdējais ziedojums bija ar vistālejošākām sekām: Kurzemes cietokšņa galvenā kaujas līnija bija arī fiziskās robežas sastāvdaļa starp austrumiem un rietumiem. Un ja pie šīs barjēras sašķīda ap 150 boļševiku divīziju kaujas sastāvs, tad tas bija liktenīgi visai atlikuma Eiropai — boļševikiem pietrūka šo spēku, lai 1945. gada ziemas mēnešu ofensīvā Oderas vietā sasniegtu Elbu un Reinu. Tā ir pagātne. Nākotnes nozīmē notikušam austrumu frontē ir tā nozīme, ka Atlantika savienības bruņoto spēku virspavēlniecība var telpas ziņā nospraust vietu, kur sākt aizsargāt atlikuma Eiropu. Un operātīvais lēmums skan: „Pēc iespējas tālāk uz austrumiem no Reinas." Telpas ziņā šo iespēju ierobežo dzelzs priekškars. Bez austrumu frontes un latviešu karotāju līdzdalības priekškars varēja šodien būt pie Reinas un par pie Ziemeļjūras.

Nākotnes atziņu un izredzes vislabāk izsaka ģenerālis Eizenhauers šādos vārdos: „Neviens nevar citu tautu aizstāvēt: savas tautas aizsardzības gatavība meklējama viņas dvēselē. Mums pienākas rūpēties, lai Eiropas sirds un dvēsele būtu vesela!"

Kā sava bargā laikmeta dokumentus Latvju Žurnāls tālākās lappusēs reproducē Latvijas nacionālo partizānu nelegālo laikrakstu ASTOŅPADSMITAIS NOVEMBRIS, frontes laikrakstu LATVIJAS KAREIVIS un TĒVIJU. Pāri 7 gadiem šīs lappuses atspoguļo tautas noskaņojumu tanīs liktenīgajās dienās ap 1944. gada Ziemsvēku laiku.

LATVIJAS KAREIVIS
LATVIEŠU FRONTES LAIKRAKSTS
71. nr. *Otrdien, 26. decembrī* *1944. gads*

Biruta Senkēviča

Ziemas saulgrieži

Dedziniet gaišu guni,
Laidiet Dievu istabā!
Dieviņš brauca pār kalniņu
Sudrabotu mētelīti.
T. dz.

Baltās sniega pārslas lido. Tās nāk no tālajiem okeaniem un trauc pār laukiem, pilsētām un arī pār mums. Mums vajaga baltus svētkus, vajaga baltumu, kas nestu gaismu tumšajos domu kambaros un aizputinātu visu netīro, jo vienīgi balto ceļu ejot, ap cilvēku aust smaids un labvēlība.

Dosimies arī mēs atmiņu kamanās uz latviešu agrāko sētu, novērosim, kā viņi svinēja svētkus un kur tie smēla spēku izturēt 700 gadu ilgu svešniecības varas laiku.

Ziemā, kad diena kļuvusi visīsākā, gaidīdami saules atgriešanos, mūsu senči visas izdarības grupēja ap gada visīsāko dienu un svinēja Ziemas svētkus. Šai laikmetā viss saules spēks uz visu radību likās gluži pazudis, kādēļ ļaudis centās iet saulei palīgā, ar visādām izdarībām atbaidīt tumšos garus, jo līdz ar svētku aizvadīšanu mijās gadi un iesākās jauns pagrieziens cilvēku dzīvē. Ceļi ir aizputināti, aizputinātas arī ceļa zīmes, bet pa šiem ceļiem svētkos nāk arī ciemos senās svētku dienas mīļajā dzimtenē, un tev viss liekas tik tuvs un mīļš.

Viss rudens laiks bija pavadīts raitā darbā, un saimnieks, šis darba rūķis, atlieca darba smagumā noliekto muguru un kopā ar ģimeni un saimi ļāvās trīs dienu ēšanas, dzeršanas, dziedāšanas un dejošanas priekiem, gaidot gaismas neatlaidīgo tuvošanos.

Ziemas svētki jau no laika gala bija bagātākie svētki, tādēļ tos personificēja — tēlojot, ka tie atbrauc izrakstītās kamanās un atved pilnas klētis labībiņu un citus labumus. Svētku prieks un laime ir pārpilna veco un jauno sirdīs, ir aizmirsts darba smagums un nopūtas.

Lai kāpinātu svētku prieku un labsajūtu un veicinātu auglības svētību, mūsu senči ģērbās dažādās maskās. Lielos baros gāja no mājas uz māju. Ķekatniekiem—budēļiem bija arī savas dziesmas:

Iesim, puiši, tais mājās,
Kur tie zilie dūmi kūp,
Kur meitiņas adītājas,
Baltas vilnas vērpējiņas.
Tās dos cimdus, tās dos zeķes
Tās dos baltas villainītes.

Ķekatnieki katrā sētā bija laipni gaidīti, jo ticēja, ka vieta, kur ķekata savu kāju spēra, bija laimīga. Ar savu ierašanos viņi nesa svētību mājas dārzos, laukos un ar savām dejām izmina nezāles. Parasti ķekatnieku un mājas ļaužu starpā risinājās asprātīgas sarunas un dziesmas.

Ķekatu vecākais ar žagaru bunti izpēra nepaklausīgos bērnus, slinkās meitas un vedekliņas. Saimniece ar saimnieku pacienāja ciemiņus ar speķa raušiem, pupām, zirņiem, alu un citiem gardumiem. Izdzerot pacēla kausu augstu gaisā un vēlēja mājas iemītniekiem labu laimi.

Manā bērnībā vairs neticēja nekādiem māņiem, bet mūsu puiši un meitas ar kaimiņu jauniešiem pirms Ziemas svētkiem vairākus vakarus sagāja (sauktajās vakarēšanās) kopā un gatavojās svētku ķekatu izdarībām: gatavoja maskas un dziedāja dziesmas. Vecmāmiņa mācīja vecās dziesmas, kas nākušas līdz no aizmūžiem, bet paklusām pie sevis norūca — kristīgiem cilvēkiem nevajagot veco laiku pagānu dziesmas dziedāt un vecos māņus kopt, kā to vecais mācītājs teicis. Vecmāmiņa paliek brītiņu klusu un tad turpina: ,,Bet tie jau bija tāpat mūsu mīļie latvieši, un tas viss darīts priekam.'' Un pati sāk dziedāt:

Gana lieli Ziemas svētki
Noslīdēja lejiņā;
Iesim veci, iesim jauni,
Timbāsim kalniņā.
T. dz.

Sarunām piebiedrojas tēvs un apliecina, ka dažādas izdarības bijušas jau 12. gadu simtenī. Viņš atnes vecu Latviešu Avīzi no 1885.g. un lasa: ,,Tad ļaudis, lauka un rijas darbus nobeiguši, gāja no mājas uz māju, vilkdami ar lūku virvēm lielu bluķi. Kurās mājās ar šo bluķi atnāca, tur to uzņēma ar lielām gavilēm, ēšanu un dzeršanu, tad vilka to atkal tālāk uz citām mājām un darīja tāpat. Beidzamajās mājās bluķi sadedzināja par zīmi, ka vecā gada pūliņš beigts un iesākas jauns gads.''

* * *

Tēvs vēl turpināja, ka viņam mazam esot, kaimiņu Kniploku ļaudis esot bluķi mūsmājās atvilkuši, bet vectēvs bāries, lai neaizdedzina salmu kaudzi.

Mūsu senči ticēja, ka bluķim sadegot, iznīkstot viss ļaunais un tumšais. Tas ir apliecinājums visam labam — gaismas uzvarai pār tumsu.

Pieminot atkal ziemas saulgriežus svešumā, neaizmirsīsim, ka tiem bija ļoti nopietna vieta latviešu dzīvē, jo tas bija atpūtas un pārvērtēšanas laiks, kurā sagatavojās jaunam darba cēlienam, kas veda pretim atmodai un gaišākai rītdienai.

Svētkiem un Jaunajam gadam tuvojoties, domās iedzīvināsim šī vakara skaistumu. Lai svētku miers un saticība mājo ap mums. Visu ļauno, kas kā lipīga miglas dūmaka lido ap mums (vecie ļaudis ticēja vēja pūtieniem), lai šie nozīmīgie vēja pūtieni aizdzen lipīgo nesaticības dūmaku un ieved sadraudzīgā sadarbībā. Ticēsim, tāpat kā mūsu senči ticēja: ,,Dos Dieviņš, liks Laimiņa laba mūža dzīvošanu.''

* * *

Lidija Venta-Dobrovoļska

Ziema

Pūkas baltas,
mierīgas un saltas,
maigi aužas
sniega baltā segā:

apklāj kokus, krūmus,
zemes māti,
lai top sēklas, asni
mierā krāti —

jaunai augšanai
un jaunai ziedēšanai — — —

Sniedziņš
zemes miegu
aijā klusi

Saka tai:
tu mierīga nu dusi,
mīļā zeme —
auglīgā un labā —

Sniedziņš
tavu grūtniecību glabā!...

* * *

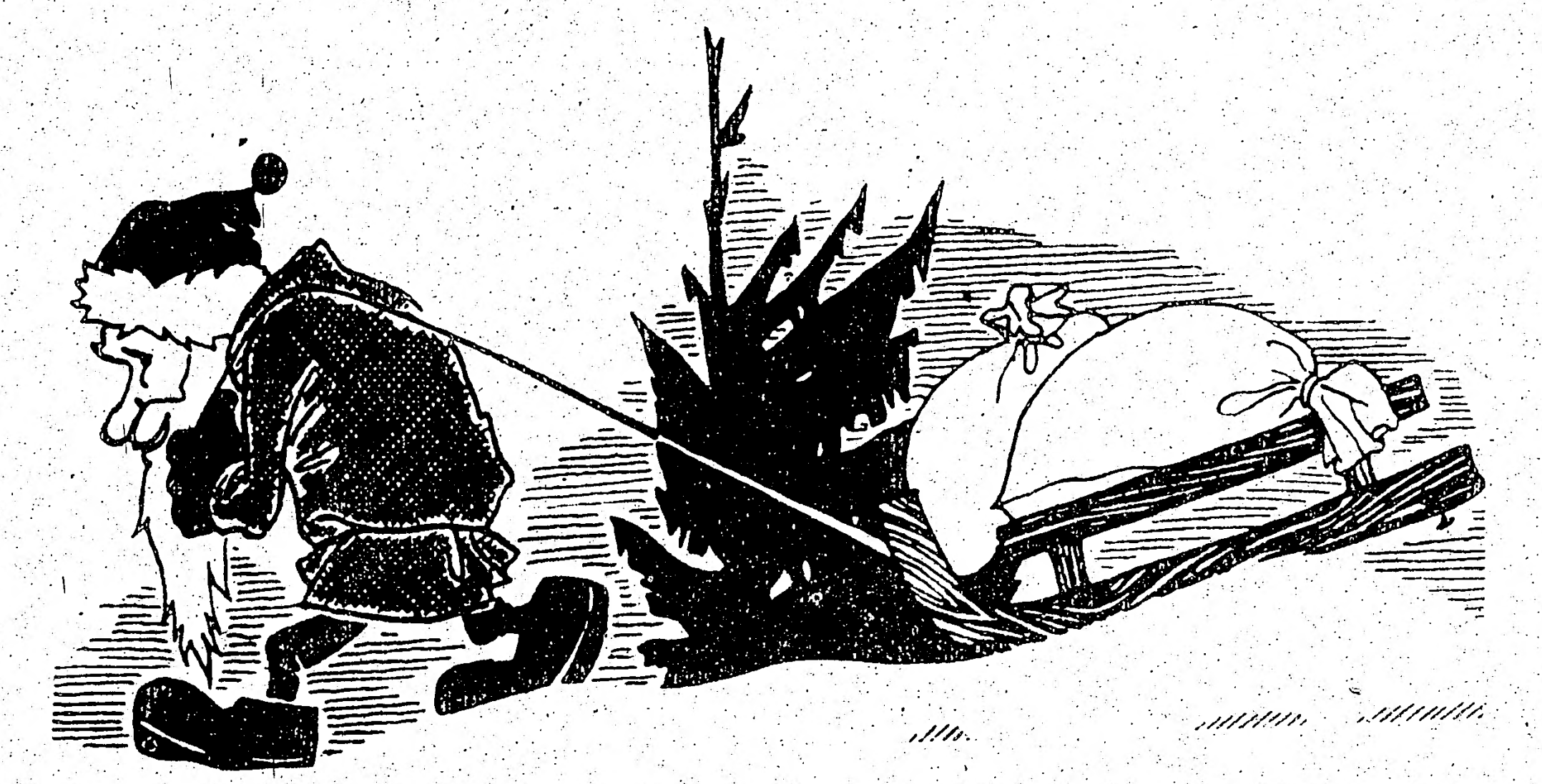

Nikolajs Kalniņš

Ziemas ķēniņš

(bērniem)

,,Māsiņ, man vairs nenāk miegs!
Laukā uzsniedzis ir sniegs —
Mīksts kā vate, balts un tīrs,
Jāceļ būs mums sniega vīrs:
Lielu galvu, garu snīpi,
Mutē iespraudīsim pīpi.'' —

Ivetiņa izberž acis:
,,Brālīt, kāpēc jātaisa tāds tracis?
Sniegs jau būs vēl rīt un parīt,
Tad tos darbus varēs darīt;
Tagad, ja tev manis žēl,
Ļauj man pagulēties vēl:
Gribu redzēt kaķīti,
Sapnī noķert zaķīti!'' —

Brālītim nav sirds no koka,
Māsiņu nu noglauž roka:
,,Čuči, čuči, ja nāk miegs,
Varbūt nenokusīs sniegs
Šodien vēl un arī rīt —
Es jau varu pagaidīt.'' —

Paiet varbūt stunda viena,
Laukā nu jau liela diena,
Kad pie loga Ivetiņa
Arī skrien kā šaudekliņa:
''Brālīt, es jau izgulējos
Un ar zaķi sapnī skrējos,
Nu man vairāk nenāk miegs,
Skriesim laukā, kur viz sniegs!'' —

Ātri tagad bērni abi,
Saģērbušies silti, labi,
Šaujas tā kā bultas laukā
Ziemas dienā baltā, jaukā.

Sniegs ir mīksts un labi veļas,
Sniega vīrs drīz dārzā ceļas:
Uzvalks viņam tīrs un balts,
Pats viņš cienīgs, dižens, stalts
Pacēlis kā dārgu rotu
Plecam pāri kuplu slotu.
Sarkans burkāns top par snīpi,
Koka zariņš līks — par pīpi,
Divās rindās spīd kā pogas
Baltos svārkos melleņogas;
Acis top un mute plata,
Lai vīrs runā, lai vīrs skata,
Ko tāds meitēns var un zēniņš:
Kronēts viņš kā ziemas ķēniņš!

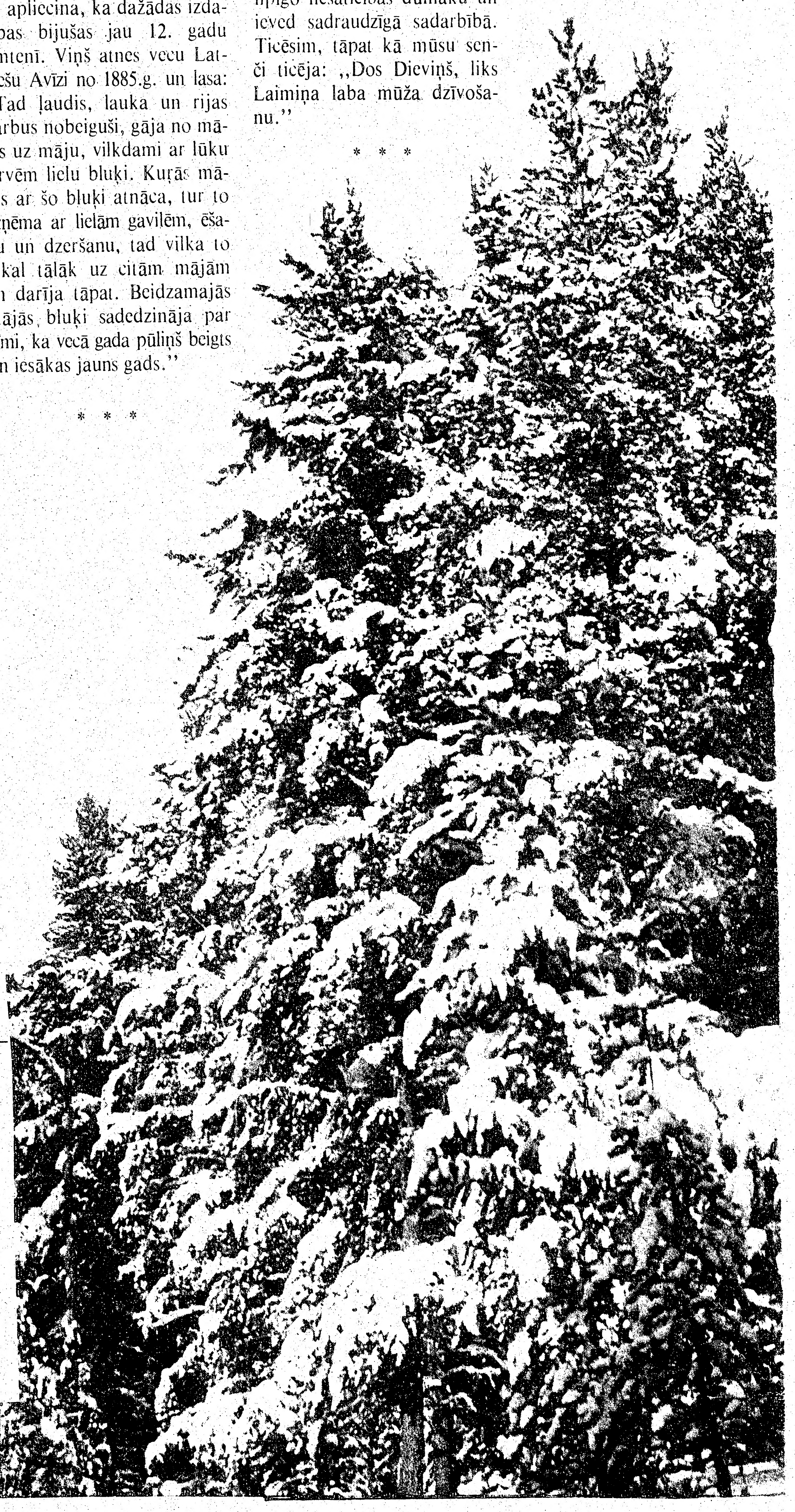

A. Apse

Rīgas ratiņi

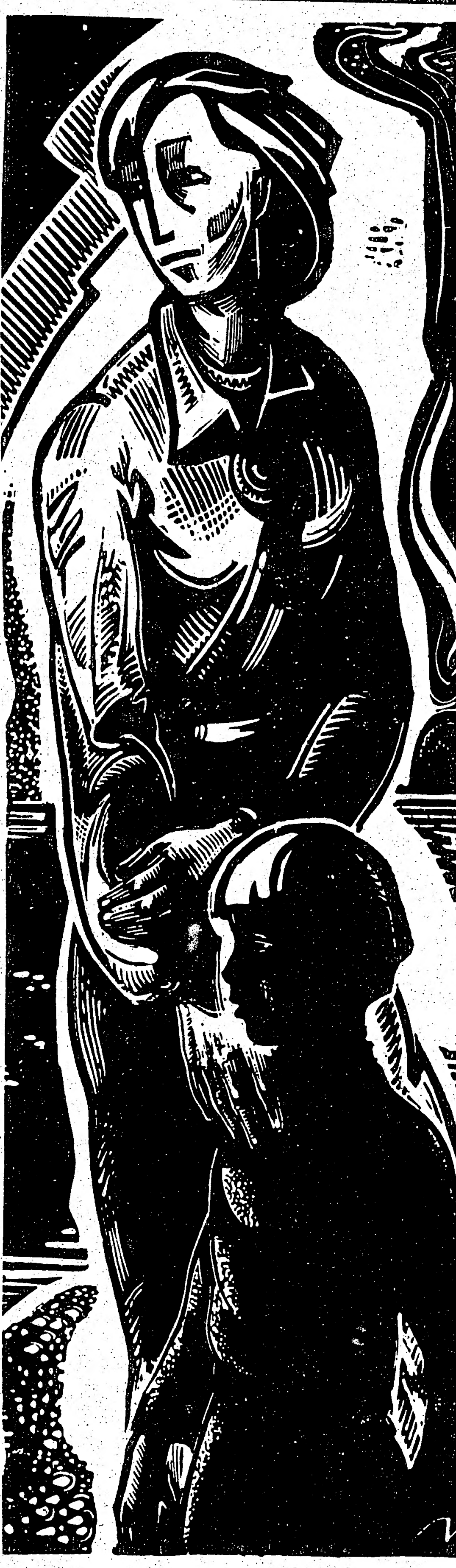

Kad vācieši bijuši jau Lietuvā, māte ielikusi mani rokas ratiņos un vilkusi projām no Iecavas uz Rīgu. Un kā lai nebūtu vilkusi? Avīzēs bijuši gari stāsti par vāciešu briesmu darbiem, bet ļaužu stāsti vēl garāki un baigāki: vāçu karavīri visu nopostot, vecus un slimus vīrus dzenot uz Vāciju strādāt, sievietes nomokot, bērnus uzdurot uz gariem iesmiem, izcepot un apēdot...

Vēlāk, kad biju jau izaudzis par kājām rikšotāju, māte stāstīja:

- Biju no frontes saņēmusi kartīti, ka tēvs kaujā pie Mazuru ezeriem kritis. Bēdas bija lielas, tu vēl biji pavisam mazs un vācieši nāca virsū. Tikai pēc diviem gadiem no Vācijas pienāca tēva kartīte, ka viņš bijis smagi ievainots un nesamaņā, vācieši viņu aizveduši uz slimnīcu, tur gulējis ilgi, tad pārsūtīts uz gūstekņu nometni.

Kad sākās lielā bēgšana, caur Iecavu uz Rīgu stūmās milzīga bēgļu karavāna: braucēji un gājēji. Lielie kliedza un klaigāja, bērni brēca. Zviedza zirgi, māva govis, īdeja teļi, blēja aitas, kladzināja vistas. Daudzi zirgi jau bija sākuši klibot, daudzām govīm bija atmīti, asiņaini nagi, tās vairs nevarēja paiet. Aiz Iecavas bija iekārtots aploks, kur varēja nodot lopus nokaušanai armijas vajadzībām, bet lopu pieņēmēji jau otrā dienā bija aizbēguši. Pie miesnieka Velcera mājas uz laukuma nolika milzīgus katlus: tur vārīšot zupu bēgļu paēdīšanai, bet vārītāji un ēdinātāji nebija atbraukuši. Bēgļi paši kāva govis un teļus, vārīja, cepa un ēda, bet Iecavā vairs nebija maizes un sāls, arī daudziem bēgļiem vairs nebija. Vienā dienā bēgļi noraka apkārtnes saimnieku kartupeļu laukus. Stāsti par vāciešiem kļuva arvien briesmīgāki, lai gan vāciešus vēl neviens nebija redzējis. Paklīda arī valodas, ka krievu cars visu Baltiju esot atdevis vācu ķeizaram. Te nākšot iekšā un palikšot vācieši. Varēšot palikt arī grāfi, baroni un tādi, kas protot vācu valodu. Visiem citiem būšot jāiet projām uz Krieviju. Es vācu valodu pratu, bet, ja te vairs nebūs latviešu, tad būs jādzīvo pie gluži svešiem ļaudīm... ja karavīri mani nebūs nomocījuši un tevi apēduši.

Nedomā, ka man bija viegli atstāt mūsu māju, likt tevi ratiņos un stumties līdzi bēgļiem kur arī bija daudz negantu cilvēku! Un briesmīgs juceklis! Kas bija stiprāks, tam bija vara un taisnība. Braucēji, kam vēl bija stipri zirgi, dzina nost no ceļa gājējus un ratiņu vilcējus. Kas tūlīt nepaklausīja, tiem sadeva ar pātagu un iedzina grāvī. Aiz Iecavas bija mana tēva mājas, bet tur vairs neviena cilvēka nebija. Aizbraukuši! Durvis bija vaļā, atslēga durvīs. Pabaroju tevi, atpūtos, tad gāju tālāk. Jo tuvāk pie Rīgas, jo vairāk bēgļu ceļš izskatījās pēc kaŗalauka, tikai nebija karavīru. grāvjos gulēja beigti zirgi, salauzti rati, izmētātas mantas. Nokārtām galvām, padzīti tālāk no ceļa, stāvēja slimi zirgi un govis. Sakņupuši sēdēja cilvēki, kas bija saslimuši, pārguruši vai noberzuši kājas. Lopi klīda apkārt. Saimnieki, mietiem rokās, sargāja kartupeļu laukus, bet, kamēr vienu malu sargāja, otrā malā jau bradāja lopu bars un rakņājās cilvēki.

Ķekavā izskatījās tā, it kā tur būtu milzīgs gadatirgus. Bija laukums bēgļu paēdināšanai, bet ļaudis stāstīja, ka tur tiekot klāt tikai vīri ar rungām un dūrēm, citiem neesot vērts stāvēt un savu kārtu gaidīt. Uz to laukumu es nemaz negāju. Ko ēst vēl bija šis tas, ko biju paņēmusi līdz no Iecavas. Piena gan vairs nebija. No bēgļiem, kam bija govis, pienu varēja nopirkt, bet maza kanniņa maksāja zelta rubli. Papīra naudu vairs nekur neņēma. Zelta rubļi man bija, un bez piena tu nepaliki. Ķekavā pieņēma arī lopus armijas uzturam. Pircēji bija kaŗavīri, bet viņi maksāja tikai papīra naudā.

Uz Daugavas tiltiem stāvēja zaldāti. Bēgļus gan ielaida Rīgā, bet laukā vairs nevienu nelaida. Zaldāti nekā nerunāja, bet ja runāja, tad atbildēja, ka nekā nezinot. Ļaudis stāstīja, ka vācieši esot jau Iecavā un nākot arī no Jelgavas, tādēļ uz to pusi nevienu nelaižot. Ka ķeizars Baltiju atdevis vāciešiem,esot tikai tukšas valodas. Rīgā tūlīt ienākšot krievu kaŗaspēks, un Rīgu vāciešiem nekad neatdošot. Tādēļ droši varot iet uz Rīgu un nogaidīt, kamēr vāciešus aizdzīšot atpakaļ uz viņu zemi. Rīgā runāja, ka pilsētā nevarot palikt. Visi lopi jānododot un jābraucot uz Krieviju, bet neviens nezināja, kad ies vilcieni.

Kāds virsnieks man pateica, lai eju uz Kaŗa komandantūru. Aizgāju. Lielā istabā pie gaŗa galda sēdēja daži uniformēti vīri un rakstīja. Daži sēdēja un šķirstīja avīzes. Viens sēdēja uz atsevišķa galda un spēlēja balalaiku. Gāju tam klāt, iedevu savu oficieŗa sievas apliecību un kartīti, ka vīrs frontē kritis.

,,Bāba, kur tu lien? Tev jānāk šeit!" iebļāvās kāds no rakstītājiem. Spēlētājs nolika balalaiku uz galda un klusā samtainā balsī, kā aizsapņojies, ierunājās:

,,Ivan Ivanovič, balodīt, lai tak babuška nāk pie manis. Vai neredzi, ka viņai zēns uz rokas? Gan jau arī tev tāds reiz būs. Man jau ir. Ķijevā. Vot, Ivan Ivanovič, balodīt... Babuška, kas tev tie par papīriem?...Ā, vīrs bijis kapteinis un kritis frontē! Vot, bijis labs kapteinis, labs ķeizara zaldāts! Nav bēdzis, bet kritis jau pirmajā kaujā... Ivan Ivanovič, balodīt, raksti papīru, lai viņa ar oficieŗu piederīgo transportu tūlīt brauc uz Pēterburgu!"

Ivans Ivanovičs noplātīja rokas:

,,Jāsu labdzimtība, nav transporta."

,,Vot, nav transporta! Kad būs?"

,,Jūsu labdzimtība, es nezinu."

,,Vot, tu, baldīt, nezini. Kuŗš zina?"

Jūsu labdzimtība, es nezinu, kuŗš zina!"

Ivan Ivanovič, balodīt, tad raksti papīru, lai tepat mūsu virtuvē kritušā varoņa sievai un dēlam katru dienu dod labi paēst, kamēr būs transports. Vot! Un tu, mazais balodīt, kad izaugsi liels, arī būsi labs ķeizara zaldāts. Tad kaŗa vairs nebūs, abi ar manu dēlu varēsit sargāt ķeizaru. Vot!"

Labdzimtība sāka atkal spēlēt balalaiku, es paņēmu papīru un gāju uz virtuvi - tepat sētas mājā. Tur visādas ēdamas lietas saiņoja lielās koka kastēs. Man bija jāiet pie resnas sievas. Tā lasīja manu papīru un sāka smieties:

,,Mums te vairs nekā nav! Viss ir jau sakravāts kastēs. Šovakar brauksim uz Pēterburgu. Arī tur tie oficieŗu kungi visi ir pārcelti uz citurieni.Vai viņi to vēl nemaz nezina, ka raksta tādu papīru? Ā, jūs latviete, un vīrs kritis.. .Jūs varētu braukt mums līdz. Par virtuves ļaudīm es esmu noteicēja."

,,Uz Krieviju negribu braukt."

,,Jā, es saprotu! Svešā zemē un ļaudīs ar mazu bērnu... Arī mēs vēl nezinām, kas Pēterburgā īsti būs jādara un vai visas varēsim palikt kopā. Bet Rīgā pašreiz nav nekādas jēgas. Un drīz būs bads. Būšot cits komandants, varbūt ka tas ievedīs kārtību. Runā ka Rīgu sargāšot un kaut kur aiz Ķekavas būšot fronte. Tad Rīga būs pilna ar zaldātiem. Jums būs grūti."

,,Rīgā es nepalikšu."

,,Tad būsit gudri darījusi!.. Anna, ieliec viņai ratiņos šo to kas mums te vēl ir. Tu jau zini."

Jauna sieviete ievilka manus ratiņus virtuvē un piekrāva ar visādām ēdamām lietām, tā ka gandrīz vairs nezināju, kā uzsēdināt tevi. Gribēja vēl dot lielu kannu ar pienu, bet to ratiņos vairs nevarēja ielikt, bija jāmeklē mazāka. Pārsedzu mantas ar segu, kaut kā uztupināju tevi un gāju. Saimniece parādīja ceļu caur maziem vārtiņiem uz citu ielu, lai nebūtu jāiet caur komandantūru.

Mēs abi dzīvojām radinieku Zelmeņu dzīvoklī. Viņi bija pametuši visas mēbeles, atslēgu atstājuši pie sētnieka un aizbraukuši uz Pēterburgu. No komandantūras virtuves labumiem man ko ēst bija diezgan, grūtāk bija ar tevi. Piens sarūga, un rūgušpienu tev nevarēju dot. Atradu veikaliņu, kur pārdeva arī pienu, tikai bija jāiet pa sētas durvīm. Bet tas bija dārgs piens! Maza kanniņa maksāja piecus zelta rubļus. Pārskaitīju rubļus, šad tad pacilāju arī apakšsvārkos iešūtos zelta gredzenus un gudroju, uz kuŗu pusi iet, jo Rīgā vairs ilgi nevarēju palikt. Caur Rīgu uz Ķekavas pusi maršēja kaŗavīri, brauca lielgabali. Piedzērušies kareivji naktīs klaiņoja apkārt un dauzījās pie durvīm.

Rīgā biju nodzīvojusi ilgi, jau pārāk ilgi, bet es visu laiku nevarēju izgudrot, uz kurieni lai tevi velku? Arī ratiņiem riteņi bija izļodzījušies, tie varēja salūzt tepat uz ielas. Sameklēju ratu meistaru. Tas bija vecs vīrs un arvien smējās. Vai šim nav jauni ritenīši? Varbūt arī vecos var salabot?

,,Tos neviens vairs nevar salabot! Ha, ha, ha! Jāmet projām! Ha, ha, ha! Jaunu man vairs nav. No kā lai taisu? Bet ja tev ir... ha, ha, ha! Ja tev ir labs zelta gredzens, vari dabūt gluži jaunus ratiņus. He, he! Vienus vēl esmu pagrabā paslēpis. Ha, ha, ha!"

Aizgāju aiz stūŗa, atārdīju no apakšsvārkiem vienu gredzenu un devu ratiņu meistaram. Viņš ilgi grozīja pirkstos un apskatīja ar dubultām brillēm, tad izvilka no pagraba jaunus un stipri kaltus ratiņus.

,,Ar tiem tu savu dēlu varēsi aizvest pie paša ķeizara! Ha, ha, ha! Un tu, mazais, kad izaugsi liels, mācies par ratu meistaru. He, he! Kļūsi bagāts! Ratus vajag arvien. Ha, ha, ha!"

Kamēr meistars aizvēra un aizslēdza pagraba durvis, redzēju, ka pagrabā bija vēl vairāki jauni ratiņi. Nu jā, bija arī citi bēgļi, gan jau bija arī salūzuši ratiņi, un gan jau vēl bija arī zelta gredzeni.

Ieliku tevi jaunajos ratiņos, dzīvokļa atslēgu atstāju pie sētnieka un gāju uz to pusi, no kuŗas vēl arvien nāca bēgļi - gāju pretī frontei. Uz to pusi maršēja, jāja un brauca zaldāti, veda arī lielgabalus. Pie Daugavas tilta stāvēja bruņoti zaldāti.

,,Bāba, kur tu? Uz to pusi civīlisti nedrīkst iet!"

Rādīju savu apliecību, bet nerādīju kartīti, ka vīrs kritis.

,,Vot, kapteiņa sieva! Uz kurieni gribi iet?"

Uz Torņkalnu. Tur man dzīvo radinieki."

,,Kuŗā ielā?"

Pateicu kādu ielas nosaukumu, ko nekad nebiju dzirdējusi. Kāds no zaldātiem pielika roku pie cepures:

,,Ej!"

Torņkalnā man nebija ne radinieku, ne pazīstamu cilvēku. Gāju pa šosēju tālāk uz Ķekavu. Bēgļu, kas gāja uz Rīgu, bīja maz, bet uz Ķekavas pusi gāja un brauca daudz kaŗavīru ar lielgabaliem. Pie Ķekavas atkal stāvēja sargi.

,,Bāba, kur tu?"

,,Uz Ķekavu. Tur man dzīvo radinieki."

,,Rādi papīrus!"

Zaldāts ar manu apliecību iegāja kādā mājā. Iznāca oficieris:

,,Vot, tu esi oficieŗa sieva! Vīrs aizgāja kaŗā, palika sieva un mazs bērns. Man arī palika sieva un maza meitenīte. Pēterburgā... Uz kurieni tu gribi iet?"

,,Nekur. Man tepat aiz Ķekavas dzīvo radinieki. Palikšu pie tiem."

,,Kādēļ nebrauci uz Pēterburgu?"

,,Nebija transporta. Bērnam Rīgā vairs nevaru dabūt pienu."

,,Vot, nebija transporta! Suņu dēli, nav devuši transportu! Bet bērnam pienu vajag. Semjonov, balodīt, atnes no virtuves pienu, maizi un sviestu! Ko tu citādi pie radiniekiem ēdīsi, ko dosi bērnam?... Bet te būs fronte. Vēl nav, bet būs. Tad tev būs jāiet atpakaļ uz Rīgu "

Semjonovs atskrēja ar kanniņu piena, spainīti sviesta un veselu klēpi maizes. Kad gāju projām, dzirdēju, ka oficieris teica:

,,Vot, dūšīga bāba! Atnākusi ar bērnu uz fronti!"

Arī Ķekavā man nebija neviena pazīstama cilvēka. Gāju tālāk. Abās ceļa pusēs zaldāti raka bedres. Apstājās, noskatījās, bet neviens man nekā neteica. Tālāk ceļš bija tukšs — ne bēgļu, ne kaŗavīru. Apsēdos, pabaroju tevi, paēdu pati un gāju atkal tālāk uz Iecavas pusi. Kļuva tā savādi ap sirdi, bet — vai nu mani tiešām nomocīs, tevi izceps un apēdīs? Gaŗu šķēpu viņiem nebija.

,,Frau, wohin?"

Biju priecīga, ka mācēju vāciski.

,,Gribu iet uz Iecavu. Tur man ir māja."

(Jauna romana fragments)

V. Pāvuls

Bullīša Ziemsvētku brauciens

FRAGMENTS NO ROMĀNA TRAKAIS PĀVULS

PATIESS STĀSTĪJUMS

Īsi pirms svētkiem iestājās atkusnis. Ledlaužu salauzītais ledus no Daugavas iziet jūŗā, sniegs saplok, sniega vīram pagalmā nokrīt rokas. Tēvs — grib braukt uz Roju, dabūt kādu reņģi uz svētkiem. Māte gan brīdina, ka vārnas sēžot koku galos, solīdamas vēju ar salu, bet tēvs uz māti un vārnām neklausās.

Kamēr zvejnieki pievedīs reņģes, apskatīs to vraku aiz Rojas dambja, un — viens, divi — būsim atkal mājā. Ja nav kamanu un zirga, tad jābrauc vien ar to pašu Bullīti.

Tēvs nav gluži pārliecināts, vai ostas valde mūs laidīs laukā ziemā bez glābšanas vestēm, raķetēm un citām mums nevajadzīgām lietām, tādēļ mēs — jūrnieku valodā — izšmaucām pa tumsu.

Gaŗām Daugavgrīvas bākai dienvidu vējš mūs izdzen jūŗā, kur aizdedzinām signāllaternas un iestartējam motoru. Bullītis, vēja un motora dzīts, zina, kur skriet, jo cik reižu te nav braukts! Vējš pierāmo, bet ir jau labs gabals noskriets, un bāka ar savu vienīgo aci vairs lāga nevar saredzēt. Rīgas uguņi kā sārta blāzma saplūduši debesīs, un arī Jūrmalas uguņi cits pēc cita pazūd jūŗā, atblāzmu nosūtot mākoņos.

Kad vējš nostājas pavisam, tēvs ieiet kajītē nosnausties, kamēr es palieku pie stūres. Stūres koku piesienu pie borta, un Bullītis skrien tik taisni, ka nemaz nav jāstūrē. Reizēm pametu skatu uz priekšu un atpakaļ, bet visbiežāk skatos uz spožo zvaigzni virs Bullīša deguna, kas rāda man ceļu.

Atceros vecu joku. Reiz kapteinis, gulēt iedams, norādījis kuģa puikam, uz kuŗu zvaigzni stūrēt, bet jaunais stūrmanis drīz vien cēlis kapteini augšā un prasījis, uz kādu zvaigzni tagad stūrēt, jo tai pirmajai jau esot pabraucis gaŗām.

Man tas nav jāprasa arī tad, kad ieraugu citas zvaigznes tuvu pie horizonta, kas nāk man tieši virsū. Tās pazīstu jau no tālienes. Tās ir mastu ugunis Stokholmas pasažieŗu tvaikonim, kas ved uz Rīgu svētku cieminus. Spoži apgaismotais kuģis man paiet tik tuvu gaŗām, ka redzu priecīgos cilvēkus uz borta man mājot. Tas aizdrāžas, atstādams aiz sevis melnu dūmu svītru un lēzenu vilni, kur Bullītim pašūpoties.

Šķiet, nekad nav tik vientuļi kā būt uz jūŗas rāmā ziemas naktī, kad tev tikko gaŗām pabraucis kuģis, pilns gaismu un priecīgu cilvēku. Esmu pavisam viens. Tuvu pie ūdens, bet tālu no zvaigznēm debesīs un cilvēkiem uz zemes. Cauri motora pukšķēšanai nedzirdu pat tēvu kajītē krācam, un jāatstāj stūre, lai aizietu uz Bullīša priekšgalu to paklausīties. Ļoti cilvēcīga un nomierinoša skaņa, ja pašam nav jāguļ. Tēvs guļ ļoti cietu un reizē ļoti trauslu miegu. Tad pienāk mana reize līst kojā. Nezinu, vai ilgi esmu gulējis, kad mani pamodina viegla švirkstoņa gar Bullīša sāniem. Galvu laukā izbāzis redzu, ka jūŗā peld mazi ledus plācenīši. Tēvs cer, ka saulei lecot mazliet uzpūtīs vējš un ledu aizdzīs. Uzpūš arī, bet ne mums pa ceļam.

Pārmaiņus stūrējam visu gaŗo dienu, cīnoties ar pretvēju un ledus plācenīšiem. Tēvs grib izmest enkuru aiz Rojas dambja un to arī izdara, tikai — otrā naktī pēc 28 stundu brauciena.

,,Gan zvejnieki no rīta mūs pamodinās'', tēvs kojā ielīzdams cerību pilns nosaka.

Pamostos sadzirdējis, ka tēvs plēš skalus aizkuram. Tēvs gatavo brokastis! Liek pēdējās speķa šķēles uz pannas, un arī trumulis jau sīc uz kambīzītes. Liekas vēl stipri agrs. Kajītē dzeltenu gaismu dod petrolejas lampiņa ar piekvēpušu cilindru un krāsniņa, kas jau nokarsusi gluži sarkana.

,,Vai tad bomītis būs jāliek apakšā, ka nevari pats piecelties? Reņģes drīz būs klāt, bet tu te staipies kā svētdienā.'' — Tēvs zina, ka esmu nomodā, un no balss noprotu, ka viņš atļautu man vēl pagulēt.

Izrausies no migas, pāris kāpienos esmu pie lūkas un atrauju to vaļā.

,,Uzvelc labāk ko kājās!'', tēvs aiz muguras man nosauc. Prātīgs padoms. Ārā salst! Nekādas dzīvības, izņemot manējo un pīļu baru, kas laidelējas, meklēdamas vaļēju ūdeni. Rojas ciemā vietām vēl deg ugunis, citos logos jau spoguļojas saule. No skursteņa ceļas baltas dūmu strūkliņas stāvus pret tumšajām debesīm. Ne vēja pūsmiņas. Bullītis iesalis tik stipri, ka no mana svara nemaz nesalīgojas.

,,Nāc nu siltumā, dēls!'', tēvs no kajītes sauc. ,,Nav ko saldēties bez vajadzības.''

Tēvs domā, ka ap dienas vidu uzpūtīs un tad, vai nu kāds zvejnieks izbrauks, vai arī laidīsim mājās.

Šo to pa kajīti knibinādamies gaidām ,,uz ūdens kustēšanos''. Vēju nesagaidām, bet ledus pēcpusdienā sakustas. Beržas gar mola akmeņiem brikšķēdams un krakšķēdams. Brīžiem pār visu jūru noskrien kā pistoles šāviens ar atbalsi. Ledus pārsprāgst, un plāksnes lien cita citai virsū vai mēģina uzrāpties uz mola.

Ledus slīdēšana apstājas, Bullīti nesasniedzot. Mola otrā galā atbrīvojas laukumiņš tīra ūdens. Tur salaižas pīļu bariņš — tikai pārdesmit pēdu no Bullīša.

Sagaidāma vēl viena skaista, auksta nakts.

Tēvs nosaka, ka rīts gudrāks par vakaru, un arī liekas gulēt.

Rīts atkārtojas tikpat skaists, tikai bez brokastīm. Vai patiešām zvejnieki, pagāni tādi, neredz, ka te ir iesalis Bullītis un man gribas ēst? Ledus ir pietiekoši stiprs, ka varu noiet krastā, bet tēvs mani atrunā. Krastā es tikšot, bet kā atpakaļ? Vai tad līdz vakariņām nevarot pagaidīt? Gan jau māte ko siltu cepeškrāsnī būšot paglabājusi.

Paskatos tēva sejā un debesīs. Saprotu. Gaiss nodudzis. Ziemeļvakaros pie debesīm karājas mazs mākonītis. Būs pārmaiņas. Nevajaga ne vārnu, ne reimatisma, lai pareģotu vētru. Tēvs pārbauda Bullīti no viena gala līdz otram. Liekie krāni nozūd kravas telpās, lūkas noķīlētas un aiznaglotas, motors saeļļots. Uz mola iznesam papildu tauvu ar abiem galiem uz Bullīša, lai vajadzības gadījumā varētu atsviest vaļā, uz mola nekāpjot. Ledus atkal sakustas, un viss milzīgais laukums spiežas uz krastu. Pret molu atdūries, rāpjas tam pāri un apkārt. Starp molu un krastu ledus saplaisā un slīd pa straumi, raujot Bullīti sev līdz, kamēr tauvas un enkurķēde nostiepjas. Cīnāmies, lai Bullīti dabūtu atpakaļ pie mola no ledus brīvajā ūdenī...

Silta brīze uzpūš no vakariem. Tēvs priecājas, ka vējš ledu aizpūtīs jūŗā un sašķaidīs. Bet — nākošā brīze atskrien cieta un asa no ziemeļvakariem. Iesvelpjas vantis, noslauka Bullīša klāju un aizpūš tēva cerības. Sarkana saule ielien zilos mākoņos, bet ziemeļos no tumša mākoņa atdalās pelēkas skrandas, kas ātri mums tuvojas.

,,Jālaižas! Būs ceļa vējš!'', tēvs uzsauc. Man tas divreiz nav jāsaka. Dažās minūtēs enkurs pacelts, gali atsviesti un buras uzvilktas, un Bullītis jau iegriezts melnajā ūdens upē, ko mols, šķeldams ledu, ir atstājis aiz sevis.

Tēvs stūrē, saģērbies kažokā, ausenē un stulmu zābakos. Vējš pārsviežas uz ziemeļiem...

,,Zini, dēls, būs jāsilda motors'', tēvs ierunājas. ,,Ledus spiežas uz krastu. Jālaužas cauri, kamēr nav par vēlu. Netiksim apkārt Mērsragam.'' Tēvs izliekas mierīgs, bet redzu, ka ir norūpējies. Motors niķojas kā parasti, kad tas visvairāk ir vajadzīgs. Griežu, griežu, kamēr elpa aizraujas. Joki nav. Bullītis pilnās burās skrien Mērsragam vairāk virsū nekā gaŗām. Beidzot motoriņš par mani apžēlojas un iepukšķas.

Tēvs sagriež Bullīti šķērsām vējā un sākam lauzt ledu. Kur Bullītis iestrēdz, palīdzam ar ķekšiem un virvēm. Vējš pūš Bullīti vairāk uz sāniem nekā uz priekšu. Uz raga sablīvētās ledus kaudzes aug mums pretī, bet otrā pusē, pret ziemeļiem, jau var saskatīt melnus viļņus.

,,Met zēģeles lejā!'', tēvs sauc. ,,Jātiek jūŗā!''
Straujš vēja brāziens pasteidzas pirms manis zēģeles noraut. Buras ar troksni pārplīst, un audekla gabali plandās gar mastu.

,,Ņem nazi!''; tēvs sauc. Sāku griezt, kur pagadās, un atgrieztās skrandas aizlido vējā. Tēvs sagriež Bullīti pret vēju, kamēr savaldu buru atliekas.

Ledus klipām, kas kraujas uz raga, aizslīdam gaŗām ar trīs jūdžu ātrumu. Ticis ārā no ledus sprosta, tēvs Bullīti sagriež atkal pa vējam un liek man piecelt gabaliņu no priekšzēģeles. Nesamies atkal kopā ar vēju, viļņiem un straumi, atstājot Mērsragu ar ledus klipām aiz muguras. Uz brīdi atvelkam elpu. Tēvs piesien sevi pie stūres, tā —katram gadījumam. Es iededzinu uguņus, jo ir jau satumsis. Pelēko mākoņu driskas joņo pār jūru tik zemu, ka grib saķert viļņu galotnes, kas aug augumā. Ir tik baismīgi skaisti, ka reizēm tēvs iesaucas kā tāds puika: ,,Skaties, skaties, kur devītais nāk!!''

Nāk arī kā pats nelabais, baltos matus vējā plīvodams. Skaisti un vareni! Bet to devīto nāk tik daudz, ka apnīk saukt un skatīties. Pa brīdim tēvs jau sauc: ,,Devītais nāk! Mūc lejā!''

Devītie jau paguvuši izaugt tik lieli, ka mazgā mūsu Bullīti no astes līdz galvai. Tumsa sabiezē, sniega vērpetes lido pār jūru, un brīžam es neredzu vairāk nekā kā tēva sasarkušo deguna galu un lāstekām piesalušo bārdu. Tā viņam tur būs jāstāv, kamēr... Jā. Kamēr? Kā viņš atradīs šauro ostas ieeju, nesadauzot Bullīti uz moliem? Varbūt izskriesim krastā kaut kur blakus Nordšildam? Kur mēs esam? Mērsragu pametām, saulei rietot, Cik ilgi ar tādu ātrumu esam skrējuši? Vienalga! Sniega virpuļi, viļņu gāzes un vēja brāzieni ir visa mūsu pasaule šajā brīdī. Tajā esam iekšā līdz ausīm. Cik ilgi jau esam projām? Trešā vai ceturtā nakts?

Devītie dun visapkārt, ledus lāstekas uz klāja krītot salūst tinkšķēdamas, un vējš auro kā ērģeļu stabules. Tēvs stāv kājas ieplētis pie stūres, kā piesalis ledus vīrs, un mazais buru trijstūrītis, kas palīdz tēvam stūrēt un Bullītim skriet, ir noledojis balts.

Sniega putenī nevienas bākas saredzēt nevar, bet pēc viļņiem redzu, ka tuvojamies krastam. Tie kļūst stāvāki, putaināki un ielejas starp viļņiem dziļākas. Kur mūs izsviedīs? Neticu brīnumam, ka mēs varētu ieskriet ostā.

Brīnums tomēr notiek. Uz brīdi pamirdz zaļa uguntiņa tieši kursā. Izberzēju acis un paskatos vēlreiz. Nekā! Sniegs vien. Pašķielēju uz tēvu. Viņš pamāj. Zaļā bāciņa tieši kursā viņam liekas dabiska lieta.

Mm — neticams brīnums! Otrreiz ieraugu bāciņu jau drusku pa labi.

,,Mūc lejā, lielais nāk! tēvs atkal sauc. Jāmūk ir, bet redzēt arī gribas. Milzu ūdenskalns paceļas aiz tēva un rauj Bullīti sev apakšā, kas, no viļņa bēgdams, skrien gandrīz stāvus no kalna lejā. Uz brīdi pat vēja nejūt viļņa aizsegā. Zaļā bāciņa padrāžas mums gaŗām un ieskrien vilnī. Putas vien nošķīst, kad tā pazūd vilnī, zaļo aci mirkšķinādama vēl cauri ūdens masai! Vienu mirkli bāciņa ir lejā zem mums, bet otru — mēs paši apakšā zem viļņa galotnes, kas, ūdens valnim sabrūkot, draud mūs aprakt. To es nedrīkstu sagaidīt ar vaļēju lūku un muti.

Metos lejā, aizcērtu lūku un, mēteli izplētis, pārliecos pāri motoram, to no ūdens sargādams, lai neapstājas. Pumpēju degvielu motorā ar roku, ka tas no naftas gandrīz aizrijas. Drusku parīstījies, pukšķ tālāk. Labs, mīļš motoriņš! Jāpasaka tēvam.

Kad atrauju lūku, klajs tukšs! Tēva nav! Izlecu uz klāja. Tēvs, striķos turoties, brauc līdz Bullītim kā ronis ārpus borta. Bullīša ātrums par lielu, lai tēvu varētu izvilkt. Bullītis jāapstādina! Jāiegriež vējā! Piesienu stūri pie kreisā borta, un Bullītis tik bīstami sasveŗas sānu vilnī, ka tēvu no ūdens gandrīz izceļu, bet nākošais vilnis jau to uzmet uz klāja, man tikai drusku piepalīdzot. Atmetu stūri, un Bullītis atkal drāžas pa vējam, kamēr tēvs izspļauj sāļo ūdeni un izberzē acis.

Esam kustīgi un priecīgi, jo devītais mums vairs klāt netiek. Reida viļņi, cīnoties ar Daugavas straumi, vārās kā katlā, bet tie mums vairs neliekas bīstami.

(Turpinājums 5.A lp.)

BULLĪŠA . . .

(Turpinājums no 4.A lp.)

Esam stipri kļūdījušies, cerēdami tikt drīz vien mājās siltumā un sausumā. Vētra trako tāpat kā agrāk un dzen jūru Daugavā kopā ar ledu.

„Ledi, ledi, visur ledi, kur vien acis griežas!" Dungoju vecu dziesmiņu, pa savai vīzei spiezdams un grūzdams un maisīdams ledus putru ar kārti. Mani senči esot dziedājuši, ejot grūtā darbā, kādēļ lai es to nedarītu, ja vēl neviens to nedzird? Dziedi vai raudi — mājās jātiek. Sākumā tiekam uz priekšu pa collai, vēlāk jau pa pēdai. Visa Zunde ar daļu no salas un pļavu otrā pusē ir pārplūdusi. Ūdens vēl nav paguvis sasalt, un vējš, paķēris Bullīti, nes ar tādu niknumu, ka ledus gabali lūzdami lec ārā no ūdens vai pazūd tam apakšā, lai atkal izpeldētu aizmugurē. Apturu motoru, lai ledū nenosit skrūvi. Bullītis vairs nav valdāms. Tas skrien pāri Zundei un viņpus applūdušai pļavai, lai atdurtos pret vecu šķūņa stūri pļavas otrā pusē. Vējš triecas burās un grib nolauzt mastu. Atkal jāgriež pušu visi sējumi! Masts izglābts. Bullītis, degunu gaisā saslējis, nekustas. Kopā ar Bullīti esam izsviesti krastā, tikai ne tajā, kurā gribējām. Tepat pāri Zundei ir Enkuriela ar mūsu mājām, karstu tēju un pīrāgiem, bet mēs Zundei pāri netiekam ne kājām, ne peldus.

Ar kārti sataustu zem Bullīša mīkstu zemi, un to ieslīpi atspiedis, lecu ārā,kā to dara laivinieki un sportisti. Vēja nests aizlidoju par tālu un iekrītu sniega kupenā. Tēvs pa slīpi noliktu kārti noslīd seklumā, kur ūdens ir tikai drusku pāri zābaku stulmiem. Šķūņa aizvējā tēvs ūdeni no zābakiem izlej. Man nav ko liet: ūdens caurtecei zābakos ir diezgan caurumu.

Mums ir priekšā tāls ceļš: līdz Āganskalna tiltam un atpakaļ pa Balastdambi. Vai patiešām citas izejas nav? Pat uz Bullīti vairs atpakaļ nevar tikt, ja negrib peldēt. Lielais vilnis Daugavas mutē mūs neaprija, lai redzētu, ko mēs varam izturēt. Turēsim arī, lai gan viss tas man liekas smieklīgi, nevajadzīgi un bezjēdzīgi.

Līdz pirmajam ielas stūrim skrienam, lecam un slidināmies vēja grūsti. Aiz stūra ievelkam elpu. Salst rokas. Norauju dūraiņus un dauzu rokas pār pleciem, kamēr pirksti deg kā ugunīs. Vējš ārdās kā nelabais. Līdz pusei atplēsis skārda izkārtni, dauza to pret mājas sienu, kas griezīgi čīkstēdama vēl turas uz pēdējās naglas. Vienīgā gāzes laterna līgojas staba galā uz āķa un cauri sniega bišu spietam met spēcīgas ēnas uz mazo ieliņu, pa kuŗu mētājas vēja svaidīti aplauzti koku zari un visādas drazas. Raganu nakts!

Skrienam atkal tālāk.

Man sametas žēl tēva, jo tas sasalušajās drēbēs nevar tik ātri paskriet kā es. Tālāk pa tiltiņu, vējam pretī cīnoties, cenšos iet tēvam pa priekšu, lai viņam būtu kaut cik aizvēnis. — Paša vaina vien ir, jo kas viņu dzina ziemas laikā pēc reņģēm, bet žēl tomēr. Tiltam tiekam pāri, turoties un velkoties gar margām. Aiz tilta nošļūcam lejā uz smilšu laukuma, kas apaudzis kārkliem un dod mums mazus atpūtas brīžus. Starp krūmiem sitas acīs smiltis un sniegs, bet aiz tiem mīkstas kupenas, kur var pat atsēsties. To gan nedarām, jo bail, ka nevarēsim vairs piecelties. Negribam, ka vēlāk kāds atrastu divus jūras braucējus nosalušus un ieputinātus sniegā turpat vai pie mājas durvīm. Tas būtu tik jocīgi, ka negribot iesmejos. Tēvs paskatās uz mani un arī mēģina pasmaidīt, lai gan nezina, par ko.

Vējš mūs vēl krietni sapurina, bet redzēdams, ka mēs tam lienam acīs, sarunā ar mākoņiem dot mums svētvakaru, ko laikam esam godīgi nopelnījuši.

Uz Balastdambja tas mūs vairs nespiež pie augstajām sētām, un debesīs ieraugu jau pa zvaigznītei. Ziemsvētku vakara deja ir izdejota.

Kā sals pieņemas, redzu no tēva bārdas un ūsām, kas apklāj muti ar sarmu, un jūtu no pilītes zem deguna, kas sastingst uz virslūpas.

Māte divus ledus vīrus saņem ar pārmetumiem un karstu mīksta ūdens baļļu, kur mums izmazgāt galvas, lai tiktu pie karstas tējas un siltiem pīrāgiem.

Māte stāsta, ka jūrā plosoties desmit baļļu stipra vētra un neviens kuģis ostā nevarējis ienākt.

„Viens ienāca", tēvs, tēju caur zobiem sūkdams, smaida.

Priecīgus svētkus!

JĀNIS SUDRABIŅŠ

IR ZIEMSVĒTKU LAIKS

...Tās ir bezgala smagas dienas, kad neviens vairs necer palikt dzīvs. Granātu viesulis, kas kopš 21. decembra griežas pār Dobeles cīņu telpu, nemitīgi prasa upuŗus. Laimīgas tās rotas, kas var saskaitīt astoņus līdz desmit cīnītājus, bet štābos pienākošie palīdzības saucieni pēc rezervēm — mēs nevaram vairs izturēt! — paliek bez atbildes...

Tomēr vīru gatavība uzupurēties sniedzas neiedomājami tālu. Ja krievam kur izdodas ieņemt kādu atbalsta punktu vai ielauzties līnijā, pulcējas leģionāri, kaut daži, un prettriecienā to izsit.

Bet krievu ir daudz. Tie krīt gubām, kas krājas ieroču ligzdu priekšā, uz lauka, kamēr daudzās granātu rautās bedres izskatās kā astru ziedi, kas izplaukuši baltajā sniegā.

Kur apvārsni noslēdz Birznieku māju meža galotņu bārkstis un aizlokās Rumbu-Pienavas lielceļš, kas nekurp vairs neved, stāv pulkveža Galdiņa kaujinieki. No Plamšu-Pūču rajona uz šo līniju viņi atnāca pagājušo nakti, bet jau kopš paša rīta spēcīga viesuļuguns neļauj pacelt galvu pār grāvja malu. Vīriem tas nav nekas jauns. Tagad, protams, nāks kājnieki. Nāks stāvus, kā parasti, un kāds grupas komandieris aizsmacis kliegs: — Kriči urrā! kriči urrā! — Un leģionāri iespiež ciešāk plecos patšautenes un noliek pa tvērienam rokas granātas.

Brīnums, tomēr — nē! Viesuļuguns pārtrūkst, artilerija tausta atsevišķus mērķus. Tad atkal pār galvām pārkauc „ērģeļu" zalve. Nākdamas no ziemeļiem, pārbrāž lidmašīnas, noklabina savus klāja ieročus un pār kaujas līniju nosēj bumbu paklāju.

— Taču, tiem svoločiem ir kas aiz ādas, — pārliecināti runā vīri un viņu asie skati urbjas starplaukā.

Kā tad. Īsā pelēkā ziemas diena tikko iegriezusies pācpusdienā, kad sākas ienaidnieka trieciens. Tas vērsts pret Rumbām un kaimiņu vienību, kas aizstāv Zvejnieku augstieni. Kaut leģionāri turas izmisīgi, boļševikiem izdodas atspiest kreiso spārnu, un tagad kājnieki plūst jaunradītajā spraugā.

— Muļķīgi!

— Tomēr, pie velna! — lādās rotnieks, vēl jauns leitnants. — Mēs viņiem nepadosimies! — Un savācis saujiņu pagurušo vīru, gandrīz turpat krievu degunu priekšā izveido jaunu šķērpoziciju.

— Lai nu viņi sāk, šie utainie!

Un nāk arī!

Dzirde kāri tveŗ uz brīdi iestājušos lielo, biedīgo klusumu, kas sīc ausīs cauri granātu grāvieniem un tālu patšauteņu aprautajām kārtām. Dzird motoru rūkoņu un ķēžu žvadzēšanu pret sasalušo zemi.

— Tanki!

— Jā, divi ienaidnieka tanki!

Lēni locīdamies tie uzrāpjas uz ceļa, pagriežas un, vilkdami platu sliedi neskartajā sniegā, brauc šurp.

Strēlnieki saskatās. Viņu galvās simts domu jaucas cita caur citu, ātri, saraustīti: — Ieraudzīs? Neieraudzīs? Rakums nav diezcik labs, vīru tumšie stāvi skaidri atdalās no baltā klajuma. Un tanku dūres?

— Labais, tās palika bunkurā!

Nejauki žvadzēdami un dobji rūkdami tērauda milzeņi veļas uz priekšu...

Sekundes iet vēža gaitu. Galvās joprojām maļ tās pašas domas.

— Zēni! — atskan kāda balss, — zēni, kam ir drosme?

Reizē paceļas vairāki stāvi.

— Nē, — tikai viens.

Šoreiz tas ir liepājnieks kaprālis Priedītis, kam rotnieks uztic atbildīgo uzdevumu.

Tad kaprālis skrien, skrien gluži atklāti, neslēpdamies uz bunkuru. Visu acis raugās uz tuvējo priežu jaunaudzi, kuŗas krēslā nupat ienirst skrējējs.

Bet tanki tuvojas, lieli un draudīgi.

— Vai paspēs? — uz vīru lūpām ir jautājums. — Ja nē, tad...

Tak kaprālis jau jož atpakaļ, katrā rokā sakampis pa tanku dūrei. Viņš vairs neskatās uz biedriem, bet skrej gar laukmali taisni uz ceļa grāvi.

Piepēži ierejas maksis, noklabina patšautene, noput zeme un sniegs.

— Pamanīts? — rotnieka pierē savelkas rūpju grumbas.

Bet ceļš ir jau klāt un arī tanki uz tā.

— Par tuvu!

— Ja.

Kaprālis tomēr nelaiž tos gaŗām, viņam ir aizmirsies, ka šaut varētu arī no muguras. Pieliecies, cauri ienaidnieka ložmetēju un patšauteņu kārtām, tas metas uz priekšu, atskatās, vai iegūts vajadzīgais attālums, un lec grāvī.

Nostiepjas sarkana liesma, atskan rībiens, un pirmais milzenis jau deg. Otrs strauji sagriežas un metas prom no ceļa. Augstu paceļas tā viens gals, rāpjoties pa grāvi.

— Nē, tālāk arī tev vairs nebraukt nekad! — kaprāļa sejā lasāma apņemšanās un — arī tas ir trāpīts.

Pret tumstošām vakara debesīm, kur sāk jau iedegties pa retai zvaigznei, šaujas gaišas liesmu mēles un ceļas melnu dūmu vāļi.

— Ir Ziemsvētku laiks, — domā kaprālis, kad viņš ir atkal pie grupas un sēd postenī kopā ar zēniem. Un kauja, kas pašreiz plosās, ir kauja par pēdējo Latvijas zemes stūri. Pēdējo!

Viņa rokas ciešāk apskauj mašīnpistoles spalu.

Jānis Sudrabiņš

Ilze Liepiņa

Ziemsvētku vēlējums

Lai šonakt sirds tev dziesmu dzied:
Prieks nācis pasaulē
Kā bērniņš mazs, kas silītē
Dus tālā Betlēmē.

Lai katrā logā zvaigzne zied
Un gaisma tumsu šķeļ,
Jo Kristus bērns tev labu vēl,
Miers tavā dvēselē.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

VAROŅU LATVIJA

Rirdāns

Nost ar dāmām un brālēniem

Lielajam Jānim, mazajam Jānim un Kārlim, visiem sagadījās jubilejas vienā mēnesī.

Lielajam Jānim bija 30 gadu jubileja kopš tas nācis atklātībā. Mazajam Jānim — 50 gadu kopš tas bija izkritis no vecās mātes klēpja un tā noteikusi: „Laime, ka tas nebija jaunais telēķis!"

Kārlim iekrita taisni pusotra gada atcere, kad viņš bija sācis krāt naudu jaunajai cepurei.

„Lai velns paliek par mazu puiku, ja mēs nerīkojam jubilejas svinības kopēji!" — lielais Jānis iebrēcās.

„Tas iznāks arī lētāk!" — mazais Jānis piebalsoja.

„Un dāmas arī jāuzlūdz!" — Kārlis apstiprināja.

Domāts — darīts.

Ielūgumi tika izsūtīti Lonijai, Mildai un Margai.

„Visādā ziņā jāizcep torte" — Kārlis lietišķi aizrādīja.

„Lonijai garšo skābu kāpostu zupa!" — Mazais Jānis iebilda.

„Bet Milda atkal mīļ latviskus mājas cepumus!" — lielais Jānis nobeidza.

Gan visu to gribēja sarežģīt apstāklis, ka saimniecei slimnīcā pašreiz grieza aklo zarnu. Bet prom iedama viņa bija atļāvusi tiem rīkoties pa virtuvi, kā vien tie vēlas.

Nekavējoties no grāmatnīcas tika pa telegrāfu izsūtīta pavāru grāmata. Un sestdienā pēc darba katrs jubilārs ieradās ar tortes, cepumu un skābu kāpostu zupas izgatavošanai nepieciešamām izejvielām. Arī kāds padzēriens netika piemirsts.

Kaimiņmājas saimnieks, redzot saiņu un bundžu transporta kvantumu, apjautājās vai draugi nevarot pie reizes arī viņa māju izremontēt un salabot jumtu. Viņš, nabags, neatjēdza, ka te notiks trīs kultūrvēsturiski sarīkojumi vienā paņēmienā.

No pavāru grāmatas satura rādītāja ātri izlēmām, ka cepumi būs — „trauslie cepumi". Par tortes veidu bija grūtāk izšķirties, jo tur bija: Torte jauktā, torte biskvīta, torte rupjās maizes, torte smilšu un vēl daudz citu toršu.

Pret „smilšu torti" bijām visi kā viens, jo baltās smiltis nekur tuvumā nebija dabūjamas. „Tad jau drīzāk mālu torti!" — mazais Jānis aizrādīja. Bija iebildumi pret „rupjās maizes" torti, kaut gan pie kāpostu zupas tā tīri labi piestāvētu. Beidzot vienojāmies par „torti jaukto". Gaviļnieki uz pēdām ķērās pie darba, jo laiks negaidīja.

Mazais Jānis taisīja olu mīklu: novārīja 5 olas, piebēra 1 mārciņu cukura, 1 mārciņu kartupeļu miltus un to visu sastampāja.

Lielais Jānis taisīja „jaukto mīklu": ņēma 2 mārciņas sviesta un mārciņu cukura. Tam vēl bija jāskrien pēc citrona mizām, bet atgriezās tukšām rokām, jo mizas vien nekur nepārdeva. „Sorry, sorry!" — viņš pukojās.

Sviesta mīklu taisīja Kārlis, bet tā kā lielais ar mazo Jāni bija visu sviestu izlietojuši, tad bija jāiztiek bez tā.

Katrs vēl savai mīklai pievienoja pa naža galam cepamā pulveŗa un mārciņu brieža raga sāls un apmēram vienu pilnu ēdamkaroti ūdens.

Kad visas mīklas bija samontētas viena uz otras, tad bija jātaisa pildījums. Pa izurbto caurumu tortē iepildīja tomātu biezeni, ielēja pienu, iebēra cukuru un vēl šo to no citām garšvielām.

Tad izgreznojumam bija vajadzīga „pomāde", kā grāmatā rakstīts. To mazais Jānis atļāva no savas matu pomādes, bet „krēms" tika pielietots no kādas bundžas, uz kuŗas bija uzbildēta smaidīga daiļava.

Kad pēc trīs ar pus stundām torte tika izņemta no krāsns, Kārlis iesaucās: „Vai traks, tā tak mana cepure!"

„Patiešām kā Kārļa platmale ar glītu bukti virspusē!" — mazais Jānis apstiprināja.

Pēc kārtas spoguļa priekšā tie to pielaikoja un Kārlim tā bija pašā laikā, kā pēc mēra gatavota, īsts meistardarbs.

„Trauslos cepumus" visi mēģināja pārlaust, pat veŗot durvju starpā tas nesekmējās. Cik spriežams, tad mīklai ir bijis par daudz ūdens klāt, un tanī cepumi tā noārdējušies, ka sasitot tos vienu pret otru šķīlās dzirksteles.

Kāpostu zupa bija pavisam piemirsusies. „Lai Milda ēd cepuri. Te nav nekāds restorāns, kur var izvēlēties ko grib. Ko domā, lēdija atradusies!"

Tūliņ pēc visa šī pienāca vakara pasts ar trim vēstulēm no Lonijas, Mildas un Margas. Esot negaidīti iebraukuši brālēni no laukiem un mīļi lūdza atvainot. Ļoti žēl, bet nekādā modē nevarot pagodināt ar savu klātbūtni.

„Velns ar ārā, visu laiku tās bija tik vientuļas, cik vien vientuļa var būt dāma, kuŗai nav neviena rada šinī kontrijā, un nu brālēni izbiruši kā no maisa!" — jubilāri brīnījās.

„Ka nav, nav kazai piena. Ja pārkāpts pašam sunim pāri, tad, jāsaka, šim sunim astes nemaz nav!" — mazais Jānis noteica.

Tie sēdās pie galda un, uzsaukuši augstas laimes gaviļniekiem, laipni piedāvāja viens otram no labumiem, ko Dievs devis galdā.

Torte tomēr vēl šobaltdien ir dzīva, un Kārlis to valkā slavēdams, jo atkritusi garlaicīgā naudas krāšana jaunai cepurei.

Tā, redziet, bez dāmām tīri labi var iztikt un nav arī nekāda steiga pašiem kļūt par brālēniem.

Dzīves dārdzības termometrs

Tā kāpusi cena par alutiņa kastīti Kanādā desmit gadiņos

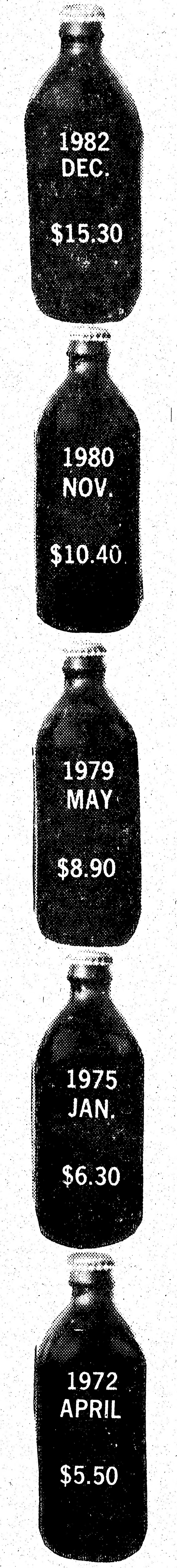

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus

ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM

Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO.
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

RM

NSM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

GRĀMATA — LABĀKAIS DRAUGS RUDENS VAKAROS

V. Strēlerte — Pusvārdiem, dzej	$ 12.00
A. Ivaska — Gaisma ievainoja, dzej	$ 13.00
P. Kalniņš — Viesuļi—Virpuļi, atm	$ 22.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atmiņas	$ 24.00
E. Turkina — Latviešu-angļu vārdnīca	$ 50.00
Archīvs XXII — Folklora zinātnieku īsbiogr.	$ 15.00
I. Dankere — Maz tu man solīji, atm	$44.00
Zusters — gleznu reprod	$60.00
L. Ozolkalne - Pavasars, rom	$16.00
These Names Accuse (aizv. saraksti)	$25.00
V. Pūlis — Svešuma sāpe, dzej	$ 2.60
Edg. Dunsdorfs — The Baltic dilemma II	$11.50
A. Plensners — Pret vētrām un negaisiem, atm.	$14.00
G. Janovskis — Ines, rom	$14.00
Andr. Eglītis — Caur daudzām zemju zemēm, caur daudzām debesīm, dzej	$ 7.00
J. Zariņš — Cilvēku ķērāji, rom	$18.00
Archib. A. Lūsis — Aiztek ūdeņi, aiztek gadi, atm	$14.00
A. Dzērvītis / L. Treimanis — Latviešu jostas	$60.00
Ed. Šmugajs — Skolotājs Antons, dzīves st.	$11.50
Dr. P. Cirsis — Cilvēkam tuvais Dievs	$16.00
Ed. Dunsdorfs — Dr. K. Ulmaņa dzīve	$33.50
A. Aizsilnieks — Latvijas saimn. vēsture 1914 — 1945	$22.00
Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs	$29.00
A. Landsmanis — pastāvēt vai iznīkt	$ 5.00
Edm. Zirnītis — Zvaigžņu krusta ēnā, dz.	$ 6.00
J. Babres tulk. — Svētceļnieka dvēs. atklājumi	$ 8.00
Ed. Salna — Horizonta hipotenūza, pastāsti	$14.00
A. Ruņģis — .. Iet latvieši caur gadu simteņiem	$15.00
J. Jaunsudrabiņš — Nauda, rom	$14.00
A. Dziļums — Vēja kaņepe, rom	$12.00
H. M. Grīvāns — Pie dzīves vārtiem	$ 4.50
N. Kalniņš — Cēsis nav Rīga, rom	$15.00
V. Richters — Zemgalieši vēl turas, rom	$13.00
B. Bičole — Griežos, dzej	$ 8.00
M. Čuibe — Grēkāboli, atm	$12.00
A. P. Mierkalns — Zvaigznājs, dzej	$ 9.75
V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks, st.	$13.50
O. Gulbis — Sekot Kristum, svētr. un apc.	$15.00
Ruta U. — Dear God, I wanted to live	$ 7.50
Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

Mūžībā aizsaukts mūsu ilggadējais kluba biedrs

Rūdolfs Ermansons

dzimis 1910. gada 18. martā Latvijā,
miris 1982. gada 5. decembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Toronto Latviešu Mednieku un makšķernieku klubs.

Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks

LKOK Alfreds Ķūrens

dzimis 1898. gada 18. augustā Mazsalacā,
miris 1982. gada 7. decembrī Toronto.

Tālos ceļos pagura kājas,
Svešā zemē apstājās sirds.

Par viņu sēro
dēls Valdis un vedekla Baiba Toronto,
dēls Ēriks ar ģimeni Mazsalacā.

Mūžībā aizsaukts mūsu kluba biedrs

Arvīds Zobens

dzimis 1910. gada 8. septembrī Latvijā
miris 1982. gada 2. decembrī Toronto.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
Toronto Latviešu Mednieku un makšķernieku klubs.

Alīse Liepa

dzimusi 1904. gada 20. augustā,
mirusi 1982. gada 26. novembrī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības fonds.

Armands Krūmkoks

dzimis 1913. gada 23. jūnijā
miris 1982. gada 25. novembrī.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes Palīdzības fonds.

Gaišus un priecīgus Ziemas svētkus un raženu Jauno gadu

visiem vanagiem un vanadzēm, DV mērķu talciniekiem un labvēļiem

vēlē

DV Toronto nodaļa

SVEICAM VISUS TAUTIEŠUS ZIEMAS SVĒTKOS UN NOVĒLAM SEKMĪGU JAUNO GADU!

DV KANADAS VALDE

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS
30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

EAGLE'S NEST

Atjaunojiet abonementu LATVIJA AMERIKĀ un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$40.00
☐ 6 mēnešiem	$21.00
☐ 3 mēnešiem	$12.00

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese ....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārda
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

Mans vēlējums, lai priecīgā vēsts „Gods Dievam augstībā un miers virs zemes visiem cilvēkiem" vēl vienmēr būtu kā Betlēmes zemē un nestu jums visiem mieru un mīlestību svētku laikā.

Es arī novēlu, lai Kristus bērns svētītu jūs un jūsu tuviniekus un būtu par vadītāju Jaunajā gadā.

STEPHEN B. ROMAN
Chairman of the Board

DENISON MINES LIMITED
TORONTO, CANADA

Priecīgus Ziemas svētkus un
Laimīgu Jauno gadu
visiem mūsu draugiem un klientiem vēlē:

Anna Andrejsons

un

Hornera apdrošināšanas aģentūra

1425 BAYVIEW AVE.
TORONTO, ONTARIO
486-7073

Lāčplēšu daudzinājums Minsterē

Lāčplēšu dienas rītā Minsteres Latviešu ģimnazijas saime pirmajā stundā pulcējās skolas aulā piemiņas aktā. Skolotājs A. Spoģis vadīja lūgšanu un reizē aizlūgumu par mūsu lāčplēšiem — drosmīgajiem Latvijas valsts izcīnītājiem. Savā uzrunā viņš teica: „Lāčplēsis — mūsu teiku varonis — kļuva par visas tautas pretestības simbolu pret apspiedējiem. Tā arī mūsu varonīgos karavīrus apbalvoja ar jauno ordeni — Lāčplēša kara ordeni un nosauca par lāčplēšiem. Tagad tikai retais Lāčplēša kara ordeņa kavalieris starp dzīvajiem. Viņi atdusas Brāļu kapos dzimtenē, nezināmos mocekļu kapos Sibirijā un dažādās trimdas zemēs brīvajā pasaulē. Mēs, dzīvie, un arī mūsu jaunie jo sevišķi, esam lāčplēšu gara mantinieki. Mūsu uzdevums un pienākums vārdos un darbos būt cienīgiem viņu mantiniekiem — neatlaisties cīņā par brīvu, demokratisku Latviju".

Pēc aizlūguma MLĢ direktors A. Liepkalns pieminēja dažus svarīgākos Latvijas atbrīvošanas cīņu posmus, Lāčplēša kara ordeņa dibināšanu un tautas līdzdalību. Atsevišķus lasījumus un deklamācijas veica 11. klases skolnieces Jāna Kadeģe un Krista Vārsberga.

—xy.

GRAND RAPIDI

● Sv. Marijas slimnīcā 22. novembrī 86 g. vecumā mirusi Elza Sāns, dzim. Skujiņa, dzim. Rozēnu pag. Valmieras apriņķī, kur mācījusies skolā un vēlāk saimniekojusi vīra saimniecībā. 1950. g. nokļuvusi ASV, Grand Rapidos, Mičigenā. Šeit dzīvoja pie meitas un znota. Nelaiķi no Eggebīnes bēŗu nama 27. novembrī māc. J. Mednis izvadīja uz Vudlavna kapsētu. Kapos atvadījās un ziedus no latv. ev. lut. draudzes nolika Dr. A. Ruperts. Par viņu sēro meita ar vīru, dēls Vācijā, brālis dzimtenē, trīs mazbērni, citi radi un draugi. Piederīgie bija sarūpējuši bēŗu azaidu.

V. Z.